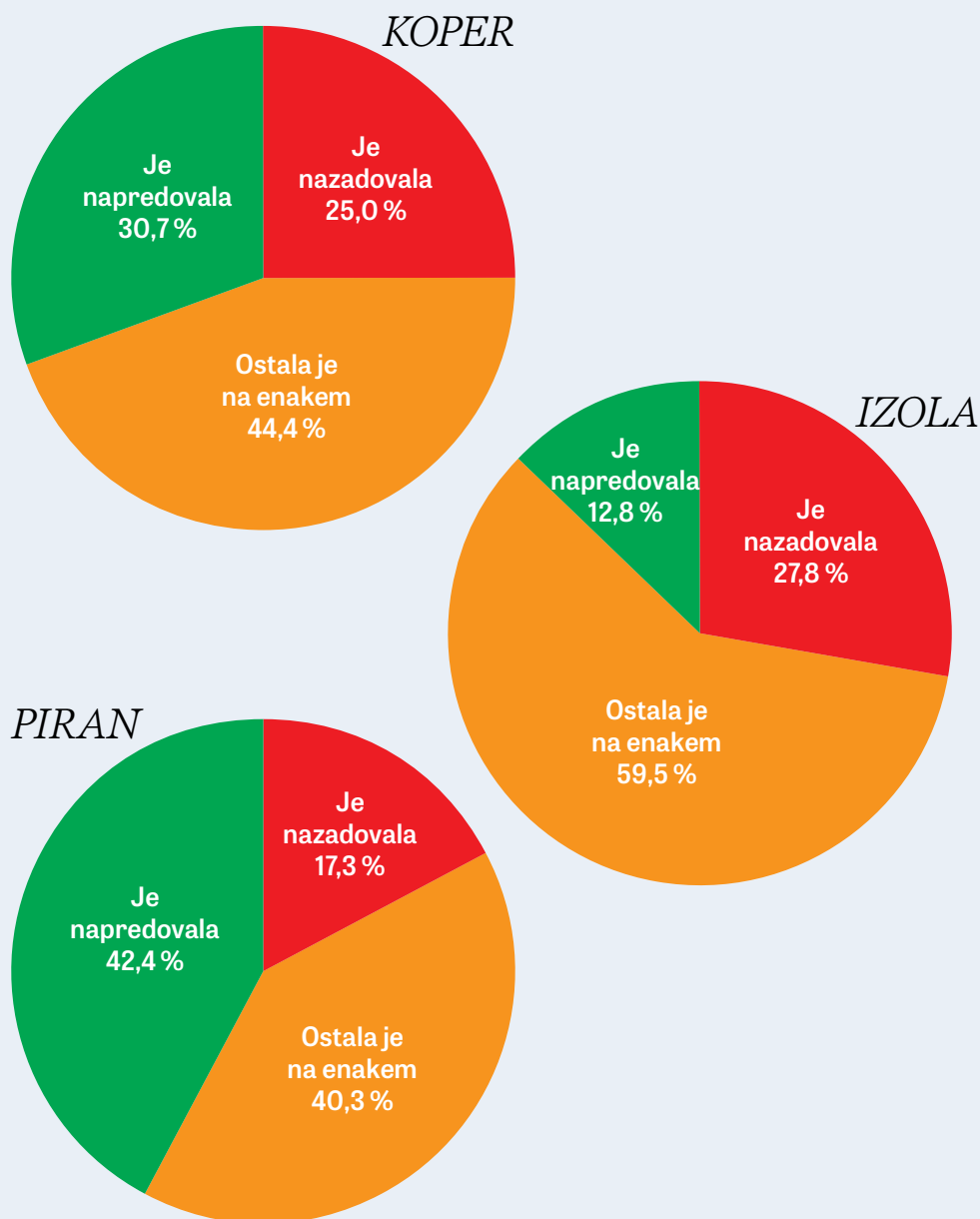

Anketa 2025

Ali bi lahko rekli, da je vaša občina v zadnjih štirih letih napredovala, nazadovala ali pa ostala približno na enakem kot prej?

Inštitut za raziskovanje trga in medijev, Mediana d.o.o.

BOJANA ŠKABAR
stran 40

DIMNIKAR TOMAŽ
stran 50

LAHO
stran 22

NOVO LETO
stran 52

stran 14

**TOMAŽ
PEROVIČ**

Če bi obstajalo glasovanje za ime meseca na obali, bi ta mesec to zagotovo bila Gašpar Gašpar Mišič in Boris Popovič. Rezultati naše in Medianine ankete Popoviča postavljajo kot absolutnega favorita županskih volitev naslednje leto v Izoli in kot edinega resnega protikandidata sedanjemu županu v Kopru. V obeh občinah ima na svoji strani predvsem mlajšo generacijo, ki si očitno želi sprememb in »razsvetljenega« voditelja. Mislim, da ne marajo neambicioznih in nedelavnih posameznikov in si želijo nekoga, ki bo v njihov kraj prinesel akcijo, kar so med željami nas, občanov zares najbolj normalne. Poskrbite, da bomo imeli vodo, da bodo naši kraji čisti in urejeni in dobro povezani med sabo in da bomo lahko mesece, ko naša mesta in vasi zasedejo turisti, še vedno navkljub temu živeli kolikor toliko normalno življenje. Med kandidati, za katere ste tokrat glasovali, so posamezniki, ki so po našem mnenju in po mnenju številnih naših sogovornikov najbolj spoštovana imena v svoji sredini ali pa vsaj tista, za katere mislimo in mislijo naši sogovorniki, da bi bilo prav, da bi svoje ideje preizkusili tudi na volitvah. Gašpar Gašpar Mišič je zares posebna zgodba, kakor tudi njegov odnos z Borisom Popovičem. Po govoricah se je Boris Popovič priglasi za nakup Laha samo zato, ker je slišal, da ga želi kupiti tudi GGM. Kakorkoli je res, je za to pisanje nepomembno. Tudi če je do nakupa Laha prišlo zaradi konkurence med dvema posameznikoma z izrazitima značajema, je rezultat dober. Včasih se še vedno lahko izkaže, da je konkurenca dobra, in verjamem, da so bili interesi GGM v tem primeru zares dobri. Želel je nekaj narediti za dobro ohranjanja naše dediščine in še dokazal, da je nemogoče včasih mogoče. V izjemno kratkem času je povezal lokalne in državne veljake. Verjemite mi, da je oboje v večini primerov misija nemogoče. Torej je navkljub dobrim rezultatom naše ankete za Borisa Popoviča ime meseca postal Gašpar Gašpar Mišič.

V IZOLI PRI OPERACIJAH POMAGA DA VINCI

Z nakupom robotskega sistema nadaljujejo zavezo, da izolsko bolnišnico vsako leto poskušajo posodobljati. "Brez sodobne opreme danes sodobnega zdravljenja žal ni," je porabo sredstev utemeljil Gantar. Robotski sistem Da Vinci so kupili iz lastnih sredstev bolnišnice. Naprava je vredna 2,5 milijona, vrednost priprave in posodobitev operacijske dvorane pa je znašala dodatnih 300.000 evrov.

V KOPRU VEČ PRIHODOV POTNIŠKIH LADIJ

Letos so jih našteali 80, kar je sedem več kot lani. Letos bodo tako sprejeli skupaj približno 121.000 potnikov, lani pa so jih okoli 4000 več. Razlog za to je v dejstvu, da se je v letu 2024 v Kopru zasidrlo več ladij večjih dimenzij. Obenem bo letos v Koper skupno prislo tudi 57.000 članov posadk.

V MAREŽIGAH PO VINSKI KMALU ŠE OLJČNA FONTANA

Časopis in spletni portal OBALApplus® sta vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo pod zaporedno številko 2216. ISSN 2670-4609. Izdajatelj MBM MEDIA d.o.o., Portorož. Distribucija preko Pošte Slovenije v gospodinjstva občin Ankaran, Koper, Izola in Piran. Število izvodov 27.200. Uredništvo: Pristaniška 14, 6000 Koper, urednistvo@obalaplus.si. Oglaševanje: marketing@obalaplus.si. Odgovorni urednik Mauro Belac, mauro.belac@obalaplus.si. Urednik Tomaž Perovič, tomaz.perovic@obalaplus.si. Člani uredništva: Boris Šuligoj, Bojana Leskovar, Nataša Benčič, Dorjan Marušič, Manca Hribovšek, Sašo Mejak, Katja Pegan, Eva Branc, Andreja Comino, Milica Golijanin, Andreja Čmaj Fakin, Nataša Fajon in Petra Mežnarc. Oblikovanje Emigma d.o.o. Prelom tiskane izdaje Tedy Grbec, GT-design d.o.o. Urejanje spletnega portala Elvis Dobrilovič. Stališča avtorjev prispevkov ne izražajo nujno stališč uredništva. Za točnost podatkov v podpisanih vsebinah odgovarjajo avtorji oz. naročniki objav. Avtor nepodpisanih vsebin je uredništvo. Promocijska sporočila in naročene objave so ločena od uredniških vsebin in označena z oznako . Datum izida 26. november 2025. Strani s podnaslovom OBALApplus AKTUALNO sofinancira Ministrstvo za kulturo RS.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

POT V MESEČEV ZALIV JE OBNOVLJENA

Po manj kot dveh mesecih je pot, ki skozi naravo in klif vodi do Mesečevega zaliva, obnovljena in varna za uporabo. Kot je za RTV dejal Dejan Zadravec, mojster suhozidne gradnje, so iz 40 ton kamna uredili 168 stopnic in podporni zid. Betona niso uporabljali. Ostaja še ureditev odvodnjavanja.

DEŽELNI SVET FURLANIJE - JULIJSKE KRAJINE POENOSTAVLJA ZAKONODAJO ZA TRGOVINO IN TURIZEM

Zakonski osnutek št. 61 je bil sprejet soglasno, saj je dejansko združil desnosredinsko večino in opozicijo ob splošni ugotovitvi, da gre za dobro besedilo, ki je sad sodelovanja med deželo, stanovskimi organizacijami s področja trgovine in turizma ter sindikati. Novost zakona je, da v skupnem besedilu združuje področji trgovine in turizma v duhu birokratske poeno-

stavitve, pri čemer je bilo sprejetih tudi več popravkov opozicije. Zakonodajalec je korenito zmanjšal število členov od prejšnjih 567 na sedanjih 143. Med glavnimi točkami gre omeniti pripravo t. i. masterplana za ureditev trgovskih obratov na ozemlju, spodbujanje odpiranja trgovin v mestnih središčih in manjših občinah in podporo t. i. sosedskim trgovinam. Zakon podpira

tudi pohodniški in kolesarski turizem, poenostavlja kategoriziranje nastanitvene infrastrukture, omogoča vsem občinam uvajanje turistične takse, podpira t. i. zadruge skupnosti ter konzorcije za turistično promocijo. Za izvajanje je za leti 2026 in 2027 namenjenih 134 milijonov evrov.

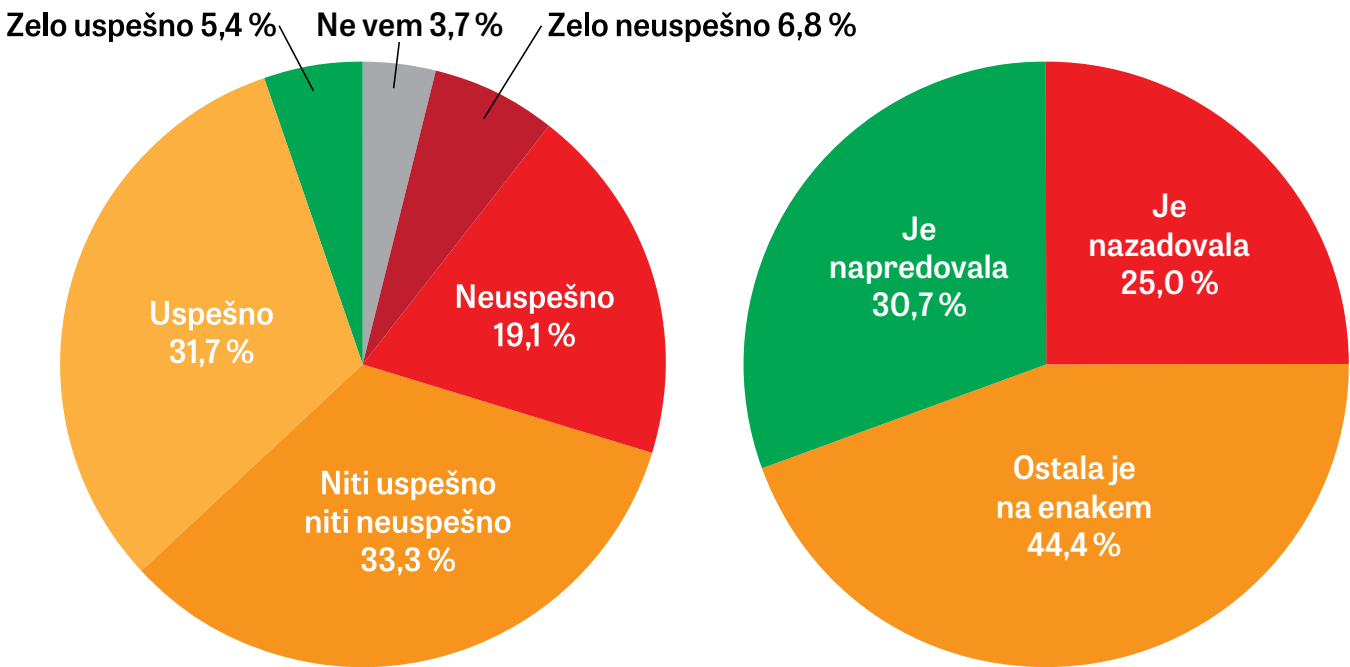
FRANCO JURI

Koper

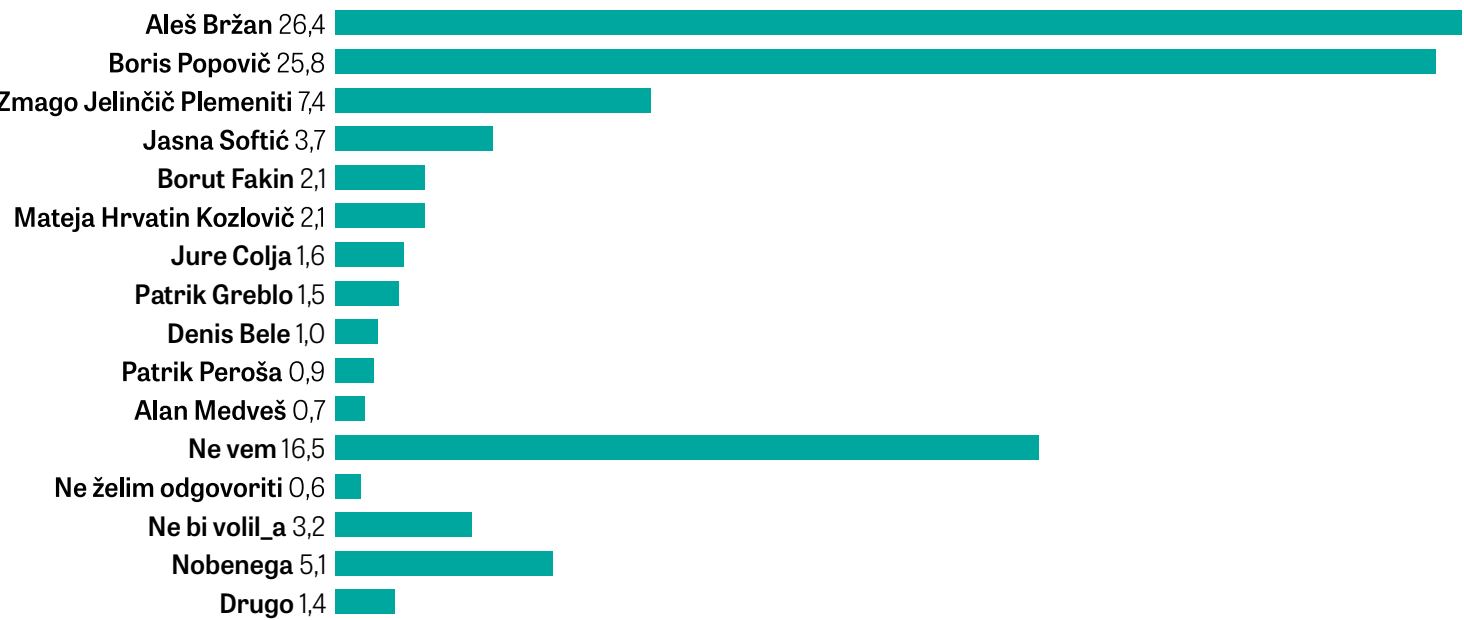
Inštitut za raziskovanje trga in medijev, Mediana je v času med 10. in 19. 11. 2025 opravil raziskavo javnega mnenja v treh istrskih občinah; Kopru, Izoli in Piranu. Zanimalo nas je predvsem mnenje občanov o delu županov, njihovo mnenje o tem, s čim naj se župani ukvarjajo prednostno in koga bi volili, če bi bile županske volitve že to nedeljo. Lokalne volitve bodo jeseni 2026. Naročnik raziskave je Obala plus. Pred lokalnimi volitvami bomo opravili in objavili še rezultate dveh raziskav. Prvo predvidoma pred poletjem 2026 in zadnjo pred jesenskimi volitvami. Metoda, ki jo je Mediana uporabila, je bila telefonsko in anketno anketiranje. Največja možna standardna napaka ocene deleža (pri deležu 50 %) znaša 2,9 %. V mestni občini Koper je bilo anketiranih 504 polnoletnih prebivalcev občine. Populacija je po spolu, starosti in izobrazbi reprezentativna za koprsko občino.

Kako ocenjujete delo sedanjega župana Aleša Bržana?

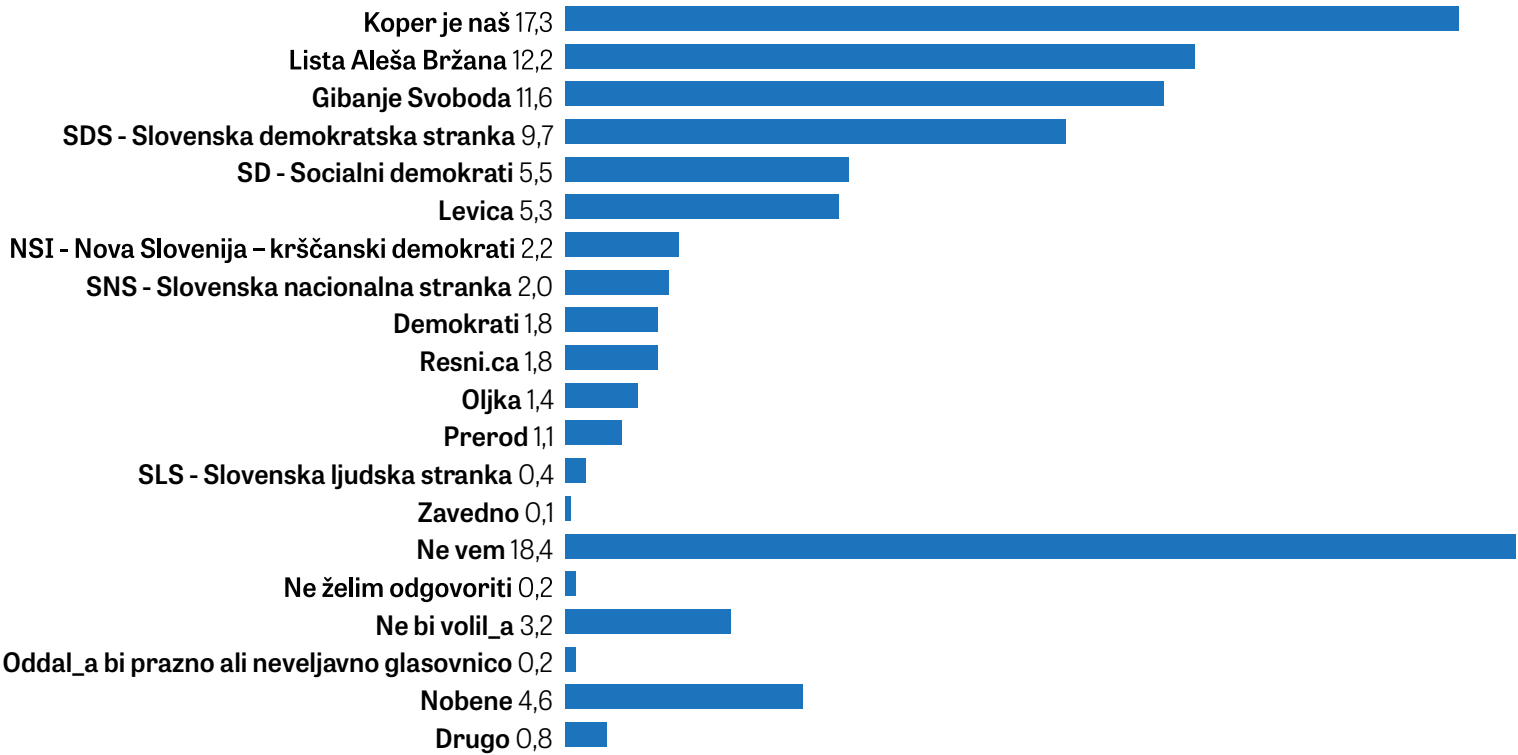
Ali bi lahko rekli, da je vaša občina v zadnjih štirih letih napredovala, nazadovala ali pa ostala približno na enakem kot prej?

Če bi bile lokalne volitve danes, za katerega kandidata/župana bi najverjetneje volili?

Če bi bile lokalne volitve danes, katero stranko/kandidatno listo bi najverjetneje volili?

O anketi

Za Borisa Popoviča se je v anketi opredelilo več tistih, ki spadajo v starostno skupino 25-34 let. Za Aleša Bržana pa več tistih v starostni skupini 35-44 let in starejših od 65 let. Za oba prva favorita bi glasovalo enako število volivcev po spolu. Zmago Jelinčič bi dobil predvsem glasove moških. Tudi v občini Koper si večina anketirancev želi dokončno ureditev vodooskrbe, skrb za stanovanja za mlade in skrb za čistočo in urejenost v občini. Zelo visoko med željami je tudi boljša prometna povezava med mestom, predmestjem in podeželjem. Na koncu prioritet, s katerimi naj bi se po mnenju anketirancev ukvarjal bodoči župan, pa so dvigalo na Markovec, nova garažna hiša pri Krožni cesti in gradnja dodatnih športnih površin. Na zadnjih volitvah je za Aleša Bržana glasovalo 53,60 % volivcev, za Borisa Popoviča pa 37,69 % vseh volivcev. Spomnimo se še, da je lista Borisa Popoviča Koper je naš dobila več glasov od Liste Aleša Bržana.

Prvi odzivi

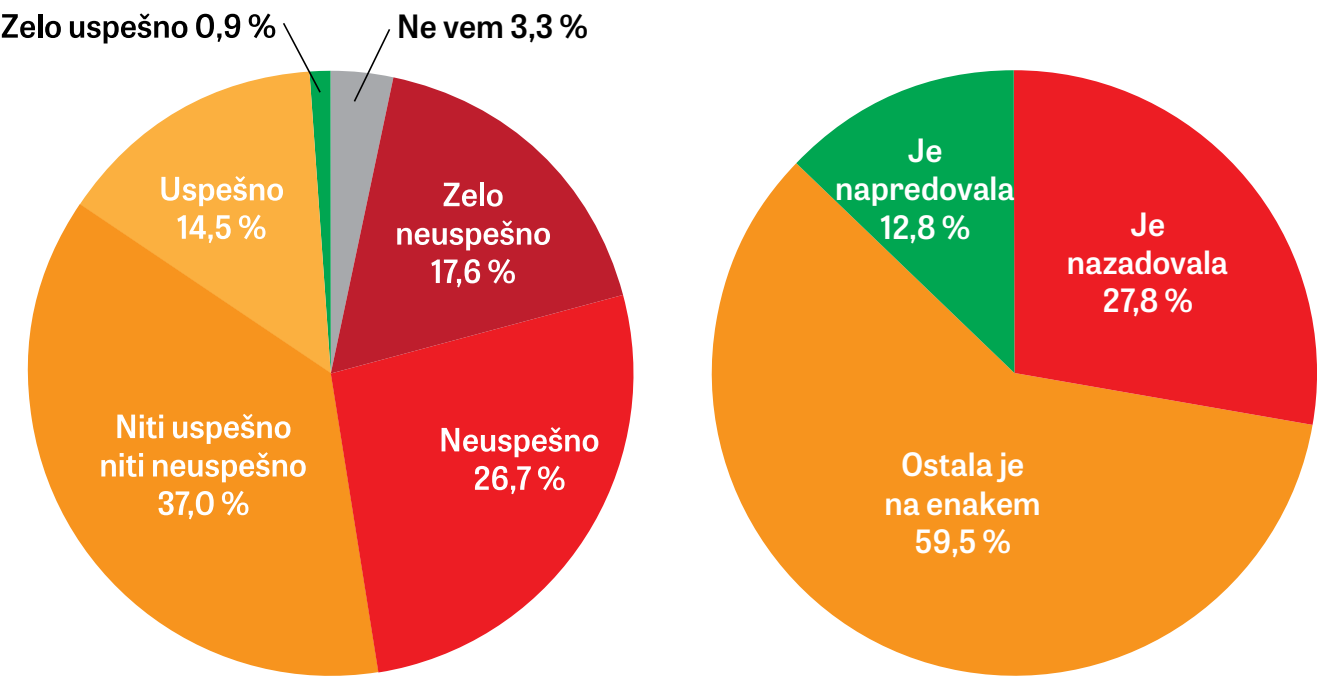
Aleš Bržan, župan Mestne občine Koper: »Lepo je videti, da sem po sedmih letih v županski pisarni še vedno vodilni kandidat za funkcijo, ki jo opravljam. Zadovoljen sem, da je tako visok odstotek občank in občanov prepoznal dejstvo, da ostajamo na pravi poti. V tem mandatu smo se namreč posvetili predvsem infrastrukturi – naložbam v kanalizacije, vodooskrbo, ceste na podeželju, obnovljive vire energije in protipoplavnim ukrepom, ki so veliko manj opazne od odmevnih naložb v urbanih središčih. To se bo spremenilo prihodnje leto, ko bosta šli v izvedbo dve naši ključni predvolilni obljubi: gradnji zdravstvenega centra in mobilne povezave na Markovec. Trdno verjamem, da bi se volivke in volivci še enkrat odločili za strpno, vključujočo in povezano skupnost, ki se razvija v skladu s potrebami ljudi.«

Izola

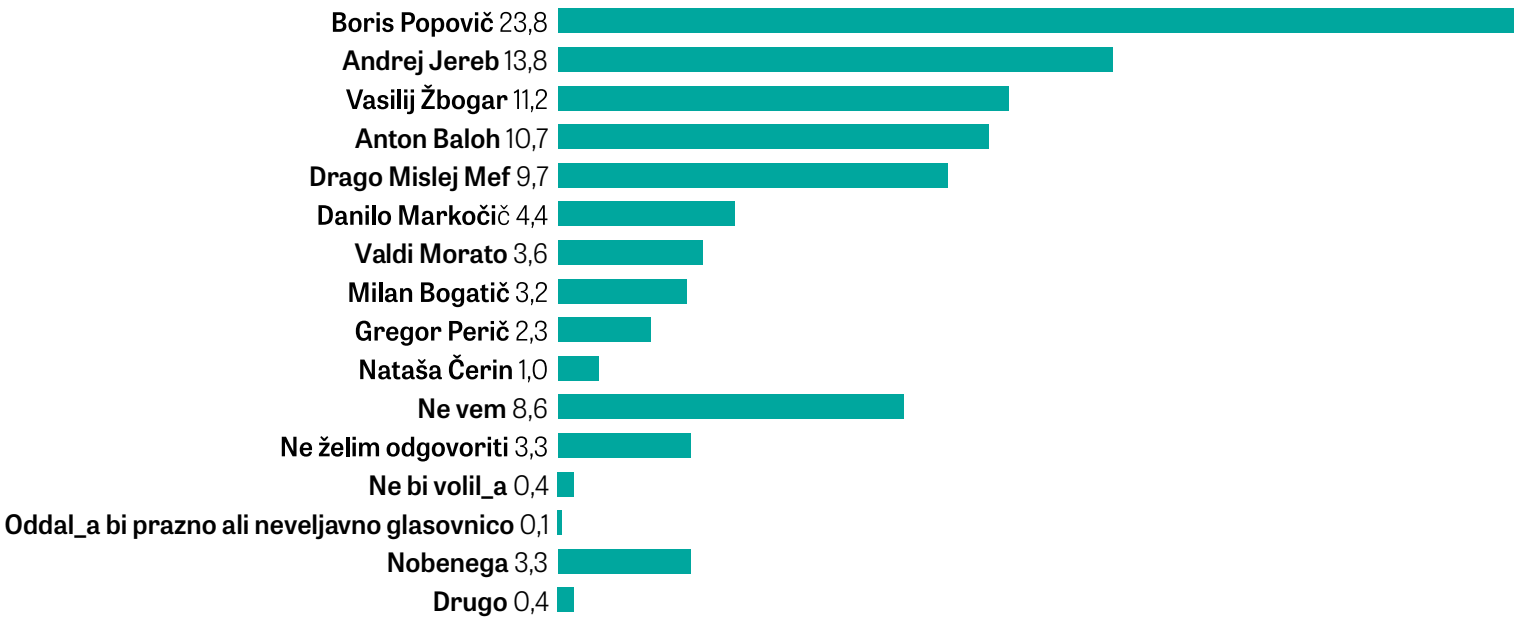
Inštitut za raziskovanje trga in medijev, Mediana je v času med 10. in 19. 11. 2025 opravil raziskavo javnega mnenja v treh istrskih občinah; Kopru, Izoli in Piranu. Zanimalo nas je predvsem mnenje občanov o delu županov, njihovo mnenje o tem, s čim naj se župani ukvarjajo prednostno in koga bi volili, če bi bile županske volitve že to nedeljo. Lokalne volitve bodo jeseni 2026. Naročnik raziskave je Obala plus. Pred lokalnimi volitvami bomo opravili in objavili še rezultate dveh raziskav. Prvo predvidoma pred poletjem 2026 in zadnjo pred jesenskimi volitvami. Metoda, ki jo je Mediana uporabila, je bila telefonsko in anketno anketiranje. Največja možna standardna napaka ocene deleža (pri deležu 50 %) znaša 2,9 %. V občini Izola je bilo anketiranih 251 polnoletnih prebivalcev občine. Populacija je po spolu, starosti in izobrazbi reprezentativna za izolsko občino.

Kako ocenjujete delo sedanjega župana Milana Bogatiča?

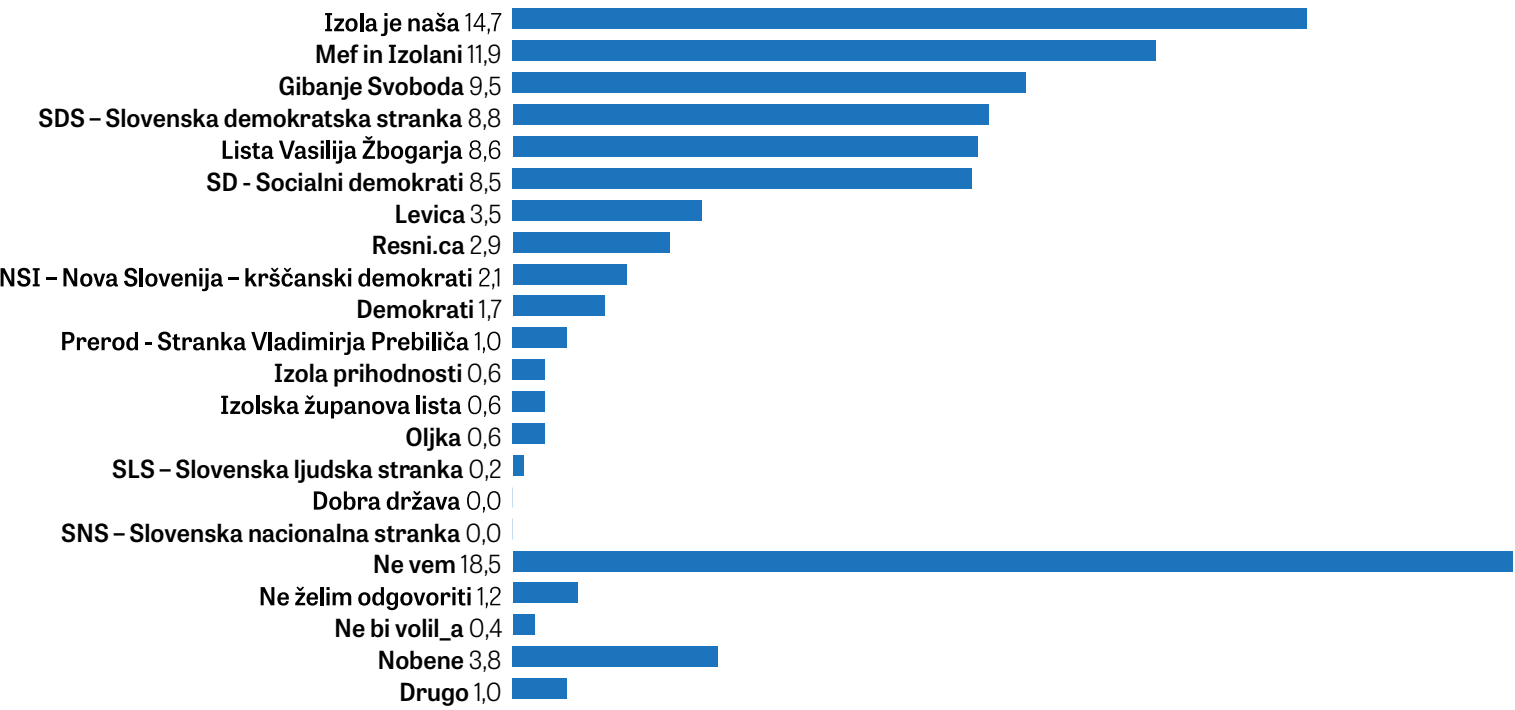
Ali bi lahko rekli, da je vaša občina v zadnjih štirih letih napredovala, nazadovala ali pa ostala približno na enakem kot prej?

Če bi bile lokalne volitve danes, za katerega kandidata/župana bi najverjetneje volili?

Če bi bile lokalne volitve danes, katero stranko/kandidatno listo bi najverjetneje volili?

O anketi

Če sta v Kopru in Piranu sedanja župana med glavnimi kandidati tudi na naslednjih volitvah, je aktualni izolski župan po sedanjih meritvah brez resnih možnosti na novih volitvah. Zanimivo je, da bi za oba glavna kandidata Borisa Popoviča in Andreja Jereba (ob tem opozarjamo, da prvi Boris Popovič odstopa od drugih, a da so naslednji štirje kandidati zelo blizu eden drugemu) glasovalo več moških kot žensk. Za Borisa Popoviča bi glasovali predvsem volivci zgodnjih srednjih let (35-44 let) in skupina med 55 in 64 let. Medtem pa naklonjenost Andreju Jerebu nadpovprečno izražata skupini volivcev med 25 in 34 let in starejši (45-64 let). Med mladimi volivci (18-24 let) pa bi jih največ podprlo Draga Misleja Mefa. Tudi Izolani si od novega župana želijo, da bi se posvečal stanovanjem za mlade, dokončni ureditvi vodooskrbe, protipoplavni zaščiti in ureditvi prometa v turistični sezoni. Med manj pomembne projekte pa so anketiranci uvrstili ureditev pogojev za vrtičkarje, prenovo starega kulturnega doma in obrtno gospodarsko cono. Na zadnjih volitvah so si v prvem krogu sledili Milan Bogatič (36,42 %), Danilo Markočič (25,90 %) in Vasilij Žbogar (18,92 %). V drugem krogu je zmagal Milan Bogatič Gibanje Svoboda s 57,29 % vseh glasov, nekdanji župan Danilo Markočič s svojo listo Izolska županova lista pa je dobil 42,71 % vseh glasov.

Prvi odzivi

Andrej Jereb, podjetnik in reli voznik: »Očitno občanke in občani niso najbolj zadovoljni s stanjem v našem mestu in se zato odpirajo možnosti za spremembo. Veseli me, da so me someščani prepoznali kot primerne kandidata, vendar trenutno ne razmišljam aktivno o kandidaturi. Moja pozornost je usmerjena predvsem na razvoj podjetja, saj tudi tako prispevam k našemu okolju. Želel bi si, da bi Izola doživela primeren razvoj ter izkoristila ves svoj potencial. Pri tem je potrebno spoštovati značaj in tradicijo mesta ter poskrbeti, da bo še naprej prijazno do obiskovalcev, predvsem pa do prebivalcev.«

Boris Popovič, podjetnik in nekdanji župan Kopra: »Če bodo javnomnenjske ankete potrdile to, kar vidim in čutim v Izoli, bom kandidiral tam. V Kopru bom na volitvah nastopil kot predsednik stranke, naša lista bo zagotovo ponudila svojega kandidata. Da vrnemo Koper nazaj v stanje, kot je bilo leta 2018. Izolani so za razliko od Kopra kompaktni in lojalni. Izola spi, prebivalci si želijo napredka, sprememb, tako kot v Kopru leta 2002. Menim, da lahko ogromno naredimo; garažne hiše, plaže, športno infrastrukturo, posodobimo nogometni stadion, izboljšamo šport, dvignemo raven turizma, novo obrtno cono, stanovanja za domačine in mlade, nov dom za starejše, Čudolandijo in dogajanje 365 dni v letu.

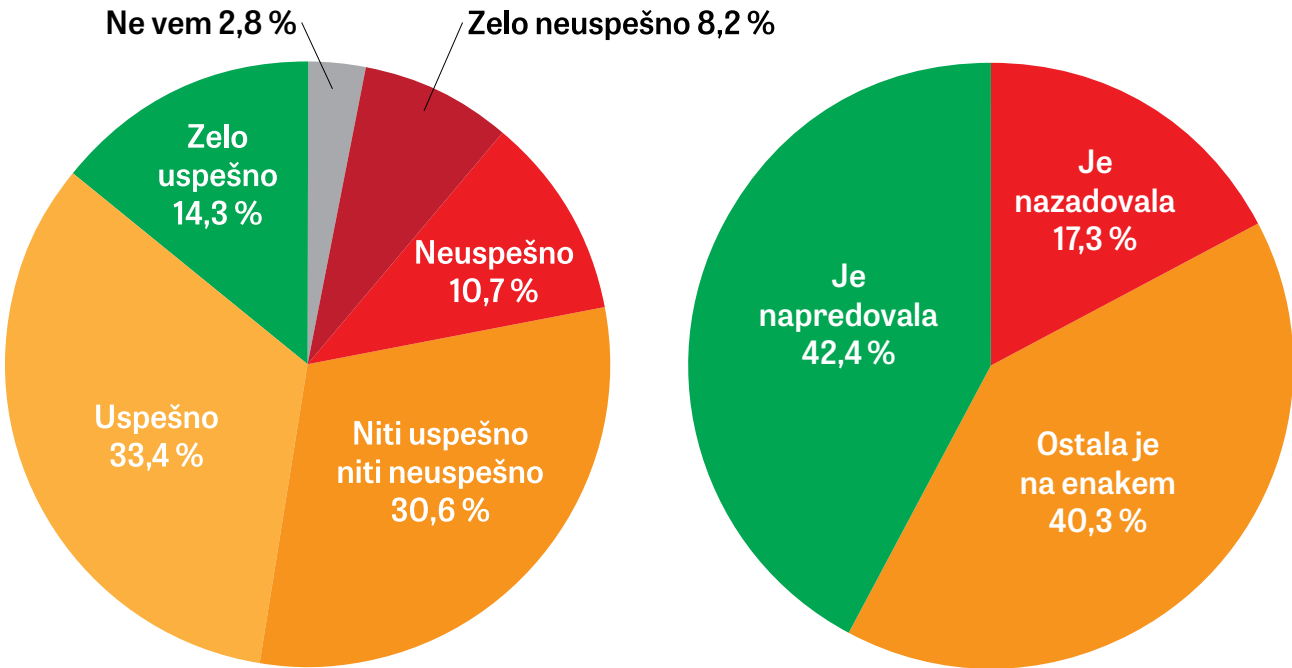
Drago Mislej Mef, novinar, urednik in kantavtor: »Najprej se zahvaljujem naročniku, da me je uvrstil med kandidate za izolskega župana. Že res, da nisem hudo mlad, sem pa mlajši od Trumpa. Tudi drugi kandidati me malo presenečajo, saj nihče od njih še ni omenil, da bi kandidiral za župana, strašenje Izolanov s kandidaturo Koprčana Borisa Popoviča pa je itak že izolska predvolilna folklor. Bo pa zanimivo videti, kako bo zapustil svojo veliko hišo in družino pod Bošamarinom in prišel živeti v izolsko garsonjero in skrbet za blagodeti Izolanov. Zato te njegove novinarske nominacije ne mislim komentirati. Sem pa osebno razočaran s svojo uvrstitvijo. Prepričan sem bil, da bi ob kandidaturi gladko zmagal na volitvah, saj mi sokrajani že leta govorijo, naj kandidiram, ker bom gotovo zmagal in bo potem vse drugače, potem pa tako slab rezultat. Po moje je ta anketa bolj tako ...«

Piran

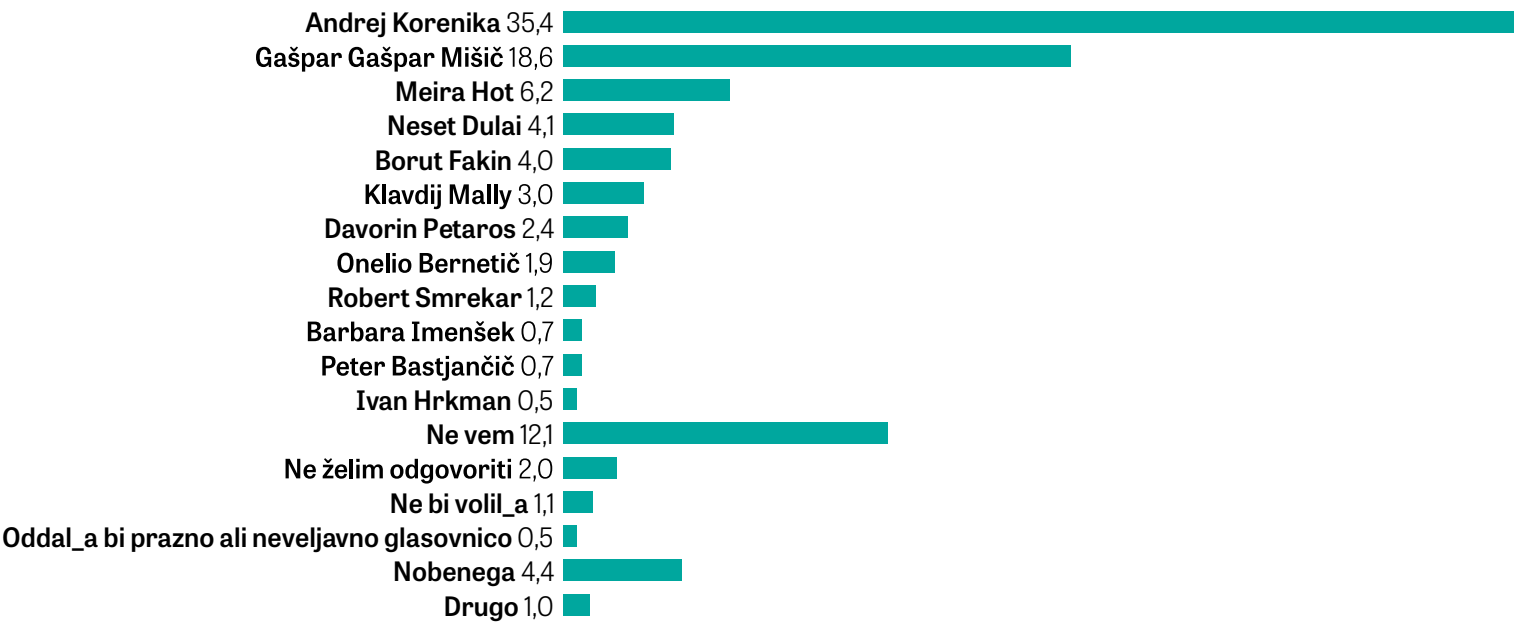
Inštitut za raziskovanje trga in medijev, Mediana je v času med 10. in 19. 11. 2025 opravil raziskavo javnega mnenja v treh istrskih občinah; Kopru, Izoli in Piranu. Zanimalo nas je predvsem mnenje občanov o delu županov, njihovo mnenje o tem, s čim naj se župani ukvarjajo prednostno in koga bi volili, če bi bile županske volitve že to nedeljo. Lokalne volitve bodo jeseni 2026. Naročnik raziskave je Obala plus. Pred lokalnimi volitvami bomo opravili in objavili še rezultate dveh raziskav. Prvo predvidoma pred poletjem 2026 in zadnjo pred jesenskimi volitvami. Metoda, ki jo je Mediana uporabila, je bila telefonsko in anketno anketiranje. Največja možna standardna napaka ocene deleža (pri deležu 50 %) znaša 2,9 %. V občini Piran je bilo anketiranih 302 polnoletnih prebivalcev občine. Populacija je po spolu, starosti in izobrazbi reprezentativna za piransko občino.

Kako ocenjujete delo sedanjega župana Andreja Korenike?

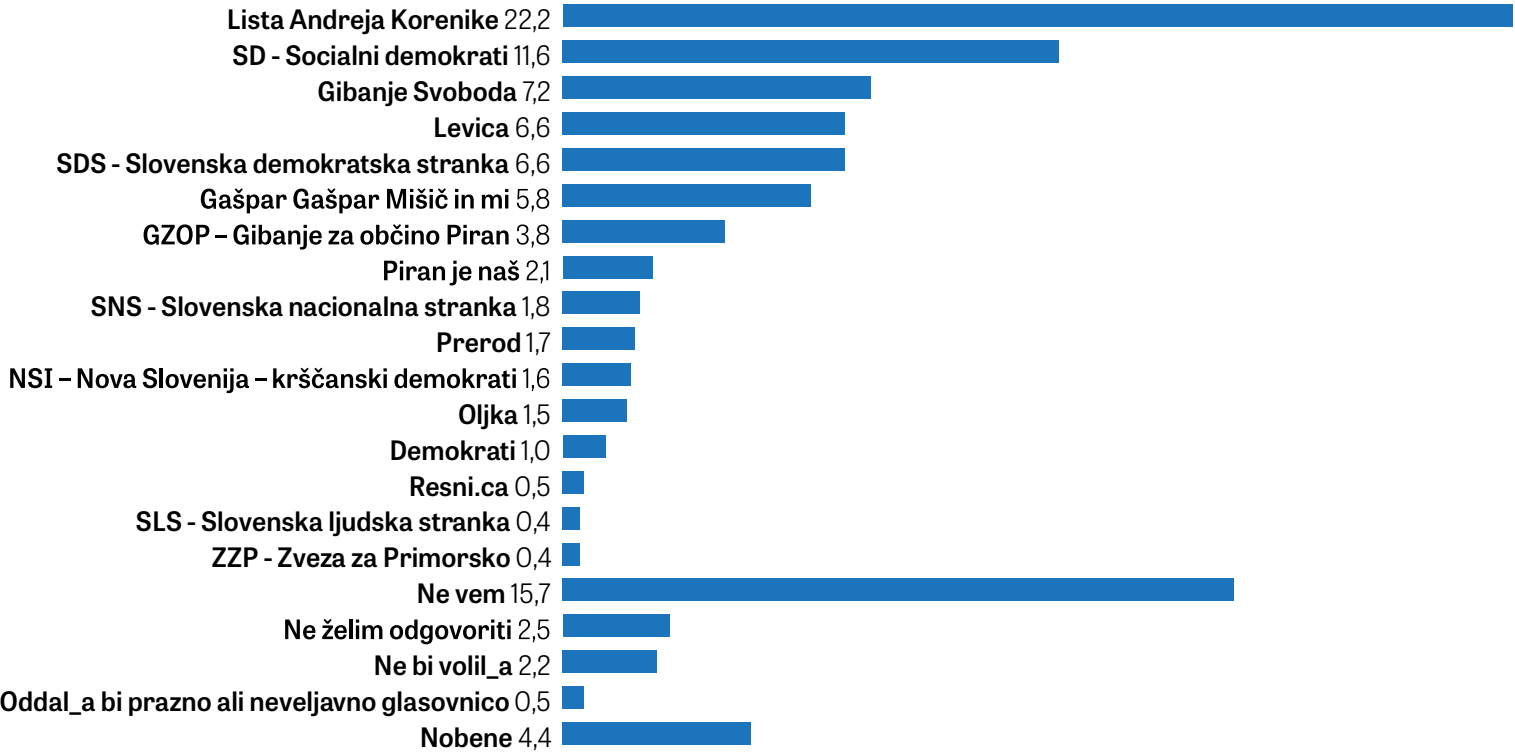
Ali bi lahko rekli, da je vaša občina v zadnjih štirih letih napredovala, nazadovala ali pa ostala približno na enakem kot prej?

Če bi bile lokalne volitve danes, za katerega kandidata/župana bi najverjetneje volili?

Če bi bile lokalne volitve danes, katero stranko/kandidatno listo bi najverjetneje volili?

O anketi

V anketi smo vam zastavili tudi vprašanje: Kateri projekti bi morali biti po vašem mnenju prioritete župana v novem mandatu? Največ vas je odgovorilo, da bi to morala biti skrb za stanovanja za mlade. Večina se je tudi strinjala z nujnostjo dokončne ureditve vodooskrbe in čistočo ter urejenostjo Pirana. Med projekti, ki jih anketiranci niso uvrstili med zelo pomembne, so tudi: ukinitev regionalne ceste skozi Lucijo, gradnja dodatnih športnih površin in igrišč in tudi ureditev obrtno gospodarske cone Dragonja. Za sedanjega župana bi glasovali predvsem mlajši prebivalci občine oziroma tisti v starosti med 25 in 44 let. Po spolu sta oba favorita za novega župana zelo izenačena in bi zanju glasovalo približno enako število moških kot žensk. Meira Hot pa je kandidatka, ki prepriča predvsem ženske. Še primerjava z rezultati zadnjih volitev: V prvem krogu volitev je Andrej Korenika dobil 21,01% vseh glasov, Gašpar Gašpar Mišič pa 22,45 % vseh glasov, v drugem krogu je Andrej Korenika prejel 58,48 % glasov, Gašpar Gašpar Mišič pa 41,52 % glasov. Drugega kroga volitev v Piranu se je udeležilo 5.716 volivcev.

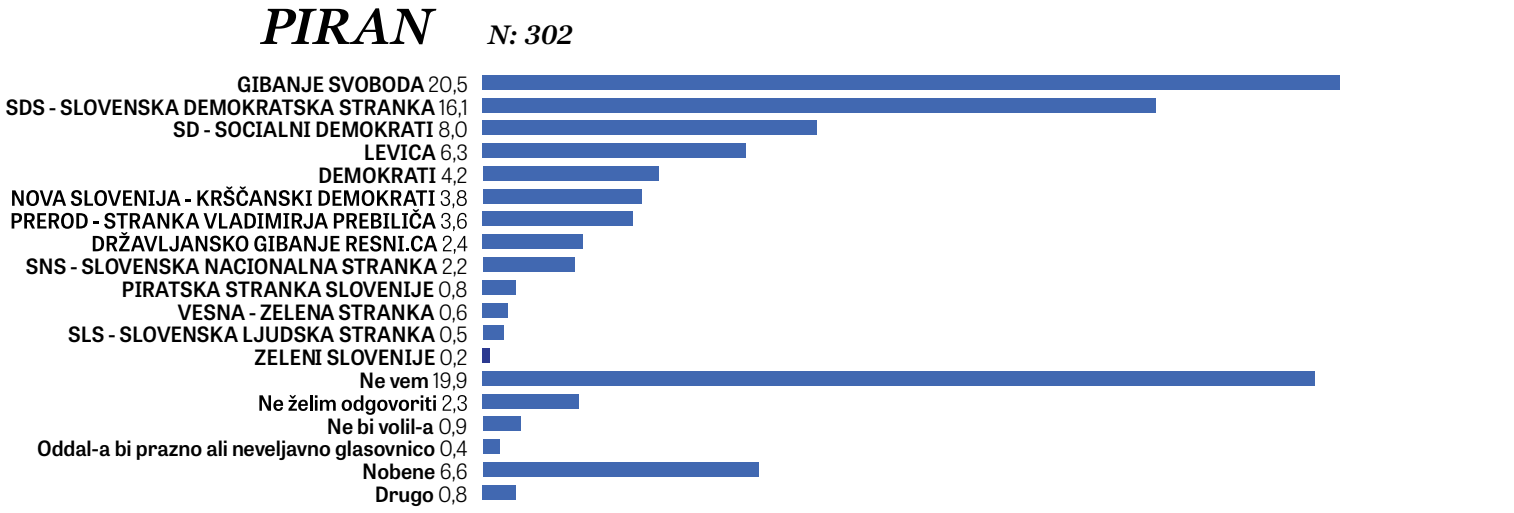
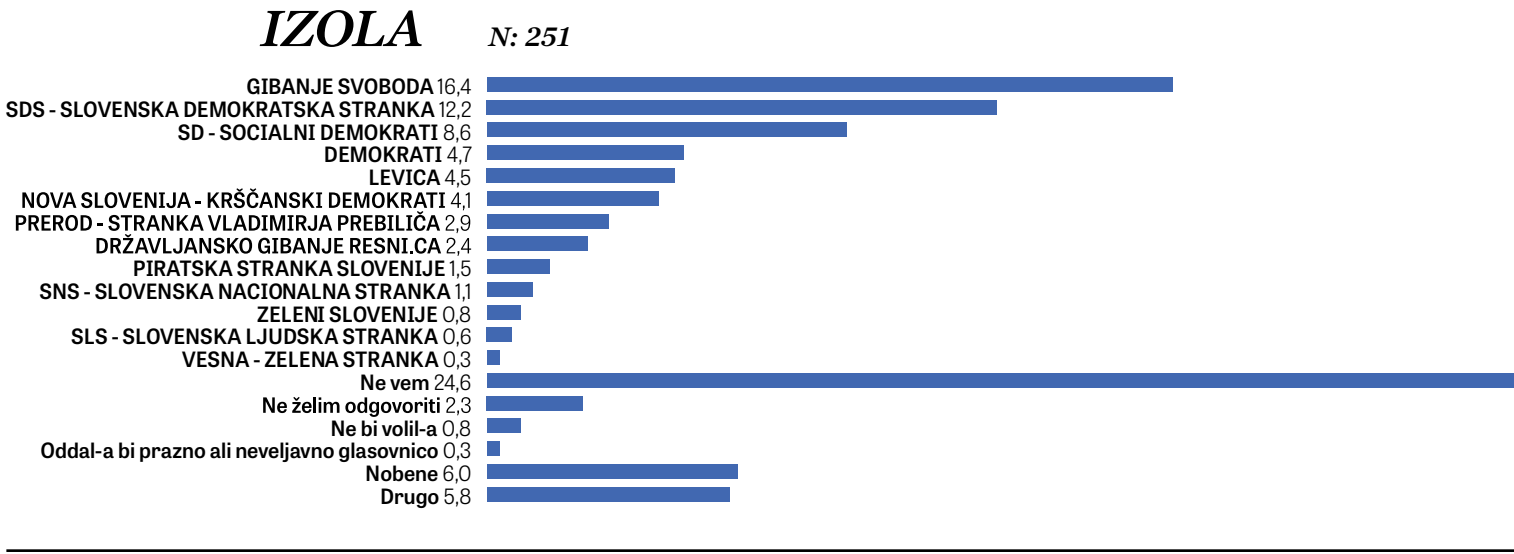
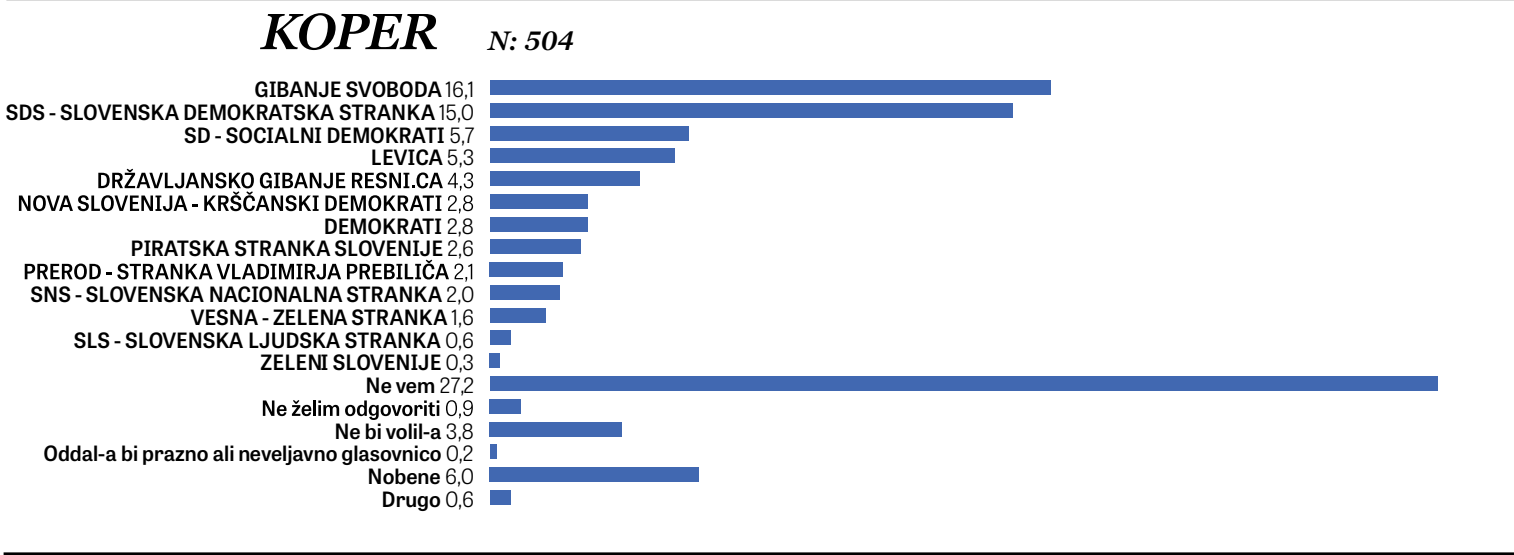
Prvi odzivi

Andrej Korenika, aktualni župan Občine Piran: »Zadovoljen sem, da so občanke in občani v zadnjih treh letih sprejeli drugačen način vodenja Občine Piran in ugotovili, da prinaša konkretne rezultate. Tako visoka podpora je dodatna motivacija za vso ekipo, ki zelo trdo dela in ji ta potrditev daje nov zagon. Predvsem pa je obveznost, da se še naprej brezkompromisno postavljamo po robu vsem, ki so desetletja zavirali razvojni preboj občine. V prejšnji kampanji sem moral občanke in občane prepričevati, da si naša skupnost zasluži več, in vesel sem, da bodo lahko šli prihodnje leto na volišča z zavedanjem, da zmoremo več.« **Gašpar Gašpar Mišič**, podjetnik in nekdanji direktor Okolja Piran: »Za zdaj nimam apetita za kandidaturo, je še prezgodaj. Sem pa pozitivno presenečen nad trenutno razvojno vizijo. Še posebej v primerjavi z mandatom prej, ko smo morali v Okolju Piran brez pomoči občine izpeljati prenovo Jernejevega kanala. Pogrešam sicer dolgoročno strategijo razvoja občine, nek 'masterplan'. Sam sem za povezovanje vseh štirih istrskih občin, Istre kot enotne destinacije, povezovanje zaledja s priobalnimi mesti.«

Parlamentarne volitve

Inštitut za raziskovanje trga in medijev, Mediana je v času med 10. in 19. 11. 2025 opravil raziskavo javnega mnenja v treh istrskih občinah; Kopru, Izoli in Piranu. Naročnik raziskave je Obala plus. Pred volitvami bomo opravili in objavili še rezultate dveh raziskav. Prvo predvidoma pred poletjem 2026 in zadnjo pred jesenskimi volitvami. Metoda, ki jo je Mediana uporabila, je bila telefonsko in anketno anketiranje. Največja možna standardna napaka ocene deleža (pri deležu 50 %) znaša 2,9 %.

Če bi bile parlamentarne volitve danes, za katero stranko bi najverjetneje volili?

ČE BO ZMAGALA DESNICA, SE BO TO TEŽKO ZGODILO V ISTRI

Katere stranke bi volili v koprski, izolski in piranski občini, če bi bile državnozborske volitve letos novembra? V prednosti levi politični pol. Največ Koprčanov, Izolanov in Pirančanov bi svoj glas za zastopanje v državnem zboru podarilo vladajočemu Gibanju Svoboda, za njim pa najpomembnejši opozicijski Slovenski demokrati stranki (SDS), je pokazala anketa, ki jo je za Obalo plus v drugi polovici letošnjega novembra izvedla Mediana. Strankam klasičnega levega političnega pola so anketiranci skupno namenili več glasov kot tistim na tradicionalni desnici. Anketni vzorec je vključeval 504 polnoletnih ljudi v Mestni občini Koper, 251 v Občini Izola in 302 v Občini Piran. Od petine do dobre četrtine vseh anketirancev je bilo neopredeljenih ali pa ni želelo odgovoriti na vprašanje, katero stranko bi volili, če bi bile danes volitve v državni zbor. V treh občinah, ki so bile vključene v anketo, je Gibanje Svoboda doseglo od dobrih 16 do nekaj manj kot 22 odstotkov glasov, kar je približno polovica od tistega, kar je dobilo

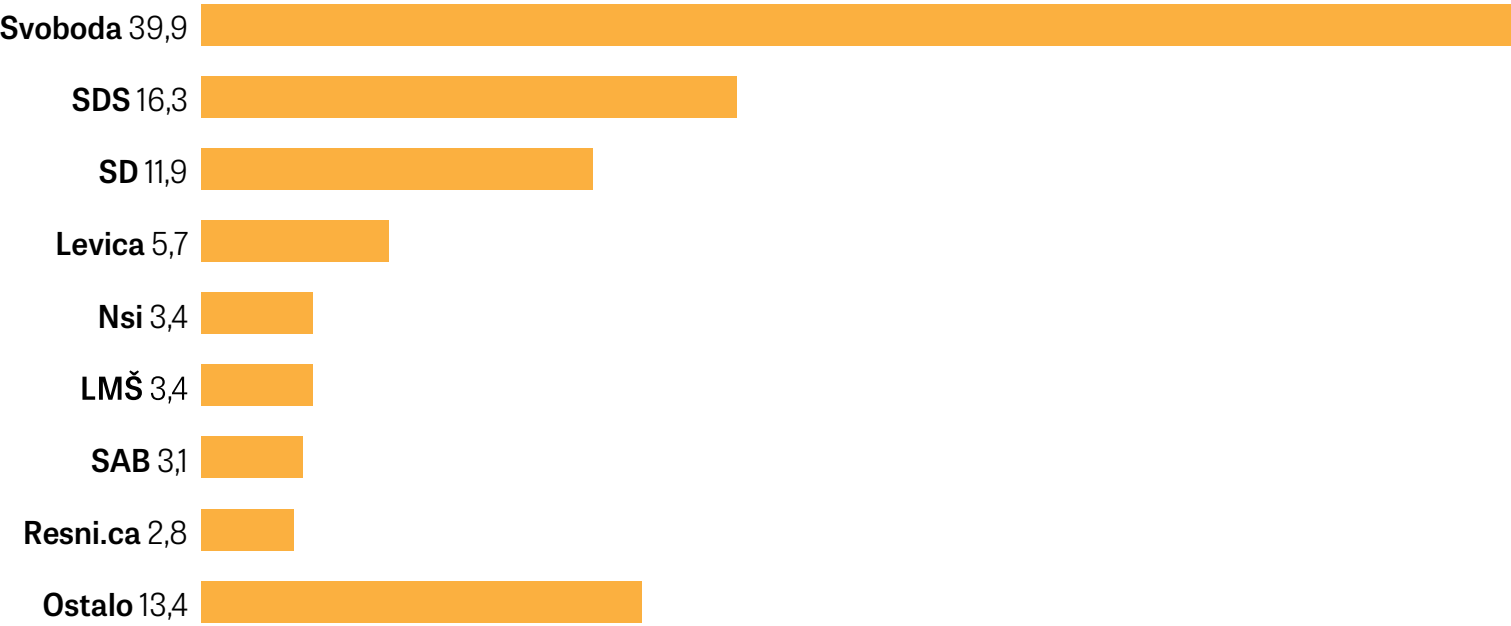
na volitvah pred dobrimi tremi leti. To seveda ni povsem primerljivo, saj so v anketo vključeni tudi neopredeljeni (ki na volitvah seveda ne štejejo). Novoustanovljena stranka, ki jo je leta 2022 do zmage popeljal menedžer državnega energetskega podjetja Robert Golob, med istrskimi volivci še vedno ohranja primat. To z vidika značilne slovenske realnosti predvidoma pomeni, da jo levi volivci ocenjujejo za najmanj slabo možnost in jim obenem predstavlja branik pred prodorom politične desnice na čelu z SDS opozicijskega prvaka Janeza Janše. Slednja ima tudi največji odboj med anketiranci, saj je v treh istrskih občinah zagotovo ne bi volilo okrog 40 odstotkov vprašanih. Delež volivcev SDS pa se v Piranu, Izoli in Kopru giba od nekaj čez 12 odstotkov do dobrih 16 odstotkov (kar je sicer podobno, kot je bil dejanski volilni rezultat stranke na tem območju leta 2022, vendar, kot rečeno, teh podatkov zaradi vključenosti neopredeljenih v anketi ni mogoče verodostojno primerjati). Skoraj nespremenjen – glede na zadnje

NATAŠA ČEPAR

parlamentarne volitve – ostaja tudi z anketo pridobljen razpored štirih največjih strank; Svobodi in SDS praviloma sledijo Socialdemokrati (SD) in Levica, pri čemer so zadnjo v Izoli prehiteli Demokrati Anžeta Logarja, nekdanjega tesnega Janševega sodelavca v SDS. Vsi trije trenutni koalicijski partnerji skupaj (Svoboda, SD in Levica), po rezultatih ankete, v Kopru trenutno dosegajo dobrih 27 odstotkov glasov, v Izoli slabih 30 odstotkov, v Piranu pa imajo 36-odstotno podporo. Desni pol - z SDS, Demokrati, Novo Slovenijo – Krščanskimi demokrati (NSi) in SLS – Slovensko ljudsko stranko – za levim nekoliko zaostaja. Skupaj so dosegli od dobrih 21 do dobrih 24 odstotkov glasov anketirancev. Vprašanje pa je, kaj bi pokazala slika za celotno državo, kjer prevlada levega političnega pola ni povsod takomoumevna kot v Istri.

Volitve v Državni zbor 2022 - seštevek glasov iz Kopra, Izole in Pirana.

Korenika, Popovič, Bržan in morda Žbogar, ti so (za zdaj) na županskem krožniku 2026

Edino presenečenje je Popovič, vendar raziskava javnega mnenja nastavlja tudi zanimivo zanko za tiste, ki odgovarjajo prehitro.

Poenostavljen povzetek raziskave javnega mnenja o tem, kdo bi lahko vodil tri istrske občine v naslednjem mandatu, kaže, da bi lahko čez dobro leto krmila treh obalnih občin zelo verjetno prevzeli (ali obdržali) Andrej Korenika, Boris Popovič in Aleš Bržan, če pa Popovič ne bi kandidiral v Izoli, morda celo Vasilij Žbogar.

Napoved bi se lahko uresničila, če čez eno leto v omenjenih občinah volivci ne bodo imeli boljših kandidatov, če jih morda v letu dni ne bo prepričal kak padalec z boljšim programom, argumenti in referencami, ali če se bodo volivci povsem odpovedali mnenju tokratnih anketirancev. Dvoma o tem, da bi bili omenjeni izbrani za župane, če bi bile volitve prejšnji teden in ob tako zastavljenem naboru kandidatov, v Inštitutu Mediana in pri naročniku (torej lastniku tega medija) nimajo. Vzorec vprašanih je bil nadpovprečno velik, sistem zajemanja podatkov strokovno standarden, namen ankete pa, tako predvidevam: spodbuditi razpravo in premislek o izboru najboljšega. Po mnenju nekaterih vpletenih in političnih analitikov pa je raziskava lahko tudi dobro orodje v utrjevanju položaja posamičnih županskih kandidatov.

Med ponujenimi imeni možnih kandidatov je raziskava navajala nekaj takih, ki so sicer sami napovedali svoje kandidature, nekaj je bilo takih, ki so javno že zdavnaj ali nedavno odločno in jasno povedali, da jim kandidatura za župana niti na pamet ne pride, nekaterih, za katere se pričakuje kandidatura, pa med ponujenimi imeni v anketi ni bilo. Nekateri moji sogovorniki so se vprašali, kako tehtno premišljene so lahko preference, če vprašani sploh ne poznajo programov prihodnjih kandidatov. In dodatno, če med ponujenimi kandidati ni tistih, ki taktično še skrivajo

svoje kandidature. Če so torej razpoložljivi ponujeni odgovori pomanjkljivi in je do volitev še razmeroma daleč, lahko sklepamo, da tudi končni rezultat ankete ni najbolj zanesljiv.

Ampak naročnik ankete ima odgovor: to je šele prva raziskava, ki bo najverjetneje vsaj nakazala določene dileme in vprašanja, aktualna že pred skorajšnjimi državnozborskimi volitvami. Po državnih volitvah bo medij Obala plus naročil drugo raziskavo in tedaj bodo karte prvič temeljito premešane. Jasneje bo, kakšne so videti nove politične razmere v državi, kdo bo s kom, kdo zaveznik in kdo sovražnik. Šele po parlamentarnih volitvah se bodo v Sloveniji začele resnejše priprave vseh strank (in kandidatov) za naskok na občinske trdnjave. Najbolj prepričljiva pa bo seveda tretja načrtovana anketa, nekaj tednov pred volitvami, ko bodo vse maske razkrile, programi predstavljeni, zasluge in grehi, prednosti in šibkosti dobrega

razgaljeni.

S tega zornega kota je lahko namen tudi tako zgodnje ankete bolj razumljiv in sprejemljiv. Da namreč sproži razpravo, podrobnejši premislek o teh, ki so se v prvem krogu izkazali za favorite, da spodbudi tiste, ki morda predolgo oklevajo in se ne znajo (ne upajo, taktizirajo) pokazati v dovolj zaupanja vredni kandidaturi. Če boljših kandidatov od tokrat »izbranih« ni, potem so pač ti, ki so na voljo, najboljši.

BORIS POPOVIČ SE VRAČA

Najbolj presenetljiv je morda rezultat, ki kaže možnosti nekdanjega dolgoletnega koprškega župana Borisa Popoviča v Izoli, a tudi v Kopru. Potem ko je dvakrat izgubil tekmo v Kopru, mu leto dni pred volitvami raziskava kaže povsem izenačen položaj z dosedanjim dvakratnim županom Alešem Bržanom. Bolj kot izenačen položaj na dirki dveh rivalov, bi lahko resno skrbelo sedanjega župana tudi zaradi precejšnje prednosti Popovičeve liste Koper je naš. In drugič: obstoječi župani imajo (ali bi morali imeti ob predpostavki njihovega dobrega delovanja) precejšnjo prednost pred vsemi ostalimi, ki niti svojih programov še niso predstavili. Popovič v Kopru ni neznanec, toda zdelo se je že (po nekaterih njegovih manj uspešnih političnih potezah, ne nazadnje tudi po njegovem zadnjem odstupu od nakupa ladje Laho, kjer ga je dobro prehitel Mišič), da zobje njegovih ambicij v Kopru niso več tako ostri. Izenačenost v raziskavi torej kaže težavo za Aleša Bržana, ki še ni jasno povedal, ali bo kandidiral v tretje. Majhno olajšanje zanj je izjava Borisa Popoviča, da ne misli kandidirati v Kopru. Če si po tej anketi ne bo morda premislil, seveda.

BOMO IMELI ENEGA ŽUPANA V DVEH OBČINAH HKRATI?

Boris Popovič je »zvezda« tokratne ankete toliko bolj zato, ker je raziskava v Izoli pokazala, da ima izrazito prednost pred

šopkom štirih klenih in spoštovanih izolskih stebrov. Poslovnež Andrej Jereb, podžupan in jadralec Vasilij Žbogar, šolski ravnatelj in kulturni delavec Anton Baloh ter izolska legenda Mef, vsi izolski aduti so dobili približno pol manj glasov v primerjavi s prišlekom iz Kopra. Vsaj trije od omenjenih možnih izolskih kandidatov verjetno niti pod razno ne bodo kandidirali. Edini, ki verjetno bo šel v predvolilno tekmo, bi lahko bil Žbogar, ki mu ostane upanje v primeru Popovičeve preusmeritve v Koper. V raziskavi je bilo vprašanim ponujeno tudi ime sedanjega župana Milana Bogatiča, čeprav je že večkrat povedal, da ne bo kandidiral. Sorazmerno pičli rezultati sedanjega mandata so najbrž sprožili želje izolskih volivcev, da bi dobili bolj dinamičnega, operativnega in preizkušenega voditelja. Popovič je kandidature v Izoli napovedal že pred časom in pri tej napovedi vztraja, čeprav večina še zmeraj meni, da se bo raje še sedmič potegoval v domačem Kopru. Zdajšnji rezultat opravljene raziskave bo Popoviču malce premešal račune: naj kandidira v Izoli, kjer ima zmago eno leto vnaprej zagotovljeno, ali v Kopru, kjer mu tudi kaže bolje od pričakovanj? Ima pa še tretjo možnost: da kandidira v obeh občinah hkrati. Ustava niti zakon o lokalni samoupravi ne prepovedujeta nikomur, da ne sme kandidirati za župana v dveh občinah. Vprašanje je, kako bi na to možnost reagirali volivci.

KORENIKA JE POPOVIČEV UČENEC

Če bo Popovič res zmagal v eni od obeh občin, potem bo tega zagotovo vesel sedanjí piranski župan Andrej Korenika, ki mu je prva anketa pokazala, da mu niti Gašpar Gašpar Mišič ne more ogroziti drugega naskoka na županski stolček. Korenika ne skriva teh ambicij. Vesel bi bil sodelovanja s Popovičem, saj je večkrat dal vedeti, da mu je Popovičev slog vodenja blizu, kar je opaziti tudi v njegovem načinu vodenja občine. Ne nazadnje mu pri trenju zakonskih orehov ključno svetuje isti odvetnik, kot je Popoviču dolgih 16 let.

Andrej Korenika je v primerjavi s predhodnima županoma tudi bolj učinkovit. Trenutno se postavlja s kar 22 investicijami v teku. Poleg operativnosti predvsem veliko bolje razume vlogo in pomen dobrega PR (od-

BORIS
ŠULIGOJ

nosov z javnostmi). To sicer ne pomeni, da ima dobre odnose z mediji na celi črti, saj zelo rad pokaže očitno razliko v odnosu do tistih, ki bi imeli po naključju nasprotujoče stališče od njegovega ali bi si celo drznili postavljati kritična vprašanja. Za tak odnos do teh medijev ni kriv sam. Samo pogledjte velikega učitelja iz ZDA, kako ravna s kritičnimi mediji. Če si to privoščí prvi mož ZDA, potem lahko nekaj od tega preizkuša in si privoščí tudi župan mesteca na skrajnem robu kopnega.

RAZISKAVA MED VRSTICAMI PONUDI TUDI NEKAJ ZANK

Iz vprašanj, ki jih postavlja anketa prihodnjim (ali ponovnim) županom, predvsem iz tistega o nalogah, ki bi jih morali nujno narediti v naslednjem mandatu, je tudi seznam strateških nalog, ki so jih anketirani v največjem možnem odstotku našteali kot najbolj pomembne, še neuresničene naloge. Iz njega si lahko ustvarimo tudi posredno mnenje ali vsaj podvprašanje, zakaj so tako pomembne vprašanim. V največjem številu primerov so deležne izredne pozornosti ali želja volivcev zato, ker jih doslej v občinah preprosto niso rešili. In seznam temeljnih strateških neopravljenih nalog je res dolg, pa tudi v protislovju s podporo, ki jo imajo dosedanjí župani (razen v Izoli). Nujne čakajoče naloge kažejo, da jih dosedanjí župani doslej niso niti začeli reševati, kar opažajo tudi župani sami in hitijo popravljati zamujeno v zadnjem letu man-

data. Ni vode, ni cest, ni stanovanj (razen v Kopru), ni garaž, ni dovolj protipoplavnih zaščit, ni OPN-jev ... Ja, kaj pa so delali v tem mandatu?

Raziskava kaže še razlike v podpori državnim strankam na lokalnih volitvah v primerjavi z volitvami na državni ravni. Na lokalni ravni je tudi veliko nenačelnih koalicij, ki si jih na državni ravni ni mogoče predstavljati. Raziskava kaže, da bodo iz obalnih občin za državni zbor v večji meri kot doslej volili stranko SDS. Tudi udeležba na lokalnih volitvah naj bi bila višja od običajne.

Če so volivci količjak zadovoljni z dosedanjimi župani, jih bodo radi nagradili z novim mandatom. Povsem nepomembno se zdi, do kakšne mere so rezultati doseženi po (ne)zakoniti poti. Veliko pomembnejša kot zakonitost je zanje učinkovitost in pričakovana zadovoljitev interesov. Javnomnenjska raziskava dovolj zgodaj pomaga premišljati o izbiri najboljših. Večji bo premislek, manj bo očitkov, da so ljudje volili nepremišljeno. Kritiki županskega dela se skoraj nikoli ne vprašajo, kdo je neučinkovitim županom pravzaprav omogočil, da lahko delajo tako, kot delajo. Zato se kaže pred volitvami malce spomniti in parafrazirati misel Johna F. Kennedyja: Ne sprašuj, kaj lahko občina in župan naredita zate, raje vprašaj, kaj si ti naredil za oba!

Le attività' della CAN costiera e del deputato felice Ziza

€

APPROVATI I BILANCI DI PREVISIONE PER IL PROSSIMO BIENNIO, SODDISFATTO IL DEPUTATO ZIZA

La Camera di stato ha approvato i bilanci di previsione dello stato per il prossimo biennio. I documenti finanziari prevedono uscite per 17,7 miliardi nel 2026 e oltre 18 miliardi per l'anno successivo. Il deficit sarà pari ad oltre 2 miliardi, ossia al 2,9 % del PIL. Le voci riguardanti la Comunità nazionale italiana sono state adeguatamente coperte, recependo le richieste del deputato Felice Ziza e della CAN Costiera. Il parlamentare si è detto soddisfatto dei 32 milioni garantiti dal governo per il biennio, con aumenti che variano dal 10 al 20 %. "L'esecutivo ha mantenuto tutte le promesse incluse nell'accordo di collaborazione firmato con me dal premier Robert Golob. Le nostre scuole pertanto sono certe di poter contare sulle risorse per la ristrutturazione dei vani, ma anche per la costruzione di nuove strutture come la palestra presso la Scuola Media Pietro Coppo a Isola, che comu-

nque servirà anche alle altre due scuole medie della città, del nuovo asilo di Santa Lucia e di quello con annesso la scuola elementare a Crevatini. Notevole l'appoggio garantito per

Radio e Tv Capodistria, pari a 10,7 milioni per ogni biennio. L'Ufficio per le nazionalità aumenterà le sovvenzioni per la realizzazione del bilinguismo nei comuni nazionalmente mi-

sti. Sono previsti aumenti nelle dotazioni per la CAN Costiera, ma anche per le istituzioni comuni della CNI" ha commentato il deputato.

LEGGE SUI TRIBUNALI- IL DEPUTATO ZIZA IN PARLAMENTO SULLE NOVITÀ PER I CONNAZIONALI

La Camera di stato ha modificato di recente le norme sui tribunali. Nel contesto il deputato della CNI, Felice Ziza, è riuscito ad ottenere un'importante novità per il trattamento riservato nelle aule giudiziarie ai cittadini di nazionalità italiana. "Già negli inviti a comparire in varie veste,

sarà specificato chiaramente che nei tribunali circondariali di Capodistria e Pirano chi lo desidera, può richiedere la procedura bilingue. Sarà compito dei presidenti garantire che in aula vada un giudice in grado di condurre il procedimento in ambedue le lingue, assistito da cancellieri a loro

volta bilingui. Dagli elenchi sui contributi per la conoscenza di ambedue le lingue emerge che il personale necessario è disponibile. In casi eccezionali, il tribunale procurerà in tempo utile la consulenza di un traduttore ufficiale, senza causare rinvii e quindi disagi alle parti in causa, come acca-

deva in passato con le vecchie norme. Ringrazio la Ministro della giustizia, Andreja Katič, per aver recepito la necessità delle Comunità nazionali italiane ed ungherese nel settore di sua competenza. Per noi è un grande successo" ha rilevato in aula il parlamentare della CNI.

IMPRENDITORIA: CORSO A VAL STAGNON CON GRANDI RISULTATI

La partecipazione cresce e gli obiettivi si consolidano: è questo il segnale che la CAN Costiera sta muovendosi nella direzione giusta. È quanto emerso nel corso del sesto incontro dedicato agli imprenditori connazionali e agli operatori economici della regione, svoltosi nella sala riunioni del Parco naturale di Val Stagnon. Circa cinquanta i presenti, tra imprenditori già affermati e aspiranti tali, accolti da Massimiliano Di Nardo, responsabile dei progetti europei della CAN Costiera. Di Nardo ha portato i saluti del deputato CNI a Lubiana, Felice Ziza, e della dirigenza dell'ente – il presidente Alberto Scheriani e il segretario Andrea Bartole – impossibilitati a partecipare per impegni istituzionali. Il programma dell'incontro, intitolato "Progettare il futuro: strumenti europei e misure per lo sviluppo economico", ha approfondito le possibilità di pianificazione delle nuove iniziative imprenditoriali e gli strumenti utili per accedere a sovvenzioni statali ed europee. Di Nardo ha sottolineato l'importanza di conoscere a fondo tali opportunità, ricordando come esse richiedano una progettualità rigorosa e una rendicontazione accurata. La CAN Costiera – è stato ribadito – non si limita a selezionare, insieme ai Ministeri, i progetti più meritevoli da cofinanziare, ma affianca gli imprenditori lungo tutto il percorso, offrendo supporto tecnico e competenze maturate nel settore. Centrale anche il tema della creazione di una rete economica locale: gli incontri mirano infatti a favorire la conoscenza reciproca, lo scambio di idee e la nascita di collaborazioni tra operatori vicini alla CNI. Non sorprende, quindi, che agli eventi partecipino non solo connazionali, ma anche residenti delle aree

nazionalmente miste, inclusi professionisti provenienti dalla Croazia e da Trieste. Per la prima volta hanno preso parte all'iniziativa anche i rappresentanti del Fondo per lo sviluppo regionale di Ribnica. Il direttore, Matjaž Ribaš, ha salutato i presenti evidenziando la consolidata collaborazione con la CAN: «I contatti sono

costanti e servono a definire interventi mirati a sostegno della base economica locale, nel rispetto di un piano annuale che coinvolge l'intera area nazionalmente mista». L'evento si è concluso con la presentazione delle misure promosse dalla CAN Costiera a favore dell'imprenditorialità dei connazionali, confermando il ruolo dell'ente come punto di riferimento per lo sviluppo economico del territorio.

CORSI D'AGGIORNAMENTO LINGUISTICO PER I DIPENDENTI PUBBLICI

Proseguono i corsi di aggiornamento sul linguaggio amministrativo italiano organizzati dalla CAN Costiera e rivolti ai dipendenti della pubblica amministrazione. L'iniziativa, promossa dall'Ufficio per il bilinguismo dell'Ente, punta a rafforzare le competenze linguistiche del personale degli enti pubblici, favorendo così una più efficace applicazione del bi-

linguismo nel territorio nazionalmente misto. L'obiettivo è anche quello di creare una rete di supporto stabile, capace di garantire una revisione accurata dei testi destinati alla comunicazione tra cittadini e istituzioni. Dopo le precedenti edizioni che hanno coinvolto l'Unità amministrativa di Capodistria e Pirano e l'Amministrazione finanziaria slovena (FURS), questa volta a partecipare al corso sono stati alcuni impiegati dell'Ufficio di collocamento della Repubblica di Slovenia. La giornata formativa si è aperta con una panoramica sulla Comunità nazionale

italiana in Slovenia, sui suoi diritti costituzionali e sul quadro normativo che regola l'uso dell'italiano nella pubblica amministrazione. Successivamente, i partecipanti hanno approfondito le caratteristiche del linguaggio amministrativo italiano, con particolare attenzione a lessico e sintassi. La sessione si è conclusa con una parte pratica e interattiva, durante la quale i dipendenti hanno potuto mettere alla prova la propria familiarità con la terminologia specialistica. Il direttore dell'Ufficio di collocamento di Capodistria, Vladimir Popovič, ha espresso grande soddisfazione per il corso, sottolineando più volte l'ottima collaborazione instaurata con la CAN Costiera.

SIMPOSIO DEDICATO AL VENTICINQUESIMO ANNIVERSARIO DALLA LEGGE SULLA TUTELA DELLE MINORANZE LINGUI-STICHE STORICHE IN ITALIA

Simposio dedicato al venticinquesimo anniversario dalla legge sulla tutela delle minoranze lingui-stiche storiche in Italia. Il convegno è stato organizzato dall'Associazione dei giovani sloveni in Italia DM+ (Društvo mladih Slovencev v Italiji), in collaborazione con l'Ordine dei giornalisti del Friuli-Venezia Giulia, Assostampa Fvg, USIGRAi e le organizzazioni sindacali SLC CGIL Trieste, FISTel CISL FVG e UILCOM FVG. Il simposio, intitolato Passato, presente e futuro a 25 anni dalla legge n. 482 del 1999 sulla tutela delle minoranze linguistiche storiche – Mass media, servizio pubblico radiote-levisivo, proposte editoriali e tecniche, si è svolto a Gorizia il 14 e 15 novembre 2025. Nel corso dell'incontro, i rappresentanti delle comunità linguistiche

albanese, croata, francese, friulana, te-desca, greca, ladina, sarda e slovena hanno discusso degli spazi informativi pubblici nelle rispettive lingue, con l'obiettivo di individuare le principali sfide legate alla fruizione di contenuti radiotele-visivi nelle lingue minoritarie. Al termine degli interventi, è stata sottoscritta la Carta di Gorizia dei diritti delle comunità linguistiche nel servizio pubblico radiotelevisivo, che sarà conseg-

nato al Pre-sidente della Repubblica, Sergio Mattarella; al Dipartimento per l'informazione e l'editoria; all'Autorità per le garanzie nelle comunicazioni; alla Commissione parlamentare per l'indirizzo ge-nerale e la vigilanza dei servizi radiotelevisivi e alla RAI, titolare del servizio pubblico radiotelevisi-vo e ad altri soggetti istituzionali portatori di interesse. Al simposio ha preso parte anche la Can Costiera che, con un intervento dedicato, ha illustrato il quadro generale e le sfide dei programmi italiani di Radio e TV Capodistria.

CAN PIRANO E ISOLA: CELEBRANO PIETRO COPPO

Con una mostra a Casa Tartini e un convegno a Palazzo Manzoli sono stati celebrati i 500 anni dalla pubblicazione del “De summa totius orbis” la prima carta regionale a stampa dell'Istria, realizzata dal cartografo e geografo isolano Pietro Coppo. Non fu- come hanno detto gli esperti soltanto una mappa tecnica, ma di un vero omaggio, in sintesi, all'Istria come entità geografica autonoma, leggi-bile e riconoscibile. Con il contributo del Centro di ricerche storiche di Rovigno e del Museo del mare di Pirano, rappresentati dai direttori Raul Marsetič e Uroš Hribar, a coordinare gli eventi è stato il Centro Italiano di cultura e promozione

“Carlo Combi” di Capodistria, diretto da Kristjan Knez, che presiede anche la Società di studi storici e geografici di Pirano. Presente il vicesindaco piranese, Christian Poletti, assieme alla coordinatrice culturale del Combi, Roberta Vincoletto ha accompagnato i partecipanti alla scoperta dei lavori di Coppo con il sussidio delle collezioni del CRS. È stato possi-

bile rendersi conto dell'importante opera di Pietro Coppo, del suo lascito fatto di toponimi, indicazioni di castelli, ville o mulini, che testimonia i mutamenti politici, culturali e so-ciali che hanno attraversato il territorio istriano. A Isola si è poi svolta una giornata di studi sulla figura e l'opera del cartografo, al quale in città è dedicato un parco e gli è stata intitolata la Scuola media italiana, culminata con una conferenza che inserisce il grande personaggio isolano nel tempo che vissuto.

Kaj pa je pri božičnici dobro?

PARLAMENT JE NA IZREDNI SEJJI NOVEMBRA POTRDIL ZAKON, KI UVAJA ZIMSKI REGRES ZA DELAVCE IN ZIMSKI DODATEK ZA UPOKOJENCE. ODKAR JE PREMIER ROBERT GOLOB TO NAPOVEDAL SEPTEMBRA, SMO NA RAČUN NOVEGA PREJEMKA ZA VSE ZAPOSLENE, SLIŠALI ŠTEVILNE KRITIKE. NAJGLASNEJŠI SO BILI OBRITNIKI IN PODJETNIKI, POMISLEKE PA SO IMELI TUDI ŠTEVILNI ANALITIKI, GOSPODARSTVENIKI IN EKONOMISTI. VEČINOMA UPRAVIČENO. V EKONOMSKI TEORIJI, KI JE V TEM PRIMERU PODPRTA TUDI Z VEDENJEM POSAMEZNIKOV, RAZISKAVAMI IN PODATKI, PA DODATEN PRIHODEK ZAPOSLENIH PRINAŠA TUDI ŠTEVILNE DOBROBITI ZA GOSPODARSTVO KOT CELOTO. V NASLEDNJIH VRSTICAH SE BOMO OSREDOTOČILI PREDVSEM NANJE.

Po novem naj bi vsi zaposleni v Sloveniji prejeli dodatek, ki bo znašal **639 evrov** in ga bo treba izplačati najpozneje **do 18. decembra**. Za podjetja z likvidnostnimi težavami so predvidene izjeme – izplačilo lahko predstavijo do 31. marca prihodnje leto. Ob izpolnjevanju dodatnih pogojev pa bo dovoljeno tudi delno izplačilo: četrtna do decembra letos, preostanek do marca prihodnje leto. Te izjeme ne veljajo za javni sektor, kjer ostaja zaveza izplačila v rednem roku. Zakon ureja tudi zimski dodatek za upokojence. Prejeli ga bodo vsi upravičenci do letnega dodatka, in sicer v višini 150 evrov. Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ga bo izplačal do 19. decembra, v primeru kasneje priznanih pravic pa najpozneje z majsko pokojnino leta 2026.

ZIMSKI REGRES, BOŽIČNICA, 13. ALI 14. PLAČA ...

V domači javnosti se je za ta, v Sloveniji nov prejemek od dela, prijelo ime božičnica. Drugje, kjer ga že poznajo, mu pravijo tudi 13. ali 14. plača. Ne samo po imenu, božičnice se od države do države razlikujejo tudi po načinu izračuna (višini), času izplačila in temu, ali gre za zakonsko določeno obveznost delodajalca ali ne. A glavni cilji božičnice so povsod isti in so običajno naslednji: motivacija in nagrajevanje zaposlenih, povečanje kupne moči in izboljšanje življenjskega standarda ter omilitev (pre) nizkih plač ali pokojnin (korektiv plačnega ali pokojninskega sistema). Sliši se dobro in kot nekaj, kar bi lahko bilo koristno za vse ekonomske subjekte oz. za narodno gospodarstvo kot celoto.

Ko ljudje s srednjimi ali nižjimi dohodki prejmejo dodatno vsoto denarja, ga najpogosteje porabijo za takojšnje potrebe, saj je njihov proračun že v osnovi tesen, ali za izboljšanje vsakodnevnega življenja. Privo-

ščijo si boljšo hrano, pravočasno poravnajo položnice in najemnine, kupijo knjigo ali družino peljejo na izlet. Lahko popravijo avto, kupijo nova oblačila ali pohištvo, odidejo na masažo, obiščejo tekmo priljubljenega kluba ali kako drugače poskrbijo za svoje zdravje, razvedrilo in navsezadnje dobro počutje. V tem primeru se dodatna sredstva takoj pretopijo v višjo potrošnjo in se takoj vrnejo v obtok. Praviloma ostanejo v lokalnem okolju, kar sproži multiplikatorni učinek in ima pozitiven vpliv na celotno gospodarstvo. Drugače je pri najbogatejšem sloju prebivalstva. Premožni ljudje redko zvišajo porabo glede na dodaten prihodek, saj so njihove osnovne potrebe pokrite. Dodaten denar najpogosteje privarčujejo ali investirajo v vrednostne papirje, sklade in nepremičnine ter luksuz. To ima zelo majhen neposredni vpliv na domačo potrošnjo, kar pomeni, da je tudi učinek na povpraševanje, zaposlenost in BDP majhen. Enako velja tudi za znižanje davkov najpremožnejšim.

KAM GRE DENAR, KI GA DRŽAVA PORABI ZA REFERENDUME?

Da država razmetava z denarjem in da gre za nepotreben strošek, so mnogi glasni vsakič, ko beseda steče o referendumu. O tem, da gre za nepotreben strošek oz. bolje rečeno izogibanje odgovornosti izbranih predstavnikov ljudstva, bi lahko razglabljali na dolgo in široko. A na tem mestu nas bolj zanima, kam gre denar, porabljen za organizacijo referendum, in kako to vpliva na celotno ekonomijo. Stroški referenduma znašajo okoli 5 milijonov evrov. Kritiki pogosto negodujejo nad neučinkovitostjo države in odločevalcev, da je ta denar vržen v peč. V resnici ni čisto tako. Največji delež (približno 55 %) gre za nedomestila članom in članicam volilnih odborov. Torej tistim ljudem, ki vas vsakič prijazno pričakajo na volišču, vam ponudijo piškot ali dva, opremijo z navodili in ostalim potrebnim za glasovanje. Na koncu glasove tudi preštejejo in dostavijo volilni komisiji. Njim gre približno 2,75 milijona evrov, ki jih dobijo na roke takoj po opravljenem delu. Podobno kot pri božičnici se ta denar takoj prelije v potrošnjo in tako pozitivno vpliva na gospodarsko aktivnost. Naslednja najvišja postavka med stroški referenduma so poštne storitve, ki znašajo okoli 24 % vseh stroškov oz. približno 1,2 milijona evrov.

MATEJ SUKIČ

Sledijo stroški tiska, najema in opreme volišč ter ostali logistični stroški. Kot lahko vidimo, gre za sredstva, ki se nemudoma vrnejo v gospodarstvo in kot taka zagotovo niso vržena v peč.

VIŠJE PLAČE JAVNIH USLUŽBENCEV V NOS ALI DENARNICE PODJETNIKOV?

Javni uslužbenci so nedavno prejeli še drugo delno povišico v sklopu nedavno sprejete plačne reforme. Tudi slednjo so številni podjetniki, gostinci pa tudi nekateri novinarji in uredniki pri zasebnih medijih označili za darilo vlade volivcem, za razmetavanje denarja in se jezili, »da si moramo pa mi, ki delamo v gospodarstvu«, višje plače sami zaslužiti, vendar je logika podobna kot zgoraj: dodatna sredstva, ki so jih prejeli javni uslužbenci, se praviloma hitro pretopijo v potrošnjo. Tako bo verjetno bolje, da obrtniki, gostinci ali podjetniki namesto za pisanje dolgih jokajočih spisov na družabnih omrežjih svoj čas namenijo oblikovanju načrta, kako bodo dodatna sredstva v obtoku hitreje zaokrožila. Dodatna sredstva, ki jih prejmejo osebe z nižjimi in srednjimi dohodki, so koristna celotnemu gospodarstvu. Če so potrošena v panogah, kot sta gostinstvo in turizem ali kulturno-kreativni sektor, to pomembno požene gospodarsko aktivnost na ravni celotne države. Hkrati pa to dokazuje, da je meja, ki zaposlene deli na javni in zasebni sektor, v resnici zelo zabrisana. Denar teh ločitev ne pozna, pomembno je, da kroži.

VINAKOPER

Že na voljo v Vinskem butiku

... in na spletu.

 VINSKI BUTIK

Šmarska cesta 1,
6000 Koper

pon-pet: od 8:30 do 19:00
in sobota: od 8:00 do 13:00

T: +386 5 663 01 36
www.vinakoper.si

Boštjan Kocjančič

Pomen rednega vzdrževanja pristaniške infrastrukture

Redno vzdrževanje je ključnega pomena za trajno vzdržnost pristaniške infrastrukture koprskega tovarnega pristanišča.

Leta 2008 je Vlada Republike Slovenije sprejela »Uredbo o upravljanju koprskega tovarnega pristanišča, opravljanju pristaniške dejavnosti, podelitvi koncesije za upravljanje, vodenje, razvoj in redno vzdrževanje pristaniške infrastrukture«, s katero je bila podana pravna podlaga za dokončno ureditev razmerij med Republiko Slovenijo in družbo Luka Koper d. d. na območju koprskega tovarnega pristanišča v skladu s pomorskim zakonikom. Na podlagi uredbe je bila septembra istega leta podpisana še koncesijska pogodba, s katero sta Republika Slovenija in Luka Koper, d. d. uredili medsebojna razmerja v zvezi s koncesijo. Med ključnimi dolžnostmi koncesijskega akta je med drugim opravljanje gospodarske javne službe rednega vzdrževanja pristani-

ške infrastrukture, namenjene za javni promet. Zgoraj navedena uredba v 42. členu podeljuje nalogo izvajanja nadzora rednega vzdrževanja Upravi za pomorstvo. Na tej točki se ponudi samodejni odgovor na vprašanje, čemu gradbeni inženir na pomorski upravi. Potem ko sem deset let izkušnje in znanja nabiral v gradbenih podjetjih, me je želja po dokazovanju v vlogi nadzornika vodila v pomorske vode, kjer se mogoče zdi, da gradbenih izzivov ni na spregled, kar pa vam zagotavljam, ne drži. Naslednje leto bom zaokrožil 10 let delovanja na Upravi za pomorstvo in lahko trdim, da so bile v tem času na področju načrtovanja, organizacije dela in nadziranja rednega vzdrževanja pristaniške infrastrukture realizirani zelo pomembni koraki z namenom trajnostne uporabe obstoječe infrastrukturne »platforme« za učinkovito izvajanje pristaniških dejavnosti, kot so vkrcanje in izkrcanje ter skladiščenje tovarov in potnikov v pomorskem prometu. Ko govorimo o pristaniški infrastrukturi, govorimo o akvatoriju, grajenih obalah, valolomih, pristopih na pomole, napravah za privezovanje in druge objekte, ki po namenu služijo varnosti plovbe in varnemu privezu, primarnih dovoznih poteh in primarnih železniških tirih, ki so namenjeni za javni cestni oziroma železniški promet, vhodih, ograjah ter zemljiščih, na katerih ležijo objekti pristaniške infrastrukture. Vzdrževalna dela si posplošeno lahko domišljamo kot nujno zlo, mimo katerega enostavno ne moremo. Strateški razvoj pristanišča z investiranjem v skrbno preračunljive naložbe, ki bodo

napram bližnjim pristaniščem iz sosednjih držav povzročile razkorak v vzdržnosti pretovora s stalno rastjo poslovnih rezultatov v prihodnjih letih, je recept za obvladovanje konkurenčnosti.

Država kot dober gospodar pa mora posebno skrb nameniti ohranjanju obstoječe pristaniške infrastrukture v taki kondiciji, da bodo v povezavi z novo zgrajenimi naložbami prispevale k nadgradnji in optimizaciji pristanišča kot celote.

Poslovni interesi stremijo k stalnemu večanju pretovora, zaradi česar se soočamo s stalnim povečevanjem ladijskih kapacitet, kar vpliva na globino plovnih poti in vse večje obremenitve obalnih konstrukcij, ki so bile načrtovane za manjše karakteristične ladje, kot to danes zahtevajo trgovski apetiti. In če pomislimo, da so znaten delež obstoječih privezov zgradili v 70. in 80. letih, si ni težko predstavljati, da je zob časa in stalne uporabe danes zelo viden ter posledično od nas zahteva tako manjše kot večje vzdrževalne posege. Verjetno bi pričakovali, da je največji vpliv na obalni konstrukciji pustila uporaba, ki se v našem edinem tovarnem pristanišču odvija 24/7, vendar žal ni tako. Največji razlog za stalno degradacijo je vpliv soli, raztopljenih v vodi, ki tako v stiku s kovino v betonu sproži oksidacijsko reakcijo, kar vodi v razpadanje zaščitne plasti betonske konstrukcije in degradacijo nosilnih elementov obalnih konstrukcij. Slabše kvalitete betonskih receptur in neprimerno manjše zaščitne debeline armirano betonskih konstrukcij, zgrajenih v preteklosti, pritegnejo največjo po-

zornost pri izvedbi obdobjnih pregledov. Seveda se najboljše sanacije izvajajo na spodnjih konstrukcijah obal, v coni stalnega pljuskanja morskih valov.

Takoj ko prestopimo iz obalnih konstrukcij na kopenski del, se srečamo s povsem drugačno problematiko. Opravka imamo s temeljnimi tlemi, ki se pod obremenitvami tovarov in internih prevozov težke pristaniške mehanizacije skozi leta stalno posedajo. Območje pristanišča si lahko predstavljamo kot zvrhano posodo pudinga, ki se pod vplivom obtežbe stalno deformira. Puding v danem primeru predstavlja morsko blato ali morski mulj, ki se zaradi sestave tal in nanosov reke Rižane, ki se izliva v drugem bazenu, pogosto poglablja oziroma vzdržuje obstoječe globine. Ta stisljivi in malo nosilni glineno meljni morski sediment se je predavnimi leti iz praktičnih

razlogov deponiral na območju pristanišča. Ta temeljna tla investicijska vlaganja neizprosno dražijo, saj je potrebno pri projektiranju predvideti drage rešitve, kot npr. prenos obtežbe globlje v temeljna tla z izvedbo pilotov ali drugih plavajočih sestavov. Pri vzdrževanju pa se vsakoletno srečujemo s posedanji odsekov primarnih dovoznih poti in tirov. Začaran krog, ki se sprotro rešuje z obnavljanjem zgornjega ustroja z izvedbo cementnih stabilizacij ter

drugih rešitev.

Če se investicijska vlaganja v koprskem tovarnem pristanišču izvajajo v soju odrskih luči, redno vzdrževanje poteka vsakodnevno, po potrebi v vseh urah in dnevih ter vse to v zaodru, kot nujno potrebna tehnična podpora, katere namen je poskrbeti, da se bodo lahko na odru zvrstile še predstave naših zanamcev, bodočih generacij, ki bodo lahko zagotovile širšo gospodarsko rast in delovna mesta svojim družinam. Vse z namenom, da smo in bomo vedno ponosni na naše edino, za osrednjo Evropo bistveno tovarno pristanišče.

Ustvarjanje adventnih aranžmajev iz recikliranih materialov

Decorazioni natalizie fai da te con materiali riciclati

morje
zimskih doživetij
un mare di emozioni invernali

MAGAZIN GRANDO
Portorož-Portorose

6. in 7. 12. 2025
10.00-13.00 | 15.00-19.00

Prepustite se domišljiji in iz rabljenih trakcev, pentljic, perlic in drobnih detajlov ustvarite svoje venčke, ikebane ali druge praznične aranžmaje. Zelenje, mah, obodi, storži, podstavki in drugi okraski bodo na voljo do porabe zaloga.

Udeležba je brezplačna. Prijave niso potrebne.

Lasciatevi ispirare dalla fantasia e trasformate nastrini usati, fiocchi, perline e piccoli dettagli in ghirlande, centrotavola o altre decorazioni natalizie. Verde, muschio, basi, pigne, supporti e altri addobbi saranno a vostra disposizione fino ad esaurimento scorte.

La partecipazione è gratuita. Non è necessaria la prenotazione.

LEON MAGDALENC

NEKOGA
MORAŠ
SOVRAŽITI

Pred dobrimi šestdesetimi leti je pesnik Ivan Minatti vizionarsko predvideval pot te civilizacije v destrukcijo. S pesmijo Nekoga moraš imeti rad je še zadnjič zakričal vsem nam, naj nehamo s sovražnostmi. Seveda ga svet ni slišal in se je odpeljal v nasprotno smer. Zdaj bi ta misel morala imeti povsem drugačen naslov. Nekoga moraš sovražiti je mantra, ki nas je zajela v tem tisočletju. Vsi kar tekmujejo med seboj, kdo bo koga bolj sovražil. Tudi pri nas. Po tragediji v Novem mestu tri četrtine Slovencev sovraži Rome. Tako so pokazale ankete v času, ko se je sprejemal zakon, ki bo uvedel red in disciplino tudi med te vsiljivce, ki Slovencem kratijo spanec. Z veseljem so z veliko večino poslanci odločili, da je ta država dala v roke represivnim aparatom še več pooblastil. Policija je dobila bianco menico za vsako svoje dejanje, lahko tudi v najbolj brutalno poseganje v osebne svoboščine in nedotakljivost zasebnih prostorov. Ko se boste čez leta počutili približno tako kot protagonisti distopične nadaljevanke Deklina zgodba, se spomnite, kdaj se je začelo, kdaj smo dokončno zdrsili na pot avtokracije in le še sanjali o ustavi. Pustite ustavo, če imamo tu opraviti z grožnjo, ki jo je potrebno zatreti. Slovenci smo se tako ali tako vso svojo zgodovino počutili ogrožene. Bili velikokrat v koži, ki jo zdaj nosijo Romi. Preseljevani, asimilirani in v očeh razvitih navadni divjaki. Divjaki, ki ne spoštujejo pravil, imajo svoje navade, zaudarjajo in se ne umivajo ter govorijo jezik, ki ga nihče ne razume. Vse zahodne velesile so ob razpadu Jugoslavije na Balkan gledale kot na kotel barbarov, ki se naj kar pobijejo med seboj. Nekaj časa smo bežali iz tega kotla, zdaj sami silimo vanj. Danes sovražimo Rome, že lep čas sovražimo migrante, latentno sovražimo vse, ki ne govorijo slovenskega jezika, in sovražimo vse, ki so krivi, da nismo to, kar bi si želeli biti. Nase smo sprejeli zgodovinsko težo zasuka v najbolj desne ideologije. Tiste svetovne nazore, ki s prstom kažejo na vse, ki najedajo avtohtoni narod. Predvsem pa nam krađejo užitke oziroma celo sami uživajo na naš račun. To, da eni brez dela dobivajo socialne podpore in nadomestila, je nezaslišana ugotovitev. Nevzdržno za delovnega Slovenca, ki si je vse priboril sam s svojimi metaforičnimi žuljavimi rokami. Nevzdržno za Slovenca, ki si je zaslužil več in tega ni dobil. No ja, turbo pidovski kapitalisti so druga zgodba, čeprav velikokrat najbolj glasni, ko je potrebno komu vzeti kakšne pravice. Kaj je torej zares pred več kot šestimi desetletji zapisal Ivan Minatti v svoji legendarni pesmi? Napisal je točno to, kar se zdaj dogaja pri nas. Nekoga moraš imeti rad, pa čeprav je to trava, reka, drevo ali kamen. V tem prostoru pokamo od ljubezni do narave in prekipevamo od sovraštva do drugače mislečih, drugače govorečih in drugače kulturno živečih. In mnogi so na to ponosni.

KATJA PEGAN

NAIVNI ALI
CINIČNI

Ne vem, s čim je to povezano, najbrž z leti in tudi z rezultati in uspehi našega obalnega prostora, ki so nanizani na časovni premici, da me vedno, ko razmišljam o naši skupni prihodnosti, popade žalost. Pa ne zato, ker nam čas, v katerem sem rasla in živela tudi sama s svojo družino, ne bi omogočal rasti in premikov, ampak zato, ker nam trenutek, v katerem živimo, ne omogoča drugega kot cinizem. Ali naivnost. Kar zavestno izberemo. Čeprav cinizem ne rešuje ničesar in najmanj pomaga pri občutku za prihodnost, sem želela to kolumno začeti tako: »Zadnje čase se mi zdi, da je denarja v državi ogromno, ali bolj natančno, da denar ni problem. Seveda je to samo moj občutek, ko berem o božičnicah, o odlogu plačevanja cestnin, o ogromnih honorarijih za »toplo vodo in zrak v konzervi«, ki nista umetniški inštalaciji ali turistični suvenir iz programa EPK, ampak čisto zares napisana strategija o pravilnem delovanju za potrebe uradnikov EPK. Me prav nič ne čudi tale strategija, saj sem pred nekaj malega leti bila priča izjavi strokovnjakinje za strategije, da za primeren honorar napiše strategijo pasje ute. Vsake toliko se nam zgodi trenutek, ko vidimo, da je cesar nag, pa nam to prav nič ne pomaga. Ujeli smo sistem na laži, pa kaj. Pomembno, da smo ga ujeli, moči za kaj več tako ali tako ni. Nekaj strokovnjakinj in strokovnjakov iz tega sistema bomo dali na klop za čakanje (nikoli ne veš, kdaj nam njihova lojalnost pride prav), in to bo to. Deluje pa tak trenutek antidepresivno. Tudi to je nekaj. In denarja, ki bo hranil naš cinizem, je očitno na pretek.« Naivnost je bolj moj habitat, zdi se mi, da lahko postavljam resnična vprašanja šele od tam. Naivnost je bliže literaturi in umetnosti, bliže prostoru, v katerem prepoznavam svet in njegovo delovanje. Pred dnevi smo na pobudo ZRS v Kopru javno razmišljali o zgodovini prihodnosti Kopra. Naslov noče biti nič drugega kot to, kar je, koliko smo o svoji prihodnosti razmišljali včasih in ali nas je temeljit razmislek o tem, kaj smo, pred leti, pripeljal do uspehov danes? Zdi se mi popolnoma logično, da so naši predniki snovali vrste dejavnosti, ki so povezane z morjem: pristanišče, ladjedelništvo, hotelirstvo, ribištvo, pomorstvo. Verjetno je tudi državna in ne zgolj lokalna politika razmišljala o tem in delovala v smeri razvoja prav te, za slovensko obalo tako pomembne dejavnosti. Imeli smo občutek, da smo pomorska država in pomemben igralec v državi. Prav tako so naši predniki razmišljali o izobraževanju. Učiteljišče v Portorožu je iz naših staršev in starih staršev naredilo učitelje, ki so Primorce naučili brati in pisati. Pred skoraj 25 leti smo si smelo zastavili ustanovitev Univerze na Primorskem in vsi od gospodarstva do politike so verjeli, da nam to lahko koristi pri razvoju našega prostora in izboljša kakovost življenja. Kaj se je zgodilo, da imamo danes občutek, da nam ni boljše, ampak slabše? Seveda ne velja za starejše od 50 let, po statističnih podatkih je naše življenje v tej državi odlično. Preostali, veliko mlajši, pa zavijajte rokave in vzemite stvari v svoje roke. In ne skrbite zgolj za taktične izračune, ki vam prinašajo volilne glasove, zares se zavežite imperativu, da morate upravljati skupne zadeve.

DORJAN MARUŠIČ

TRI ŽELJE

Med branjem tokratne kolumne bomo že vstopili v zadnji mesec leta, v mesec želja in zaobljub. Preplavijo nas pozitivne misli, toplina navzven in zazrtost vase. Kaj si želimo za našo družbo, družino in sami zase? Ob vseh željah in obljubah ni zanemarljivo upoštevati, da se bodo nekatere lahko izpolnile pasivno oziroma neodvisno od naše volje, za nekatere pa so potrebni odločnost, vztrajnost in napor. Ob dejstvu, da je zdravje vselej postavljeno visoko med posameznikove in družbene vrednote, ne preseneča vključenost zdravja v večino čestitk in voščil ob izteku leta. Ob vsem tem moram poudariti pomen pretvorbe izrečenih besed v dejavnost. Morda bo med zaobljubami tudi vstop v bolj zdravo življenje, s ciljem podaljšati zdrava in kakovostna življenjska leta in bivanje ter s tem zmanjšati leta v neposrednem stiku z aktivnim zdravljenjem, torej prisega na primarno in sekundarno preventivo, kar zanesljivo izboljša kakovost življenja nas samih, naših najbližjih in s tem naše skupnosti. Svetujem, da pričnete z redno telesno aktivnostjo in zdravo prehrano čim prej. Hoja, kolesarjenje, plavanje pol ure dnevno ali polovico dnevnega delovnega urnika tedensko podaljša življenje od tri do sedem let. Z enim vloženim evrom v gibanje se nam bodo povrnil trije z nižjimi stroški zdravljenja kroničnih bolezni. Z zdravjo prehrano se bodo zmanjšali stroški zdravljenja za desetino. Opustite nezdrave navade, čim prej opustite kajenje oziroma ne zapadite v to odvisnost. Če opustite kajenje pred 40. letom, naj bi se življenje podaljšalo za 9 let, smrtnost pa zmanjšala za 90 odstotkov. Ob skupnostnem prehodu v pozitivno zdravje bi pridobili dodatna tri zdrava leta vsakega posameznika in tako zmanjšali stroške dolgotrajne oskrbe za osmino. Skratka, vlaganje v osebno in skupnostno preventivo je tek na dolge proge, ki zanesljivo podaljšuje zdrava in kakovostna leta. Zato naj vas sama sprememba imena božičnice v zimski dodatek ne zaziba v sanje in pričakovanje dodatkov, povezanih z letnimi časi. Upam, da sprememba imena ni politično obarvana, prepričan pa sem, da ne gre računati na spomladanski dodatek. Tega bodo nadomestile volitve, želja po poletnem pa bo trčila v vse prihajajoče in napovedane grožnje. Glede na izpolnjeno željo po tretji medicinski fakulteti na Univerzi na Primorskem bom tokrat zaključil s tremi željami za našo skupnost. Naša regija naj postane nadpovprečno razvita v Sloveniji, z novimi delovnimi mesti naj se obrne vsakodnevno potovanje naših sodržavljanov v Ljubljano, Gledališče Koper pa naj postane narodno gledališče. Ob želji po vsem dobrem, z obilo zdravja in sreče vam želim, da zimski dodatek izrabite najbolj koristno, kar lahko.

DAN PODJED

KAKO
OSTANEŠ
CELJAN?

Gotovo poznate šaljivo frazo, ki zveni bolje v hrvaškem ali srbskem jeziku kot v slovenskem: kmeta lahko spraviš iz vasi, ne moreš pa vasi spraviti iz kmeta. Podobno je s Celjem, ki ga ne moreš spraviti iz Celjana. Zakaj? Tudi zato, ker se priseljenci iz knežjega mesta trudimo, da se v glavnem mestu ali kjerkoli drugje ne asimiliramo preveč. Kako nam to uspeva? Prvič, ko se z avtom pripelješ v Ljubljano, moraš potrditi znani, a zgrešeni stereotip, da so Celjani slabi vozniki. Tudi sam sem si ob začetku študija kupil avto znamke Yugo, in to sfriziranega, z zatemnjenimi stekli in bobnečimi zvočniki, zaradi katerih so me na cesti prej zaslišali kot zagledali. Spomnim se, da so se številni obračali proti meni in se lopnili po čelu, kot da so ubili komarja. Najprej sem mislil, da me pozdravljajo, potem sem spoznal, da mi želijo nekaj sporočiti. Drugič, znance, prijatelje in sorodnike pozdravljam z »zdravo«, nikoli jim ne reci »živijo« ali »čau«. Po dolgih letih vztrajanja je moj prihod domov videti kot v partizanskem filmu, na primer v Nevidnem bataljonu. »Zdravo!« strumno pozdravi oče. »Zdravo, zdravo, zdravo!« zadoni kot odmev iz otroških sob. Dodatni dosežek je, da mi z »zdravo« ob prihodu odzdravi celo sosedova papiga, ki prisluškuje, kdo je vstopil v večstanovanjsko hišo. Tretjič, govori bolj »cjelsko«, kot če bi dejansko živel v »Cjelu«. Pes naj nima polglasnika, temveč naj postane »pjès«. Podobno je z meglo in dežjem. V tovrstne besede je treba dosledno tlačiti črko j. Učinek je dosežen, ko opaziš, kako družinski člani zavijajo z očmi. Četrtrič, v javnosti govori deset decibelov glasneje, kot se ti zdi primerno, a seveda ne pretiravaj, da te ne zamenjajo za Mariborčana ali Koprčana in seveda ob navijanju glasnosti sledi naslovu albuma skupine Mi2 ter pogosto uporabi besedo »decibeli«, posebej ob omembi vina. Ko smo že pri tem, dosledno izgovarjaj in zapisuj besedo »špricer« z e-jem, nikoli pa ne reci špricar ali škropec, kaj šele brizganec. In petič, tudi v srednjih letih vztrajaj pri detajlih, po katerih te na cesti identificirajo kot Celjana. Na plašč si pripni, na primer, priponko s celjskimi zvezdami, za pusta se preobleci v celjskega grofa, za novo leto pa si oprtaj nahrbtnik, poln pločevink laščana, jih deli na glavnem trgu in pripoveduj o lastnem poreklu. Zakaj je vse naštetto potrebno? Nimam pojma in naj priznam: saj sploh ni! Včasih mi sploh ni jasno, zakaj Celjanke in Celjani tako vztrajamo pri ohranjanju samobitnosti, se mi pa vsekakor zdi zabavno. Najbolj všeč pa mi je, ko klepetamo in včasih drug čez drugega vpijemo Ljubljancani, Celjani, Novogoričani, Šentjurčani, Prekmurci, Dolenjci, Hrvati, Angleži, Finci ... Všeč mi je, ko se trudimo pogovarjati v skupnem jeziku, hkrati pa ostajamo samosvoji, posebni. Naj cveti sto cvetov in zveni sto glasov, si ob tem mislim in vsakemu od nas priporočam, sledeč tisti Stingovi skladbi o Angležu, ki je obtičal v New Yorku: ostani, kar si, ne glede na to, kaj pravijo drugi. »Be yourself, no matter what they say ...«

Slovenska Istra združila moči in rešila ladjo Laho pred uničenjem

Potem ko je že bilo odločeno, da bomo izgubili še zadnje upanje, da bi Slovenija ohranila vsaj delček tiste opevane pomorske usmerjenosti, se je zgodil preobrat, kakršnemu v slovenski Istri nismo priča ravno pogosto. V reševanju ladje, ki je na svojem krovu nudila gostoljubje vsem, malim in velikim, pomembnim in vsakdanjim, tistim, z zvenečimi imeni, in tistim, čigar ime je zvenelo le tisti dan, je moči združila vsa slovenska Istra in ji tik pred njenim uničenjem uresničila prošnjo, ki veje iz njenega imena - LA(st) HO(pe).

Foto: osebni arhiv Kvedrovi

Začelo se je z objavo družine Kveder, da zaradi nezanimanja lokalne skupnosti in previsokih stroškov vzdrževanja, izčrpani od vsakoletnega iskanja manevrov, da bi tudi po remontu ladje in obnovi dovoljenja za plovbo poslovno leto zaključili z glavo nad vodo, kjer se še da dihati, dvigujejo belo zastavo. Takrat nam je Viko Kveder, pomorščak in gonilna sila zgodbe o Zadnjem upanju, zaupal, da odločitev o zaključku te edinstvene, več kot tri desetletja dolge plovbe, ni bila lahka. Večkrat je odlašal. Poskušal znova in znova. Vztrajal do zadnjega.

Stroški rednega vzdrževanja ladje, kot je Laho, lahko dosežejo zneske, ki si jih tisti, ki so po napovedi, da gre v razrez, lahkomišelnost otresali s podtikanji o slabem vzdrževanju in terjanju davkoplačevalskega denarja, nočejo predstavljati. Številke segajo tja do 100, 200

tisoč evrov.

Ob teh gromozanskih zneskih je bilo na mestu vprašanje, kako jim je sploh uspelo toliko let ustvarjati to pomorsko zgodbo, ki se je dotaknila src ljudi po vsej Sloveniji. "Delali smo kot družina, delali smo s srcem in vedno ustvarjali pozitivno nulo," je bil jasen kapitan Kveder.

NEZANIMANJE LOKALNE SKUPNOSTI

V želji, da bi LAHO ostal v Sloveniji vsaj kot muzej, se je gospod Kveder obrnil tako na Občino Piran in Pomorski muzej kot na Pomorsko šolo in Fakulteto za pomorstvo, a, žal, naletel na gluha ušesa.

"Ladjo sem bil pripravljen podariti, le vzdr-

ževati bi jo morali, pa so rekli, da bi jo sicer prevzeli, a da nimajo sredstev," nam je pojasnil. Tako je vse kazalo na to, da bo 20. oktober 2025 v ladijski dnevnik zapisan kot dan, ko je LAHO zadnjič premagoval valove domačega zaliva. A je tistega jutra, ko so v puljskem pristanišču že pripravljali privez, na katerem bi odšteval trenutke do uničenja, znova završalo. Da je ladja rešena. Da se je našel dobrotnik. Da ne bo šla v Pulj, temveč na Mali Lošinj, kjer jo bodo obnovili, nato pa nazaj domov. Zvenelo je kot pravljica s srečnim koncem.

Žal si je Boris Popovič, nekdanji koprski župan, pred podpisom pogodbe, s katero bi za simbolično ceno nekaj kovancev postal novi lastnik ladje, ki nosi do zadnjega upajoče ime, premislil.

ČUSTVENO SLOVO V PORTOROŽU

13. novembra ob 7.00 smo bili ob pomolu ob nekdanjih skladiščih soli v Portorožu priča filmskemu prizoru. Kapitan Viko je svojo ladjo osvobodil vrvi in jo skupaj z zvesto ekipo pospremil proti prvotnemu cilju. Ob pomolu je za njimi žalostno pogledovala množica ljudi, ki se je prišla poklonit enemu najbolj prepoznavnih pomorskih simbolov slovenske Istre.

Kaj je ladja pomenila družini Kveder, smo lahko izvedeli iz pisma Urške in Uroša, ki sta se rodila v svet, v katerem je Laho že bil del njenega sorodstva.

"Hvala vama za vse, kar sta v vseh teh 33 letih naredila za ladjo Laho.

Veva, koliko solz, neprespanih noči, skrbi in odrekaj je bilo

Foto: Tomaž Primožič

vloženih v vsak njegov meter, v vsako popravilo, v vsako upanje, da bo še naprej živel.

Z Urošem sva neizmerno ponosna na vaju.

Na vajino trdnost, predanost in ljubezen, ki sta jo vlagala toliko let — ne samo v ladjo, ampak v vse, kar je Laho predstavljal: delo, spomine, družino, življenje ob morju.

Čeprav je bil včeraj težek dan, veva, da sta mu dala največ, kar bi mu lahko.

Laho bo vedno del naših življenj, naše zgodbe, predvsem pa bo vedno odseval vaju — vajino srce, vajin trud in vajino neomajno predanost.

Hvala, ker sta bila ob njem do zadnjega.

In hvala, ker sta naju s svojim zgledom naučila, kaj pomenita vztrajnost in ljubezen!"

LADJA, KI NI BILA SAMO TO

Večkrat se je v zadnjem mesecu porodilo vprašanje, čemu sploh reševati staro ladjo. Odgovor je bil na dlani. Laho nikoli ni bil samo ladja. Odkar je leta 1992 vplul v Piranski zaliv, je bil veliko več.

Za ladjo Laho so bili ljudje, ljudje, ki so verjeli v to, da se s trudom, trdim delom, srčnostjo in vztrajnostjo pišejo zgodbe. Velike in pomembne zgodbe. In zgodba o ladji Laho je prav takšna. Pisala se je dolgo, več kot tri desetletja.

LADJA, KI JE SE JE ZAPISALA V VELIKO SPOMINOV

V tem času so se na njej poročali, praznovali rojstne dneve, rojstva, napredovanja, sestankovanja, dvigovali k višku kozarce in nazdravljali življenju. Vsako leto so med valove odpeljali okrog 15.000 gostov, med njimi je bilo tudi veliko znanih, kot je recimo nekdanji predsednik države Milan Kučan. Težko bi našli Slovence, ki ni stopil na ladjo Laho. Zato ni čudno, da se reševalna misija po njenem odhodu v Uljanik ni končala. Nasprotno. Takrat je šele dobila krila.

In morda je tudi to, da se je odvijala v varnem zavetju pred javnostjo, botrovalo k temu, da se je zaključila uspešno. Pod reševalno akcijo se je po Borisu Popoviču podpisal vsem dobro znani poslovnež Gašpar Gašpar Mišič, sicer pomorščak in celo sošolec Vika Kvedra. Mišič se je projekta lotil zares. Po nekajdnevem zatišju in čakanju avtorice tega prispevka na klic, s katerim bi bilo jasno, ali so v Uljaniku pognali "uničevalni stroj" ali bodo na tamkajšnjem pomolu kmalu mahali ladji, ki se vrača domov, se je znova zgodil preobrat.

ZGODBA O LAHU LE IMA SREČEN KONEC

Najprej je v javnost prišla skupna izjava županov vseh štirih občin slovenske Istre z zavezo, da bodo zagotovile prostor za trajno namestitev ladje Laho v slovenskem morju.

"Istrske občine smo pripravljene prevzeti svoj del odgovornosti. Zavedamo se, da mora ladja dobiti primeren, lahko dostopen in dolgoročno vzdržan prostor, kjer bo ustrezno zavarovana ter odprta domačinom in obiskovalcem. S to izjavo izražamo

NATAŠA
FAJON

jasno namero, da projekt izpeljemo celovito, odgovorno in v skupnem interesu istrskih občin," so zapisali v izjavi.

Nato je Gašpar Gašpar Mišič pojasnil, da je z odkupom družbe Adriatic Safari v celoti prevzel odgovornost za prihodnost ladje Laho.

»Ko so ladjo odpeljali v Uljanik, je bila Slovenija nekaj dni oddaljena od tega, da izgubi zadnjo veliko ladjo pod svojo zastavo. Z odločitvijo, da prevzamem Adriatic Safari, sem sprejel veliko poslovno tveganje – a kot pomorščak in nekdanji častnik Splošne plovbe nisem mogel mirno gledati, kako Zadnje upanje konča na kupu železa,« je poudaril.

LAHO BO ŽIVEL NAPREJ V KOPRSKEM MANDRAČU

Pod močnim pritiskom proti uničenju ladje so se v reševanje vključili tudi na državni ravni, ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Mateja Čalušič je namreč odprla možnost financiranja muzeja ribištva prek ribiških in lokalnih razpisov.

Kot nam je pojasnil novi lastnik ladje s pomenljivim imenom, bodo ladjo iz Uljanika v slovensko morje prepeljali z vleko remorkerjev, saj je ta v neplovnem stanju.

V sodelovanju z Mestno občino Koper in strokovnjaki pripravljajo projekt konzervatorskega vbetoniranja podvodnega dela trupa v koprskem mandraču.

"Okoli trupa se postavi zagatnice, izčrpa se morska voda, podvodni del se opere s sladko vodo in statično utrdi z armiranim betonom do vodne linije. Tako se ohrani originalna kovičena konstrukcija, prepreči nadaljnje korodiranje in ladja dobi "suhi dok in stalni temelj" z minimalnim posegom v veduto," je pojasnil Mišič.

Sledila bo ureditev notranjosti in zunanosti za namestitev muzeja pomorstva in ribištva, učilnic in razstav za potrebe FPP in pomorske šole, protokolarnih dogodkov, kulturnih prireditev in turističnih programov, degustacij lokalnih vin in kulinarike v sodelovanju z vinogradi in ponudniki slovenske Istre.

ALJAŽEV STOLP NA MORJU

Potem ko je Slovenija izgubila nacionalnega ladjarja, skoraj vsa zgodovinska plovila, ladja Laho predstavlja zadnji simbol slovenske pomorske usmerjenosti.

»Tako kot je za Slovenijo na kopnem simbol Aljažev stolp na vrhu Triglava, mora biti LAHO simbol Slovenije na morju. Triglav in Aljažev stolp predstavljata gor-

sko dušo naroda, slovensko morje in ladja LAHO pa njegovo pomorsko dušo. Ne predstavljam si, da bi kdo resno razmišljal, da bi Aljažev stolp poslali v staro železo – a prav to se je dogajalo z ladjo LAHO. Vesel sem, da nam je uspelo to preprečiti,« je še poudaril Gašpar Gašpar Mišič.

ZGODBA O DRUŽINI, KI JE Z LADJO ŽIVELA 33 LET

Ladjo Laho so zgradili leta 1903 na Nizozemskem, kar pomeni, da je starejša od slavnega utopljenca Titanika. Sprva je služila kot tovorna ladja in plula na čezatlantski poti med Evropo in Kanado. Med prvo svetovno vojno je delila usodo vseh plovil in služila kot vojaška ladja za polaganje morskih min, na krovu pa je imela tudi torpede.

Foto: Slavko Franca

Foto: osebni arhiv Kvedrovi

Zgornja slika je nastala nekega toplega večera leta 1993, potem ko je družina Kveder zapisala uvod v zgodbo, ki se je kasneje razvila v 33-letno popotovanje. Posredovala nam jo je Urška Kveder, ki je takrat sploh še ni bilo. Na svet je namreč prijočila šele 6 let kasneje. Brat Uroš je bil prisoten v maminem trebuhu...

Poleg nje ponosno stoji Urškin oče Viko Kveder, motor družine, tisti, ki je zatrjeval, da so storili vse, da bi ladjo Laho zadržali ob portoroški obali. Na skrajni levi stoji Urškin stric Gvido, upravljavec ladje, tisti, ki jo je pospremil v puljski Uljanik. Poleg je še drugi stric Rajko, ki je bil z njimi vseh 33 let. In še oba nonota. Eden je zadnje dneve pred izplutjem iz Portoroža po Urških besedah brezupno posedal ob barki cele dneve, drugi pa je zaradi bolezni ladji v pozdrav pomahal v Piranu.

NEKDANJA SOŠOLCA USTAVILA RAZREZ LADJE

Ime LAHO izvira iz besed LAsT HOpe – zadnje upanje, ki po besedah Vika Kvedra simbolizira njegovo moč preživetja. In čeprav je sam priznal, da se je vdal, je hvaležen, da ga nekdanji sošolec ni poslušal, ko mu je odsvetoval nadaljnje zaletavanje v zid.

"Ni hotel odnehati," je dejal Viko.

In očitno je Gašpar Gašpar Mišič vedel, kaj dela. Na koga in kako mora pritisniti, koga zganiti, da se je okorelo kolesje javnih ustanov počasi pognalo.

"Sam sem bil zraven samo kot statist, vsa dogovarja-

nja pa je opravil on," je dejal in dodal, da je z veseljem spremljal, kako so bili naenkrat vsi za, medtem ko so bili še nekaj časa nazaj ... zadržani.

Gašpar Gašpar Mišič je postavil podporo tako koprškega župana Aleša Bržana kot županov ostalih treh občin slovenske Istre, podžupanje Kopra Mateje Hrvatin Kozlovič, Jadrana Klinca z Uprave za pomorstvo, Roka Veliščka z Direkcije za vode in Zavoda za varstvo narave, ki so projekt sprejeli z odprtimi rokami. Ladjo naj bi domov pripeljali še pred koncem leta, nato pa jo bodo vbetonirali v koprskem mandraču.

Na vprašanje o tem, ali bo pri projektu sodeloval tudi sam, je dosedanji lastnik Zadnjega upanja zagotovil, da ima gospod Mišič vso njegovo podporo.

"Najpomembneje je, da bo v trajni spomin vsem," je zadovoljno dejal Kveder.

Tudi v Pulju veseli, da ladje ne bodo razrezali

In kaj so rekli v Pulju, ko so izvedeli, da je razrez ustavljen?

"Okrog 9. ure smo prišli v puljsko ladjedelnico in rekli 'stop'. Gospa, ki tam dela, pa: 'Veste kaj, mi to ladjo gledamo že en teden skozi okno in si mislimo, kakšni bedaki bodo

tako lepo ladjo razrezali,'" je pojasnil Viko. "Zdaj sem si prav oddahnila, da je ne boste razrezali," je po Vikovem pripovedovanju še dejala gospa v pristanišču.

ZADNJE UPANJE ZARES NIKOLI NE UGASNE

Ko se je v zgodbo o reševanju vpletel in zapletel Boris Popovič, se je Viko sicer veselo oziral proti upokojitvi, zdaj pa je misel nanjo spet ugasnila.

"Gašparju bom vedno na voljo, ker je ladjo rešil. Če me hoče, me hoče, če me noče, sem lahko tudi zadaj v senci in mu pomagam," je zatrdil Viko Kveder.

Kdaj natanko se bo Laho vrnil domov, še ni znano, bo pa to zagotovo dan, ko se bo ob njegovem prihodu zbralo veliko več ljudi, kot se jih je ob slovesu.

In tisti 13. november bo le še grenak spomin.

ZAVAROVANJE RIZIKA
ODPOVEDI POTOVANJ

ZAV-SAVA.SI

Z roko v roki odkrivamo svet.

VKLJUČUJE
KRITJE ZA
POMANJKANJE
SNEGA

Prihranite si skrbi v primeru odpovedi vaših prazničnih načrtov. Sklenite najbolj priročno **Zavarovanje rizika odpovedi potovanj** in zavarujte vrednost svojega potovanja.

- ✓ ŠIROK NABOR KRITIJ
- ✓ HITRA IN ENOSTAVNA SPLETNA SKLENITEV
- ✓ KRITJE ODPOVEDNIH STROŠKOV TUDI ZA SOPOTNIKE, KI NISO DRUŽINSKI ČLANI

NIKOLI SAMI

SAVA
ZAVAROVALNICA

Ko se dan skrajša – osamljenost ali notranji umik?

Naravni umik – potreba telesa in duše po počasnosti

Ko se dnevi skrajšajo in svetloba zbledi, telo in duša naravno hrepenita po upočasnitvi. Narava se umika in tudi človek čuti potrebo po tišini, po manj zunanjih dražljajih in več notranjega prostora. S tem ni nič narobe – gre za naravni ritem, ki nas opominja, da življenje ni le v gibanju, temveč tudi v mirovanju. Ustaviti se ni znak lenobe, temveč del zdravega čustvenega ravnesja.

Ko umik postane osamljenost

Težava nastane, ko notranji umik ne prinese miru, temveč praznino. Ko tišina ni več prostor počitka, ampak kraj, kjer odmeva občutek ločenosti. Včasih se začnemo zapirati, ker se bojimo, da nas drugi ne bi razumeli, ali ker smo utrujeni od stalnega prilagajanja. Takrat umik izgubi svojo zdravilno moč in postane način preživetja. Pomembno je, da znamo prepoznati, kdaj potrebujemo mir in kdaj stik. Samota, ki jo izberemo, zdravi. Samota, ki nas izbere, pa lahko rani.

Tišina kot prostor poslušanja

V obdobjih, ko se zunaj umirja življenje, se lažje srečamo sami s sabo. Tišina nam omogoči, da prisluhnemo notranjim občutkom, ki jih sicer preglasijo obveznosti. Vendar ta stik ni vedno prijeten – lahko razkrije žalost, strah ali potrebo po bližini. A prav skozi to iskreno poslušanje se v nas začne nekaj spreminjati. Tišina postane učiteljica: pokaže, česa ne

moremo več nositi sami in kje si moramo dovoliti podporo. Včasih nas uči potrpežljivosti, včasih pa nas spodbudi, da se premaknemo naprej.

Kako ohranjati stik s sabo in z drugimi

Kadar se v notranjosti stemni, nas ohranja stik z gibanjem, svetlobo, toplino, pogovorom. Pogosto pozabimo, da je duševno zdravje povezano z občutkom pripadnosti in ritmom, ki vključuje telo. Dnevna svetloba, krajši sprehod, dihanje, ritual čaja ali večerna sveča niso malenkosti – so obredi, ki pomirjajo živčni sistem. Stik z drugimi pa ni nujno velik ali hrupen. Dovolj je iskren pogovor, sporočilo, skupen obrok. Včasih je dovolj le prisotnost, ki pove: "Tukaj sem."

Bližina kot zdravilo za zimsko melanholijo

Ko pride november, se vse umiri. Na površju je tišina, a pod njo tli želja po povezanosti. Bližina ni razkošje, temveč osnovna človekova potreba. Dotik, pogled, sočutna beseda – vse to deluje kot zdravilo za dušo, ki se išče v temi. Ko si dovolimo bližino, ne izgubimo sebe, ampak se vračamo domov – v prostor toplote, kjer ni treba biti popoln, le prisoten. V teh trenutkih ne zdravimo samo sebe, temveč tudi odnose, ki so zaradi hitrega ritma

DR. KATJA KOZLOVIČ

Zakonska in družinska terapevtka, izvajalka
igralne terapije ter kadrovska svetovalka
www.lanimaj.si • www.kei.si

življenja izgubili mehko.

Proti decembru – toplina in pripravljenost na povezanost

Tako se v novembru učimo umetnosti notranjega ravnovesja: med samoto in skupnostjo, med tišino in pogovorom. Ta čas nas pripravlja na praznični december, ko je bližina še posebej v ospredju. Da bi jo lahko zares občutili, se moramo najprej naučiti biti blizu sebi. Le tako lahko vstopimo v praznični čas z odprtim srcem, ki zna sprejeti in podariti toplino. November nas vabi, da iz tišine vzklije nežnost, iz umika pa pripravljenost za stik.

Sprejeti trpljenje

Vsi ljudje čutimo željo po veseljem in uresničenem življenju. Ob tem se srečujemo s težavami, ki predstavljajo takšno ali drugačno trpljenje. Začne se že pri rojstvu, ko zajokamo ob prihodu na svet in potem tudi kasneje doživljamo fizično, psihično in tudi duhovno trpljenje. Je tudi trpljenje, ki ga čutimo v svetu, trpljenje nedolžnih, so vojne, druge oblike zla, diktature. Knjiga Žalostink pravi: »Spomni se moje bede in brezdomstva, pelina in strupa neprenehoma misli in je naklonjena moja duša v meni. To si hočem vzeti k srcu, zato imam upanje.« (Žal 1, 19-21) Hudo trpljenje je, ko se ne čutimo sprejeti in ljubljeni, ko nas zapustijo tisti, ki bi nas morali imeti radi in zavarovati v najbolj nežnih letih.

Danes živimo zelo "pozunanjeno", se ne zmedimo za globlji smisel življenja. To pomeni, da nismo pripravljeni na "boj z ovirami", zato nas bolezen ali trpljenje dosežeta nepripravljene. Velik del človeštva naredi vse, da bi jih to ne doletelo. Zato se umikajo in bežijo na vse načine, mislijo si, da je življenje samo raj in da morejo vedno živeti v milnem mehurčku užitka in sreče. Kot da bodo vedno zdravi in bodo brez trpljenja odšli s tega

sveta. Toda praksa kaže, da se staramo, da pridejo težave in je treba živeti tudi v tem obdobju. Preizkušnje ne rešimo tako, da zbežimo, ampak tako, da se z njo soočimo, in če je mogoče, jo presežemo. Treba se je učiti starati, poslušati svoje telo in čutiti križe, ki jih nosimo. Pri tem pa biti veseli in hvaležni za vse, kar nam je bilo v življenju podarjeno in kar smo doživeli. Tudi do svojih bolečin in trpljenja moramo biti stvarni in jih, kolikor je mogoče, odpreti, spremeniti, podariti.

Marsikdaj se zgodi, da ob nastopu trpljenja v družini poglobijo odnose in se povežejo v skrbi za trpečega člana, še posebno, če zbolijo otroci. V drugih primerih se izgovarjajo, da nimajo časa in imajo bolj pomembne stvari. Zaradi trpljenja in bolezni se razdre tudi marsikateri zakonski odnos. Je pa trpljenje generator mnogih kriz, neprespanih noči, krikov, jeze.

Medicina je naredila velike korake v zdravljenju bolezni in lajšanju trpljenja. Prav je, da ji zaupamo. Trpljenje nas uči potrpežljivosti, odpira bivanjska vprašanja in hvaležnost. Kdor tako sprejme bolezen, ga ta oplemeniti in prečisti. Pogosto se spomnim na Dosto-

PRIMOŽ
KREČIČ

Koprski stolni župnik

jevskega in njegov roman *Idiot*. Tam je plemeniti princ Miškin, ki izbira med dvema dekletoma. Obe sta lepi. Na koncu se odloči za tisto, ki je več trpela. Prepričan je, da je njena lepota bolj prečiščena.

Ob trpljenju se pokažejo ljudje, kaj so in kako so živeli. Preprosti ga navadno znajo bolj modro sprejemati kot tisti, ki so mislili, da bodo premaknili svet in da je vse odvisno od njih. Vsekakor pa je za bližnje in prijatelje povsem drugačen občutek, če spremljajo človeka v trpljenju, kot da ga pustijo samega. Najdejo se tudi medicinski delavci, ki znajo pristopiti z veliko mero občutljivosti, pozornosti in bližine. Treba je iti skozi dolg črn tunel. Za njim so žarki svetlobe, tudi, če se še ne vidijo. Veliko lažje je, če jim zaupamo. Kraški pesnik je zapisal: »Veliko moraš pretrpeti, da to spoznanje pridobiš: kdor hoče ljubiti, živeti, ta mora poljubiti križ.«

IZBERITE NAJBOLJŠE

TOYOTA C-HR HYBRID

+ VEČ ENERGIJE
VEČ IZBIRE
VEČ TEHNOLOGIJE

OD
29.990 €

DO 10 LET JAMSTVA

Cena velja za model Toyota C-HR 1.8 Hybrid C-OOL. Cena je informativne narave. Slika je simbolična. Slogan »Izberite najboljše« se nanaša na 10-letno jamstvo Toyota Relax. Program Toyota Relax omogoča jamstvo do 10 let oziroma do 200.000 km, kar presega povprečno garancijsko podporo na slovenskem avtomobilskem trgu. 10 letno jamstvo hibridne baterije velja ob rednih testih hibridne baterije (HHC) na 1 leto ali 15.000 prevoženih km (kar nastopi prej) pri pooblaščenih prodajno-servisni Toyotini trgovski mreži. Po preteku tovarniške garancije vam ponujamo brezplačno vključitev v program jamstva Toyota Relax (vse do starosti 10 let ali 200.000 km).

- Povprečna poraba goriva za vozila Toyota C-HR Hybrid: od 4,7 do 5,2 l/100 km in emisije CO₂: od 105 do 117 g/km.
- Emissijska stopnja: za 2,0 hibrid EURO 6 AP in za 1,8 hibrid EURO 6 AM.
- Emisije NOx: od 0,0036 do 0,0049 g/km.

Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delce PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Več na www.toyota.si

AVTO CENTER JEREB | 051 233 101 | 051 682 666

EVROPSKI TEDEN
ZMANJŠEVANJA
ODPADKOV

EVROPSKI TEDEN ZMANJŠEVANJA ODPADKOV

SETTIMANA EUROPEA per la RIDUZIONE DEI RIFIUTI

22. 11. - 30. 11. 2025 ⚡

OEE0/WEEE

Med Evropskim tednom zmanjševanja odpadkov lahko oddate svoj rabljen ali nefunkcionalen električni ali elektronski aparat in **v zameno prejmete praktično darilo**. / Durante la Settimana Europea per la Riduzione dei Rifiuti, potete consegnare i vostri apparecchi elettrici o elettronici usati o non funzionanti e **ricevere in cambio un regalo utile**.

KJE/DOVE?

Na zbirnem centru Sermin.
Al centro di raccolta Sermin.

marjetica
KOPER

 www.marjeticakoper.si

 www.ewwr.eu

Slovenska Istra končno v ospredju razvoja – Svoboda ustvarja spremembe

PO DOLGIH LETIH ZAPOSTAVLJANJA SLOVENSKA ISTRA POD AKTUALNO VLADO DR. ROBERTA GOLOBA DOBIVA CELOVITE RAZVOJNE SPODBUDE IN KONKRETEN INVESTICIJSKI ZAGON.

Ključni istrski predstavniki Svobode – poslanka mag. Tamara Kozlovič, poslanec Robert Janev in ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Mateja Čalušič so s številnimi aktivnostmi zagotovili napredek pri rešitvah, ki izboljšujejo kakovost življenja prebivalcev in prebivalcev ter odgovarjajo na potrebe lokalnih skupnosti.

MINISTER ZA VISOKO ŠOLSTVO, ZNANOST IN INOVACIJE DR. IGOR PAPIČ JE OB POLOŽITVI TEMELJNEGA KAMNA ZA KOMPETENČNI CENTER NA PLAVJAH DEJAL, DA VLADA ZA ZNANOST NAMENJA REKORDNA SREDSTVA, OB NJEMU MINISTRICA ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO MATEJA ČALUŠIČ TER POSLANCA ROBERT JANEV IN MAG. TAMARA KOZLOVIČ (OD LEVE PROTI DESNI).

VELIKA PROMETNA ZMAGA ISTRE - ODPRAVA VINJET NA HITRI CESTI H5 IN H6

Med najodmevnejšimi dosežki tega mandata je zagotovo odločitev vlade, da **za uporabo hitre ceste H5 in H6 od 1. januarja 2026 dalje ne bo več treba kupiti vinjete**. Ukrep je rezultat dolgoletnih pobud prebivalcev – prve so nastale že leta 2008, takoj po uvedbi vinjet. Istrska poslanka Svobode sta ob tej odločitvi poudarila, da ukrep predstavlja tudi jasen korak in zavezo k pospešitvi izgradnje hitre ceste Koper–Dragonja, ki bo dolgoročno razbremenila promet.

Matjaž Čok, predsednik Krajevne skupnosti Škofije in vodja svetniškega kluba Svobode v občinskem svetu Mestne občine Koper, je izpostavil, da gre pri odločitvi vlade za pomembno izboljšanje življenjske kakovosti v slovenski Istri, povečanje pretočnosti, višjo prometno varnost ter ukrep, ki bo koristil vsem prebivalcem Istre, gospodarstvu in turizmu.

NOVA TAKSA ZA POTNIŠKE LADJE ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ TURIZMA

Nedavno sprejeti predlog sprememb Zakona o spodbujanju razvoja turizma, ki je nastal na pobudo istrskih občin in ga je podprlo ter vložilo vseh pet istrskih poslancev, predvideva uvedbo turistične takse za potnike na potniških ladjah. Poslanka **Tamara Kozlovič** je poudarila, da taksa predstavlja dodatna namenska sredstva za občine, ocenjena na najmanj 200.000 evrov letno, namenjena financiranju dejavnosti, povezanih z razvojem turizma.

Obiski potniških ladij v Kopru in Piranu prinašajo gospodarsko korist gostincem, turističnim ponudnikom in prevoznikom, obenem pa povečujejo obremenitve za lokalno infrastrukturo, saj morajo občine zagotoviti urejeno, čisto in logistično pripravljeno okolje za sprejem več tisoč potnikov na leto, zato je pravično, da k urejanju destinacije prispevajo tudi potniki teh potniških ladij.

KREPITEV KMETIJSTVA IN PODEŽELJA

Ministrica **Mateja Čalušič**, ki prihaja s koprškega podeželja, je bistveno več pozornosti kot njeni predhodniki namenila lokalni samooskrbi, oljkarstvu, vinogradništvu in razvoju krajših dobavnih verig strateško pomembnim področjem za Istro. Na Plavjah, na območju Krajevne skupnosti Škofije, nastaja **Kompetenčni center za oljkarstvo in mediteranske kulture**, ki bo dokončan v drugi polovici 2026. Investicija, vredna več kot 4,6 milijona evrov, je večinsko financirana iz državnega proračuna in je dobila odločilen zagon prav v tem mandatu. Center nastaja pod okriljem Znanstveno-raziskovalnega središča Koper ob podpori Mestne občine Koper.

S spremembo zakona o Kmetijstvo-gozdarski zbornici Slovenije, h kateri je kot nosilec zakona pomembno prispeval poslanec **Robert Janev**, se izboljšuje položaj manjših kmetov in povečuje preglednost članstva. Sprejeti so bili tudi številni ukrepi za podporo

istrskim ribičem in školkarjem, med drugim zakon, ki jih ščiti pred tveganjem zasega premoženja zaradi ribolova v območju, kot ga določa arbitražna odločba.

GLAS ISTRE V LJUBLJANI – POMEMBNA VLOGA LOKALNIH ODBOROV SVOBODE

Lokalni odbori Svobode, ki delujejo na območju Koper, Izole, Pirana in Ankarana, aktivno sodelujejo in povezujejo občanke in občane z občinami ter državno politiko. Ključne pobude, kot sta odprava vinjet,

POTNIŠKA LADJA V KOPRSKEM ZALIVU. OBČINI KOPER IN PIRAN SI LAHKO OBETATA VSAJ 200.000 EUR LETNO DODATNIH SREDSTEV ZA FINANCIRANJE DEJAVNOSTI POVEZANIH Z RAZVOJEM TURIZMA.

prenova železniške postaje Koper, podpora akumulaciji za dolgoročno vodooskrbo Istre ter izvedba suhih zadrževalnikov v občini Izola, ki bodo pripomogli k izboljšanju poplavne varnosti, so prav iz lokalnega okolja še odločnejše stopile na državno raven in postale del državnih razvojnih načrtov.

Slovenska Istra danes dobiva razvojno pozornost, ki si jo zasluži, tudi zaradi dela poslancev Svobode, ministric Čalušič in lokalnih odborov stopa regija v obdobje konkretnih rešitev za boljšo prometno infrastrukturo, var-

GRADNJA KOMPETENČNEGA CENTRA ZA OLJKARSTVO IN MEDITERANSKE KULTURE NA PLAVJAH, KI BO DOKONČAN V LETU 2026.

nejšo vodooskrbo, pravičnejši turizem, odporno kmetijstvo in povezane občine. Gre za rešitve, ki krepijo dolgoročni razvojni potencial slovenske Istre. Svoboda s svojimi dejanji potrjuje zavezo, da glas Istre ne bo preslišan in da bo razvoj Istre ostal med prednostnimi nalogami države.

Foto: Arhiv GS

Festival zlata oljna vejica - olje mladih 2026

Leto je naokoli, oljke so v glavnem pobrane in nastopil je čas, da kakovost svojega pridelka preverimo in primerjamo z drugimi oljkarji. Društvo oljkarjev slovenske Istre v ta namen objavlja razpis za zbiranje vzorcev za tekmovanje za **Zlato oljno vejico 2026**.

Tekmovanje ima že dolgo tradicijo in je bilo vzvod, s katerim smo kakovost našega oljnega olja v zadnjih tridesetih letih močno dvignili. Če so bila naša olja sprva še vprašljive kakovosti, smo skozi leta uspeli visoko kakovost naših oljčnih olj ponesti v svet. Marsikdo od naših mednarodno nagrajenih oljkarjev se je v začetku srečal tudi s težavami s kakovostjo na domačem tekmovanju, a se je znal z napakami pravilno spopasti in svoja ravnanja prilagoditi za doseganje visoke kakovosti. Ravno to je namen tega tekmovanja.

Pozivamo vse člane DOSI in tudi druge oljkarje, da oddajo svoje vzorce. Vzorce

bo ocenil društveni panel, pri izboru med TOP 10 pa bodo sodelovali še predstavniki drugih ocenjevalcev iz Italije, Hrvaške in Slovenije (združeni v mednarodni panel). Za oljkarje iz občin Ankarana, Izola in Piran je veljavna še dodatna ugodnost, saj jim stroške ocenjevanja do dveh vzorcev financira matična občina.

INFORMACIJE IN RAZPIS NA WWW.DOSI.SI

Zbiranje vzorcev bo potekalo od 24. novembra do 5. decembra 2025.

Svečana razglasitev rezultatov in podelitev nagrad bo potekala **5. februarja 2026**, ko bomo skupaj praznovali dosežke naših oljkark in oljkarjev.

NOVOST LETOŠNJEGA TEKMOVANJA – OCENJEVANJE OLJA MLADIH OLJKARJEV

Letos bomo prvič v Sloveniji izvedli posebno ocenjevanje olja mladih oljkarjev (do 18. leta starosti). Gre za edinstveno priložnost, da svoje znanje, trud in ljubezen do oljk pokažejo tudi najmlajši pridelovalci. Oddani vzorci mladih se ocenjujejo v ločeni kategori-

ji preko **društvenega panela mladih ocenjevalcev**, ki bo izvedel senzorično ocenjevanje po enakih strokovnih merilih kot glavni panel. Namen te novosti je spodbujati prenos znanja na mlajše generacije in krepiti zavest o pomenu kakovosti in tradicije oljkarstva med mladimi.

Vabljeni vsi mladi, oljkarji in oljkarke, da pogumno sodelujete in s svojim oljem prispevate k novi zgodbi slovenskega oljkarstva!

Zainteresirani udeleženci se za dodatne informacije lahko obrnete na:

Društvo oljkarjev slovenske Istre
Ulica 15. maja 17, 6000 Koper,
GSM: 031 328 518
e-mail: info@dosi.si.

Dr. Aleš Semeja

Naš največji dolgoročni izziv je, kako v turizmu pritegniti mlade

ZA DRUŽBO ISTRABENZ TURIZEM, V SKLOPU KATERE DELUJE HOTELSKA VERIGA LIFECLASS HOTELS & SPA PORTOROŽ, JE BILO LETO 2024 PRELOMNO; KLJUB 25-ODSTOTNEMU ZMANJŠANJU RAZPOLOŽLJIVIH KAPACITET V PRVI POLOVICI LETA, KI SO POSLEDICA CELOVITE PRENOVE HOTELA RIVIERA, SO USTVARILI 332.529 NOČITEV, LE 2 % MANJ KOT LETO PREJ, TER SKUPNE PRIHODKE DVIGNILI NA 34,6 MILIJONA EVROV, KAR PREDSTAVLJA 3-ODSTOTNO RAST, DOBIČEK PRED OBDAVČITVIJO PA SE JE OB TEM POVEČAL ZA KAR 35 %. MED NAJPOMEMBNEJŠIMI DOSEŽKI IZSTOPAJO CELOVITA PRENOVA HOTELA RIVIERA, 48-ODSTOTNA RAST ZDRAVILIŠKIH STORITEV, PODPIS 15-LETNE KONCESIJE ZA PLAŽO MEDUZA TER NADPOVPREČNI KADROVSKI KAZALNIKI, MED DRUGIM 76-ODSTOTNI DELEŽ REDNO ZAPOSLENIH. O REZULTATIH, PRENOVAH IN USMERITVAH V PRIHODNIH LETIH SMO SE POGOVARJALI S PREDSEDNIKOM UPRAVE DRUŽBE, DR. ALEŠEM SEMEJO.

Leto 2025 za slovenski turizem mineva v znamenju rasti - v prvih osmih mesecih je bila rast prihodov in nočitev na destinaciji 6 % v primerjavi z lani. Kako se ta rast odraža v poslovanju družbe Istrabenz Turizem?

Letošnje leto beležimo nadaljevanje pozitivnega trenda, ocenjujemo, da bo rast nočitev znašala okrog 10 %. Po uspešni prenovi Hotela Riviera smo že lani ustvarili več kot 30 % višji rezultat kot leto prej. Tudi letos pričakujemo podobno rast. Veseli nas, da rastemo skladno s strategijo 2023–2027, ki smo si jo zadali, in da se naša družba ponovno vrača med najboljše v panogi.

Pred vami je velika prenova Grand hotela Portorož. Kdaj bo stekla in kaj bo prinesla?

Uspešno izvedena investicija nas je spodbudila, da začnemo tudi naslednji strateški projekt: prenovu Grand hotela Portorož. Projektiranje poteka, glavni del prenove bomo izvedli po sezoni 2026. Arhitekturno rešitev je dal Studio 92 s Hrvaške. Gre za ekipo, ki ima v portfelju številne vrhunske hotele po Hrvaški, med njimi tudi najbolj prestižne. Njihove rešitve so nas res navdušile — pro-

fesionalen pristop, premišljene ideje, občutek za prostor in udobje.

Cilj je, da ustvarimo hotel, ki bo združeval udobje in prestiž, a cenovno ne bo pretiran. Nastal bo objekt, kakršnih je v Istri zelo malo — neposredno ob morju, tik ob plaži, z velikim termalnim centrom, savna parkom in vrhunsko ponudbo. Skupaj z novim kongresnim centrom v pritličju hotela nam bo to dalo podlago za res celoletno poslovanje. **Je leto 2025 prineslo kakšne spremembe, ki jih prej niste zaznali?**

V zadnjih dveh, morda že treh sezonah opažamo pomembne spremembe v strukturi gostov. V visoki sezoni je občutno manj Italijanov, manj je tudi Rusov in Ukrajincev — kar je razumljivo glede na razmere. Italijane po novem vse bolj nadomeščajo gostje iz držav vzhodne in srednje Evrope: Češke, Madžarske, Poljske in deloma tudi iz baltskih držav.

Zanimivo je, da letos beležimo rast predvsem v nizki sezoni, medtem ko v najvišji sezoni — ob tradicionalnih konicah, kot sta velika noč ali Ferragosto — opažamo določeno cenovno občutljivost italijanskih gostov. Gostje iz vzhodne Evrope imajo povsem drugačne potrošniške navade. V restavracijah naročijo glavno jed in pijačo, pojedjo in odidejo; ni predjedi, ni sladic, ni daljšega posedanja.

Zjutraj je hotel poln zaradi zajtrkov, čez dan pa opažamo prazne hotelske prostore, plaže in celo Portorož, saj ti gostje večino dneva preživijo na izletih v okolici. Zvečer pa se vse znova napolni. To je precej drugačen vzorec kot pri italijanskih ali slovenskih gostih.

Kako ste se v vaši družbi odzvali na sezone izzive – ali ste uspeli ohraniti visoko zasedenost tudi izven glavne sezone?

Poslujemo skozi vse leto, vseh hotelov hkrati nikoli ne zapiramo, spremembe pa so opazne. Letos je bil na primer oktober boljši od junija — česa takšnega še nismo doživeli. Delno so razlog zunanji vplivi, tudi vremenski, ki včasih presenetljivo delujejo v prid jesenskim mesecem. Pri izven sezonski zasedenosti nam pomembno pomaga razvoj zdravstvenega turizma. Kot zdravilišče smo mednarodno prepoznavni, v zadnjih treh letih pa smo močno okrepili stacionarno zdraviliško zdravljenje. Še posebej raste segment rehabilitacije po ortopedskih posegih — v zadnjih dveh letih beležimo okoli 50-odstotno rast.

Prenovili ste Hotel Riviera (4 *) s 183 sodobno opremljenimi sobami in suitami ter z bazenskim kompleksom SeaSpa z ogrevano morsko vodo. Za prenovu ste prejeli tudi priznanje. Zakaj je ta prenova tako posebna ali kot slišimo v javnosti – drzna?

Projekt je bil ambiciozen, saj je šlo za celovito prenovu hotela, največja drznost pa je bil izjemno kratek časovni okvir. Hotel smo dobesedno slekli do golega betona in ga

v samo petih mesecih v celoti obnovili. To je bil resnično nadčloveški napor vseh izvajalcev in našega strokovnega nadzora. Mislim, da smo bili pri tem zelo uspešni. Posebej pomembno pa je, da med prenovu nismo izgubili visoke sezone. Riviera predstavlja četrtino vseh naših kapacitet, a so nam nočitve na letni ravni zaradi prenove padle le za dva do tri odstotke, kar je izjemen rezultat.

Pogosto slišimo, da so hoteli v Portorožu polni, v kraju pa gostov ni videti. Kaj vi menite o teh očitkih?

Precej je to povezano s spremembami v strukturi naših gostov, o kateri sva govorila prej, pa tudi - nastanitev postaja izhodišče za raziskovanje okolice, ne pa prostor, kjer bi gost ostal sedem dni. Tujci Portorož vidijo kot odlično izhodišče — imate zdraviliško ponudbo, sredozemsko mesto in zaledje Istre. To ni slabost, temveč priložnost za destinacijo. Minilo je obdobje, ko so hoteli menili, da morajo gostu ponuditi 'vse', da bi ga obdržali na enem mestu ves teden. Danes je jasno, da tak model ni realen.

Kako pa poteka sodelovanje z lokalno skupnostjo? Velikokrat slišimo, da je odnos med turističnimi deležniki in okoljem bolj formalen kot dejanski. Kakšne so vaše izkušnje?

Zelo dobro. Z Občino Piran in Turističnim združenjem Portorož imamo korekten in učinkovit odnos. Projekti, kot so ureditev promenade in javnega prostora, jasno kažejo napredek. Gostje pogosto vidijo destinacijo bistveno bolj pozitivno, kot se vidimo sami. Ko pridejo, so navdušeni — zaradi morja, sonca, sprostitve, zaradi samega mesta. Mi se včasih sprašujemo, zakaj bi nekdo prišel v Portorož, medtem ko gostje tega dvoma nimajo.

Tudi ocene naših hotelov so visoke — med 8,5 in 9, ponekod celo nad 9. To je zelo dober pokazatelj zadovoljstva in kakovosti z našimi storitvami.

Kakšna je konkurenčnost slovenske Istre v primerjavi s hrvaško obalo?

Modela sta različna. Hrvaški turizem je izrazito sezonski, to jim omogoča tudi bolj fleksibilna delovna zakonodaja in tudi pomembno višje cene v visoki sezoni. Mi poslujemo 12 mesecev na leto in imamo druge stroškovne pritiske. Hrvaška se bolj opira na sezone delavce, mi pa gradimo na stabilni delovni sili in dolgoročnem razvoju ponudbe: termalni bazeni, kongresi, mednarodni dogodki. To nam omogoča podaljševanje sezone.

Se domači gostje še vedno raje podajo k

sosedom ali ostajajo tudi doma?

Domači gostje predstavljajo okoli 20 % vseh gostov, kar je precej več kot pred epidemijo, delež pa ostaja stabilen. Mnogi so med covidom spoznali, da je tudi dopustovanje doma zelo kakovostno. Hrvaška je v najvišji sezoni dražja, zato je razmerje med ceno in ponudbo v Sloveniji za domače goste pogosto ugodnejše.

Eden od pomembnih izzivov v turizmu je pomanjkanje kadrov in togost zakonodaje. Kako se vi soočate s tem? Ali imate težave pri zaposlovanju (tujcev, sezon-skih delavcev) in zakaj?

Pri nas je približno 80 % ljudi zaposlenih za nedoločen čas, kar nam daje stabilnost. Večina zaposlenih prihaja iz lokalnega okolja. Če že zaposlujeimo tujce, so to večinoma ljudje iz držav nekdanje Jugoslavije, ki imajo stalna dovoljenja in so tu že dlje časa. Tuje delovne sile se ne poslužujemo, ker kandidati, ki jih lahko pridobimo, pogosto ne izpolnjujejo naših pričakovanj. Slovenija kot ciljna država ni dovolj konkurenčna, da bi privabili najbolj kakovostno delovno silo.

Postopki za zaposlovanje tujcev so predolgi, poleg tega naša zakonodaja omejuje delo na 8 ur dnevno, s 16 urami počitka. Mnogi delavci pa bi želeli delati več, ker s tem tudi več zaslužijo. V Avstriji, Italiji, Nemčiji, na Hrvaškem jim to omogočajo. Če je nekdo dober in ambiciozen, bo izbral okolje, kjer lahko dela in zasluži več.

Zaenkrat nam uspe zapolniti vsa ključna mesta. Letos smo končno uvedli tudi novo kolektivno pogodbo, eno najboljših v slovenskem turizmu, in noben zaposleni ni več na minimalni plači.

Uzakonja se tako imenovani ukrep 80/90/100, kjer gre za možnost opravljanja dela s krajšim delovnim časom delavca pred upokojitvijo. Kaj ta ukrep pomeni za vašo skupino? Ali menite, da je smiselna?

Osebnostno menim, da je delo vrednota in lahko v dobrem okolju precej pripomore h kakovostnemu življenju tudi v obdobju, ko bi se lahko že upokojili. Letos smo imeli zaposleno, ki je praznovala 50-letnico dela pri nas in zanimivo je, da je v naši ekipi kar nekaj sodelavcev, ki so ali bodo kmalu dopolnili 70 let. To ni samoumevno. Če so odnosi dobri, če je delovno okolje ustrezno, potem delo človeku daje smisel in ga motivira, ne pa obremenjuje. Večina naših zaposlenih o tem ne razmišlja, raje se odločajo za nadaljevanje dela in delno prejemanje pokojnine. Še vedno vidijo delo kot vrednoto in želijo ostati aktivni. Seveda jim omogočimo prilagoditve — ne delajo več nočnega dela, naloge se reorganizirajo, delovni proces se tehnično prilagodi. To pa ni težava, če je organizacija zdrava.

Raje se prilagodimo zaposlenemu, kot da ga izgubimo — še posebej, če gre za izkušenega in kakovostnega sodelavca. To je smiselno. Poleg tega se mnogi po upokojitvi radi občasno vračajo, ker to okolje še vedno doživljajo kot svoje.

Kakšne spremembe bi predlagali, da bi upravljanje kadrov v turizmu postalo bolj prilagojeno dejanski strukturi ponudbe?

Če govorimo o upravljanju kadrov v turizmu, je ključno vprašanje, kako narediti panogo privlačnejšo. Turizem ostaja pomemben del gospodarstva, ker ponuja delo raznolikemu delu populacije — tudi tistim, ki potrebujejo poklice, ki niso visoko specializirani. Ti poklici bodo vedno obstajali in bodo vedno pomembni.

Izziv je, kako v ta sektor pritegniti mlade. Tukaj ima velik vpliv ugled poklicev: kuhar, natak, recepcija, hotelski tehnik ... Mislim, da so bile že narejene določene izboljšave, a še zdaleč nismo na cilju.

Hkrati pa je tu še vprašanje, kako prepričati tiste mlade, ki po učnem uspehu sodijo med najboljše v svoji generaciji, da se odločijo za turizem, če so alternativa npr. pravo, finance ali digitalne industrije. Če sektor ne ponuja dovolj jasnih kariernih možnosti ali motivacijskih mehanizmov, potem težko konkurira drugim panogam pri pridobivanju najboljših kadrov.

Kakšne izzive pred vas in vašo družbo postavlja prihod novih tehnologij, npr. UI?

Gostje vse pogosteje uporabljajo digitalne pomočnike, tudi UI, za načrtovanje dopustov. To pomeni, da moramo kot destinacija poskrbeti za kakovostne, natančne, verodostojne vsebine, saj jih UI sistemi prepoznajo drugače kot npr. iskalniki ali platforme, kjer ste z oglaševanjem lahko vplivali na iskalni algoritem.

Umetna inteligenca bo pomembno vplivala tudi na notranje procese: omogoča hitrejše analize, boljše podatkovne modele in posledično bolj utemeljene odločitve. Ne bo nadomestila operativnega dela, bo pa spremenila intelektualni del – analitiko, administracijo in pripravo dokumentov.

7 nasvetov, kako v domu pričarati praznično vzdušje

PRAZNIČNI ČAS JE IDEALEN ZA USTVARJANJE PRIJETNEGA, TOPLEGA IN ČAROBNEGA DOMAČEGA OKOLJA. NI TREBA PRETIRAVATI Z OKRASKI ALI DRAGIMI DEKORACIJAMI – POGOSTO SO RAVNO PREPROSTE IDEJE TISTE, KI V PROSTOR PRINESEJO NAJVEČ TOPLINE IN ISKRIC.

1. Poskrbite za čist in urejen prostor

Preden dodate praznično dekoracijo, dom temeljito uredite. Umaknite odvečne predmete, sprostite površine in ustvarite prostor, ki diha. Urejen dom je osnova za mirno in sproščeno vzdušje.

2. Uporabite toplo osvetlitev

Sveče, lampijoni, LED lučke ali namizne svetilke s toplo svetlobo lahko prostor v hipu spremenijo v prijetno zavetje. Razporedite jih tako, da nežno osvetlijo kotičke, kjer se najpogosteje družite.

3. Vključite naravne elemente

Zimzelene vejice, storži, cimetrove palčke, suho sadje ali leseni okrasni prinesejo v dom pridih naravnosti in eleganc. Poleg estetike k vzdušju prispevajo tudi z nežnimi vonji in toplimi teksturami.

4. Praznični vonji, ki ogrejejo srce

Vonji igrajo ključno vlogo pri ustvarjanju vzdušja. Z dišečimi svečami ali eteričnimi

olji z vonjem pomaranče, klinčkov, vanilje ali smreke lahko vaš dom zadiši po praznični tradiciji. Celo čaj doda domu posebno aromo in toplino.

5. Osebni detajli za toplino

Dodajte v prostor osebne okraske – otroške risbe, družinske fotografije ali ročno izdelane dekoracije. Osebni elementi ohranijo povezanost in dajo domu edinstven pečat.

6. Prijetni kotički za sprostitev

Ustvarite majhen prostor z mehko odejo, blazino in knjigo ali čajem – idealno za trenutke miru. Lahko ga okrasite z božičnimi lučkami ali svečami, da dodatno poudarite domačnost.

7. Glasba, ki dopolnjuje vzdušje

Praznična glasba ustvari edinstveno atmosfero. Pripravite si seznam božičnih pesmi ali instrumentalnih melodij, ki bodo prijetno spremljale vaše večere, druženja ali trenutke sprostitev.

BRANKO
LONČAR

€

Obala
nepremičnine

Obala nepremičnine d.o.o.

Obala 16, 6320 Portorož

Tel : 05 674 10 30

Mob: 041 35 22 00

info@obala-nepremicnine.si

www.obala-nepremicnine.si

JURE
HALIK

€

1. januarja 2026 Slovenija uvaja davek na kriptosredstva

Obdavčitev kriptovalut je bila v Sloveniji do zdaj zelo omejena. Dobički fizičnih oseb niso bili obdavčeni, razen v primerih, ko je šlo za opravljanje dejavnosti, kar je pomenilo davčno obravnavo kot pri klasičnem s.p. ali družbi. S 1. januarjem 2026 pa Slovenija vzpostavlja jasen sistem, ki sledi evropski regulativi in novim mednarodnim standardom o izmenjavi podatkov.

Davek na kriptovalute bo s 1. januarjem 2026 obdavčen po enotni 25-odstotni stopnji, skladno z zakonskim predlogom, ki ga je potrdila Vlada Republike Slovenije. Obdavčeni bodo dobički fizičnih oseb, rezidentov Slovenije, ki bodo v določenem davčnem letu ustvarjeni z odsvojitvijo kriptovalut. Zakon določa jasna pravila za obdavčitev, poročanje in vodenje evidenc.

KDO JE ZAVEZANEC IN KAJ SE OBDAVČUJE?

Obdavčeni bodo dobički iz prodaje ali

menjave kriptovalut za: fiat valuto (npr. evre, dolarje), blago ali storitve in druge oblike premoženja (npr. delnice).

Zavezanci so fizične osebe – rezidenti Republike Slovenije. Dobički, ki jih ustvarijo fizične osebe znotraj dejavnosti, registrirane kot s.p. ali d.o.o., ne bodo obdavčeni po tej zakonodaji, temveč po pravilih za podjetniško obdavčitev. Gre za dokončno stopnjo obdavčitve, ki se ne zmanjšuje glede na dolžino imetništva. Davek na kriptovalute bo znašal 25 % od ugotovljene dobička, kar je skladno s stopnjo, ki velja za druge kratkoročne kapitalske dobičke. Davek bo moral zavezanec izračunati sam in ga prijaviti FURS-u do 31. 3. prihodnjega leta.

Dobiček, ustvarjen do 1. 1. 2026, ne bo obdavčen. Vsi lastniki kriptovalut bodo morali do 30. 6. 2026 FURS-u priglasiti seznam kriptovalut, ki so jih imeli v lasti na dan 1. 1. 2026 in ob prodaji teh sredstev plačali samo davek od dobička med prodajno vrednostjo in vrednostjo na 1. 1. 2026.

Če tega ne bodo priglasili, bo obdavčena celotna vrednost ob prodaji.

RAČUNOVODSKI SERVIS

fidata
finance

FIDATA d.o.o.

Ankaranska c. 7b, 6000 Koper

Tel: +386 59 052 423

info@fidata.si

http://www.fidata.si

Laponska: ko se božična čarobnost sooči z resnico

BOŽIČNA KOMEDIJA GLEDALIŠČA KOPER SE VRAČA NA ODRE

Božični večer naj bi bil čas toplote, družinske sreče in otroškega navdušenja. A kaj se zgodi, ko izza okrasov in bleščic nena doma izbruhne resnica, ki je nihče ni želel slišati? Komična drama Laponska, ki se znova vrača na oder Gledališča Koper, na to odgovarja z veliko humorja, čustvene iskristosti in kančkom nordijske racionalnosti. Predstava po besedilu katalonskih avtorjev Cristine Clemente in Marca Angeleta ter v režiji **Nenni Delmestre** je kot nalašč za praznični čas – zabavna, duhovita in presenetljivo življenjska. Zgodba se odvija v zasneženi koči sredi Laponske. Primorka, poročena s Fincem, pričakuje obisk sestre, njenega moža in petletnega sina. Družina se pripravlja na popolno praznovanje in srečanje otrok s »pravim« Božičkom. A idiličen načrt se hitro podre, ko finski del družine sporoči, da pri obisku Božičkove dežele ne bo sode-

loval. Njihova štiriletna hčerka bratrancu brez zadržkov pove, da Božička ni in da darila otrokom skrivaj kupijo starši. Čarobnost se tako razbline v trenutku. Sledi niz komičnih, a boleče iskrenih situacij, iz katerih na plan privrejo kulturne razlike – med severnjaško urejenostjo in mediteransko sproščenostjo, med zagovarjanjem resnice in vztrajanjem pri iluziji. Primorska starša trdita, da so otroške sanje vredne vsake male laži in da je iluzija pogosto lepša od gole resnice. Finec pa je prepričan, da lahko le resnica osvobodi. A tudi on skriva svojo plat zgodbe – dokaz, da vsakdo nosi svojo resnico in da zanjo ne izberemo vedno pravih trenutkov. Ko razprava o laži, metaforah in starševski odgovornosti doseže vrhunec, dogajanje razsvetli naravni spektakel – severni sij. Ta v hipu poveže dejstvo in čarobnost ter spomni, da se resničnost in domišljija ne

izključujeta, temveč lahko skupaj ustvarita popolno ravnotežje.

V predstavi nastopajo **Rok Matek, Luka Cimprič, Urška Taufer** oziroma **Lea Cok** ter **Nika Rozman**. Gledališče Koper z uprizoritvijo nadaljuje svojo zavezanost sodobni mediteranski dramatik, ki s humorjem in toplino odpira aktualna vprašanja identitete, družinskih odnosov in kulturnih razlik – ter ponuja gledalcem prijetno, a hkrati miselno spodbudno izkušnjo. Laponska ni zgolj božična komedija, temveč duhovita zgodba o tem, kako zelo potrebujemo iluzijo, da lahko verjamemo v čarobnost. In prav decembrski čas je tisti, ko si to najlažje priznamo. Predstava bo na sporedu 5. decembra ob 20.00 v Gledališču Koper. Naj vas popelje v svet, kjer resnica in praznični čudež hodita z roko v roki.

Foto: Jaka Varmuž

Uspešen zaključek Odseka 2 in dodatni milijoni za drugi tir

Družba 2TDK je na projektu Drugi tir s slavnostnim dogodkom v novembru obeležila dva pomembna napredka projekta: dokončanje južnega odseka med Črnim Kalom in Koprom ter prejem 156 milijonov evrov nepovratnih evropskih sredstev.

Na Odseku 2 so se zaključila glavna gradbena dela 5 predorov, 2 viaduktov in odprte trase na tem območju, kar predstavlja ključen mejnik pri izgradnji sodobne železniške povezave na drugem tiru. Polovico železniške proge so tako prevzeli izvajalci železniških del (Sklopa 3), ki so na celotni 27-kilometrski progi sicer do danes že položili več kot 15 km tirov.

Ob doseženem gradbenem mejniku je projekt prejel še dodatno potrditev s strani Evropske unije: Evropska komisija je za izvedbo železniških del na progi odobrila **156 milijonov evrov nepovratnih sredstev**. Tako je Slovenija kot država dosegla najvišji možni znesek nad odobreno kohezijsko ovojnico, ki ga posamezna država članica izjemoma še lahko doseže, na

račun drugih manj uspešnih kohezijskih držav. Ob svečanem dogodku je predsednik vlade **Robert Golob** izpostavil, da ima Slovenija izjemno geostrateško lego in nova povezava med Divačo in Koprom bo Slovenijo utrdila kot eno pomembnejših logističnih destinacij. »S tem projektom smo dokazali, da lahko Slovenija sama oziroma skupaj z Evropsko komisijo realizira največje in najpomembnejše projekte.« Evropski komisar za trajnostni promet in turizem **Apostolos Tzitzikostas** je povedal, da bo Evropska komisija vedno podpirala naložbe, ki krepijo železniški promet v Evropi, drugi tir pa je projekt, ki je zelo dobro izkoristil kombinirane oblike financiranja: »Slovenija izstopa kot država, ki je v zadnjih letih zares najboljše izkoristila sredstva CEF. Državi smo doslej dodelili več kot 780 milijonov evrov za razvoj prometnega omrežja, od tega kar 84 % za železnice.« Ministrica za infrastrukturo **Alenka Bratušek** je pou-

darila, da se je projekt v zadnjih letih soočil s številnimi izzivi, ki so zahtevali veliko prilagajanja, a da še vedno ostaja znotraj ocenjene finančne vrednosti iz leta 2019. »V Sloveniji znamo pripraviti in voditi infrastrukturne projekte na način, ki si zasluži zaupanje.«

Generalni direktor družbe 2TDK **Matej Oset** je ob pomembni prelomnici izpostavil, da proga že jasno kaže svojo podobo in da Drugi tir ni več vizija – ampak je z dokončanjem Odseka 2 postal resničnost. »Ne gre le za inženirski podvig, temveč rezultat večletnega, natančno usklajenega dela tisočih strokovnjakov, delavcev in projektantov, ki so verjeli v ta projekt in ga s svojim znanjem pomagali uresničiti.«

Tudi direktor podjetja Kolektor CPG **Kristjan Mugerli**, ki je glavni partner konzorcija glavnih gradbenih del na projektu, je izpostavil delo številnih ljudi: »Večina zahtevne poti je danes za nami, dela v predorih in na viaduktih so lahko tvegana in težavna, vendar naredili smo vse, kar je v naši moči, da so se ta izvedla premišljeno in nadzorovano, predvsem pa varno za vse, naše zaposlene, naše sodelavce in naše partnerje.« Oba dosežka – zaključek gradbenih del na enem ključnih odsekov ter okrepjena evropska finančna podpora – potrjujeta, da je projekt Drugi tir v najzahtevnejši fazi uspešno na poti k dokončanju ter da ga Evropska unija prepozna kot strateško pomembnega za širšo evropsko prometno mrežo.

Park Center
Koper

Veseli december je čas praznovanja, druženja in veselja!
Vabimo vas, da nas v mesecu decembru obiščete. Vaš Park Center Koper!

5.12. PETEK
OB 17. URI

Miklavž
V SPREMSTVU

20.12. SOBOTA
OB 17. URI

Božiček
V SPREMSTVU

29.12. PONEDELJEK
OB 17. URI

DEDEK MRAZ
V SPREMSTVU

Ana Petrič: ženska, ki je z akcijo ustvarjanja voščilnic starejšim vrnila praznično toplino

DESET LET DROBNIH POZORNOSTI, KI SPREMINJAJO SRCA

ANA PETRIČ, DIREKTORICA DOMA STAREJŠIH VRTOJBA, JE ŽE DESETLETJE GONILNA SILA IN VODITELJICA ENE NAJLEPŠIH SLOVENSKIH HUMANITARNIH AKCIJ MALA POZORNOST ZA VELIKO VESELJE. PROJEKT, KI JE IZ OSEBNEGA SPOMINA NA STARO MAMO ZRASEL V VSESLOVENSKO GIBANJE USTVARJALNOSTI, SOLIDARNOSTI IN MEDGENERACIJSKE POVEZANOSTI, JE V DESETIH LETIH PRINESEL VEČ KOT 350.000 ROČNO IZDELANIH VOŠČILNIC STAREJŠIM PO DOMOVIH IN BOLNIŠNICAH. ANA PA NI LE POBUDNICA AKCIJE, JE GLAS IN OBRAZ DOSTOJANSTVENE STAROSTI, ŽENSKA, KI VSAK DAN DOKAZUJE, DA SOČUTJE, ISKRENOST IN ČLOVEŠKA TOPLINA SODIJO V SAM VRH PROFESIONALNE OSKRBE STAREJŠIH.

DOSTOJANSTVO PRIDE IZ SRCA

Dobro leto je direktorica Doma starejših Vrtojba in to poslanstvo živi vsak dan. Delo je zahtevno, večplastno in čustveno naporno, a jo žene prepričanje, da je človekovo dostojanstvo nedotakljivo. »Dostojanstvo je nekaj, kar pride samo iz srca,« pravi. »To je, ko potrkaš na vrata, pozdraviš, si potrpežljiv, imaš spoštljiv odnos. Starejši niso številke. So ljudje, ki so dali tej družbi veliko,« je prepričana Ana, ki ob številnih izzivih, s katerimi se domovi srečujejo, največkrat pogreša razumevanje širše javnosti. Kot pravi, se vodstvo pogosto

ukvarja z izjemno zahtevnimi situacijami, ki navzven niso vidne: »Včasih se ljudje ne zavedajo, da je naš delovnik poln tudi težkih pogovorov, odločitev in odgovornosti. Najtežje so situacije, ko je treba pomagati družinam, ki se razhajajo v željah ali pričakovanjih. Takrat moraš biti miren, jasen in človeški,« razlaga.

PRISTNI STIKI

Čeprav je vodenje odgovorno, vidi največje bogastvo v stiku in lepih odnosih s stanovalci. »Oni te naučijo, kaj je res vredno, da je treba pomagati, a tudi ne pozabiti nase, da je treba živeti dokler lahko, in da se, ko se ti bliža poslednji dan, za katerega nikdar ne vemo, kdaj bo prišel, največkrat obžaluje tisto, česar nismo naredili.« Nekateri varovanci doma jo navdihujejo s svojo vitalnostjo; kot gospa, ki se je pri devetdesetih odločila za skok s padalom v tandem, ali gospod, ki pri sto letih še pleše. »Taki starejši ti pokažejo, da si omejitve pogosto postavimo sami.«

MALA POZORNOST ZA VELIKO VESELJE – PROJEKT IZ SRCA ZA SRCA

Ana je v svoji bogati karieri direktorice doma za starejše za svoje delo prejela kopico nagrad in priznanj, obenem pa ostaja pravi ustvarjalni izvir in gonilna sila številnih projektov. Najmočnejši pečat njenega dela pa je gotovo desetletna akcija Mala pozornost za veliko veselje, ki je iz osebnega spomina na babico, ko jo je gledala, kako se je vsakič razveselila tiste redke voščilnice, postala nacionalno gibanje povezanosti. »Moja pokojna stara mama Vera je bila moj navdih. Iz te iskrene želje razveseliti starejše z ročno izdelano voščilnico z lepimi željami je nastalo nekaj nepredstavljivega,« pravi Ana, ki zna motivirati in navdihovati. Tako vsako leto k ustvarjanju pritegne več ljudi.

DELO, KI POVEZUJE

Projekt se vsako leto prične v začetku oktobra z objavo na družbenem omrežju, kjer Ana povabi k sodelovanju in poda vse ključne informacije, v resnici pa za nekatere stalne ustvarjalce in sodelujoče traja vse leto, saj pričnejo voščila

izdelovati že januarja. Po objavi je vedno sledilo kar precej medijskih objav, ki so k sodelovanju nagovarjale vso Slovenijo. Bila je gostja na več radijskih postajah, televiziji, izpostavljena v časopisih, nastopajoča na različnih dogodkih ... »Več ljudi kot ve za projekt, večja je možnost, da bo uspešen. Voščilnice zbiramo do začetka decembra. Potem jih preštejemo in v praznične škatle vložimo po toliko, kolikor je stanovalcev v posameznem domu. Pri vsem tem mi pomagajo sodelavke prostovoljke, prijateljice, sorodniki in družina. Čutim odgovornost do tistih, ki voščila izdelujejo. Hvaležna sem za čas, energijo, ustvarjalnost, pripravljenost in v večini primerov tudi sredstva (material za ustvarjanje), ki jih izdelovalci namenijo za ta plemeniti namen,« pove Ana in doda, da akcija vsako leto poveže tisoče ljudi, od otrok v vrtoih in šolah do Slovencev po svetu. »Najlepše je, ko vidim, kako se povezujejo generacije. Ko učiteljice po šolah pripovedujejo, da otroci komaj čakajo ustvarjanje, ko se družine odločijo, da bodo vsak dan naredile eno voščilnico, ali ko v Gambiji otroci z omejenimi materiali izdelajo nekaj z neverjetno predanostjo. To je tisto, kar me vsakič gane.« Voščila pogosto prepotujejo dolgo pot, tako dejansko kot čustveno, največ pa pove odziv posameznikov, ko končno ne prejmejo le računov in reklam, temveč nekaj res lepega.

IZJEMNI ODZIVI

»Veliko starejših mi reče, da voščilnico hranijo vse leto. Za nekatere je tisti, ki jim je izdelal voščilnico, tudi prva oseba, ki jim je napisala nekaj prijaznega, in to je vredno več kot karkoli drugega,« pove Ana, ki ve, ko vidi rezultate, da je bila vsaka ura njenega truda in ekipe res vredna.

ANDREJA
COMINO

OD VODJE DO ČLOVEKA

Čeprav jo javnost vidi kot voditeljico, sama najbolj ceni vloge, ki so daleč od funkcij – mame in babice. »Moja družina je moj steber. Z vnukoma sem najbolj srečna. Z njima se spomnim, da je življenje preprostost, ljubezen, iskrenost,« pove. Ko jo vprašamo, kaj bi rada pustila za sabo, se za trenutek ustavi. Potem reče: »Da sem bila nekemu – nekdo, da sem delala drugače, da mi je bilo mar.« Njena zadnja misel pa je namenjena vsem generacijam: »Spoštujte starejšo osebo danes, jutri boste to vi.«

VELIKI PRAZNIČNI KONCERT / GRANDE CONCERTO FESTIVO

PIHALNI ORKESTER PIRAN & ANIKA HORVAT

GLEDALIŠČE TARTNI PIRAN / TEATRO TARTINI PIRANO

SOBOTA / SABATO, 13.12.2025 OB / ALLE 19.00

VSTOPNICE / BIGLIETTI: WWW.AVDITORIJ.SI

KRAŠKI TRUBADUR, KI STAVI NA PRISTNOST

V času, ko glasbena scena pogosto lovi trende in algoritme, Boštjan Pertinač vztraja pri tistem, kar mu je najbolj naravno – pri sebi. Glasbenik, ki zase pravi, da je “kraški trubadur”, je eden tistih redkih ustvarjalcev, ki zna sodobno kantavtorstvo povezati s kraško dušo, humorjem in čustveno iskrenostjo. Njegova glasba diši po teranu, borovcih in morju, a hkrati nosi univerzalno sporočilo, da se v resnici daleč pride samo, če ostaneš to, kar si.

Mlad in nadarjen kantavtor Boštjan Pertinač osvaja domače in tuje odre

ANDREJA
COMINO

Pertinačeva glasbena pot se ni začela z velikimi odri, temveč v preprosti kraški oštariji. »Glasba me spremlja že vse življenje,« pravi. Kot otrok je poslušal zgodbe in melodije, ki so polnile domače prostore in pozneje našle pot v njegove pesmi. Ko so ga vpisali v glasbeno šolo, so bila vsa mesta za kitaro že zasedena, zato je pristal pri pozavni. Dve leti je vztrajal, nato pa ga je srce zaneslo drugam, v svet rocka in heavy metala. »En dan mi je oče rekel, naj pridem pod hišo čez dve minuti. Prinesel je tri vreče kaset – AC/DC, Led Zepelin, Metallica, Iron Maiden ... in takrat je bilo odločeno,« se nasmehe. Kljub maminemu nasprotovanju sta z očetom v Ljubljani skrivaj kupila prvo kitaro. »Mama ni bila ravno navdušena, a ko je videla, da vztrajam, je počasi sprejela. Danes si ne predstavljam dneva brez kitare.«

OD ROKENROLA DO AKUSTIČNEGA SVETA

Boštjan je že v srednji šoli igral v različnih bendih, od rokenrola do šager, kakor na Primorskem pravijo veselicam. Po obdobju pozavne in električne kitare pa sta ga vedno bolj privlačili akustika in ustvarjanje besedil. »Z akustičnimi dueti sem začel, ker sem ugotovil, da je v tem več prostora zame in tudi več kruha kot v heavy metalu,« pravi mladenič s kraškim humorjem. Pravi prelom v njegovi karieri pa je prinesel čas pandemije, ko se je svet upočasnil. »Imel sem čas. Rekel sem si, zdaj pa počni nekaj, kar te res veseli. Začel sem pisati pesmi, redno vaditi, vzpostavil sem hud disciplinski režim in iz tega je zrasla kantavtorska pot.«

»TI SI KRAŠKI TRUBADUR«

Njegov glasbeni kolega Gaber Radojevič mu je nekoč rekel: »Boštjan, to, kar delaš, je dobro, ampak ti nisi žabar, ti si kraški trubadur.« Ta vzdevek se ga je prijel in postal njegov prepoznavni znak. Boštjan je ponosen na melodično kraško narečje, piše in poje v splošnem pogovornem jeziku, pogosto tudi v kraškem narečju, ki mu daje avtentičnost in toplino. »Nisem bil ravno priden pri slovenščini in z jezikom, zato sem se raje odločil, da pišem tako, kot govorimo doma. Tako sem lahko veliko bolj pristen. Le kako lahko poješ o življe-

nju, če pa v твоjih besedah ni življenja,« je kritičen Boštjan, katerega zaščitni znak sta tudi brada in klobuk in pa seveda širok nasmešek. »To ni plod načrtovanja, temveč naravna podoba človeka, ki se je našel. Nekateri so me opozorili, da si s petjem v narečju morda zapiram vrata, ker me ljudje morda ne bodo razumeli, ampak potem me kličejo iz Braslovč, s Štajerske, iz Prekmurja ... Glasba vedno najde svojo pot. Počasi, ampak tako je prav.«

KRAŠKE ZGODBE IN ITALIJANSKI VPLIVI

Boštjan črpa navdih iz vsega, kar ga obdaja – narave, domačega kraja, italijanske kulture. »Tu sem doma. Če hočem v gozd, sem tam v manj kot minuti, če pa me prime, da grem v mesto, sem v petnajstih minutah v Trstu. Vse to vpliva name.« Njegova glasba je prežeta z mediteranskim temperamentom in mehko italijanskih kantavtorjev. Med svoje vzornike šteje Fabrizia De Andréja, Lucia Dallo, Vascia Rossija in Zucchera. »Večina slovenskih kantavtorjev – Pengov, Domicelj, Mlakar – je črpala iz italijanske kulture. Tudi jaz sem del te tradicije.«

Glasbenik je v zadnjih letih izdal več albumov, med njimi Sz Sežane doma in Kraške štorje, s katerima je utrdil svoj slog, preplet akustične kitare, melodičnih refrenov in zgodb, ki zvenijo domače, a se v njih lahko najde vsak poslušalec. Njegove pesmi so po duši preproste, a bogate v pripovedi: o ljubezni, vinu, samoti in čarobnosti malega sveta, kjer življenje še diha v počasnem ritmu.

Sodeloval je z Alexom Volaskom in Gojmirjem Lešnjakom, ki mu je v mladosti ponudil prvo priložnost kot predskupina za predstavo Moj život je rokontrol. »Z Goj-

cem se pozna od malega. Odraščal sem v Kosovelovem domu, ko je bil tam direktor. Nona in mama sta tam delali, jaz pa sem gledal filme, razstave, predstave ... Vse to mi je ostalo v krvi,« se spominja.

UČITELJ, KI OSTAJA UČENEC

Pertinač glasbo tudi poučuje in sodeluje v poletnih kampih italijanske skupnosti v Kopru, kjer mladim predaja veselje do glasbe. »Mulci so zakon. Hočem jim pokazati, da za glasbo ne rabiš veliko – le srce.« Poučevanje zanj ni drugačno od ustvarjanja, ampak njegova naravna razširitev. »Če lahko iz hobija narediš službo, ki te osrečuje, je to največ, kar si lahko želiš,« pravi Boštjan, ki pri svojem delu ne išče bližnjic. »Delo naredi delo. Ko najdeš svojo publiko, ta ostane s tabo,« pravi. Ne želi biti “naslednji Žan Serčič ali Plestenjak”, raje je tisti, ki s kitaro in iskrenostjo gradi svojo pot. Trenutno zaključuje snemanje novega albuma, hkrati pa razmišlja o prevodih svojih najboljših pesmi v italijanščino in angleščino. Njegovo načelo ostaja: »Ne gre za to, da bi postal slaven. Hočem samo delati tisto, kar čutim. Če bo to kdo razumel, super. Če ne, bom še vedno pel.«

KO HODIŠ, POJDI ZMERAJ DO KONCA

Bojana Škabar

upokojena učiteljica, ki radovedno odkriva svet

»V ZADNJIH ŠESTIH DNEH SEM PREVOZILA 2690 KILOMETROV, AMPAK VIDELA SEM SKORAJ VSE, O ČEMER SEM NEKDAJ SANJALA. MORDA BOM V DRUGEM ŽIVLJENJU ŠOFER TOVORNJAKA, KDO VE? A VSI TI KRAJI – GRAN CANYON, LAS VEGAS, LOS ANGELES SO BILI NA MOJEM SEZNAM IN OD TU, KJER SEM ZADNJE TRI MESECE, V TUCSONU, V ARIZONI, SO ODDALJENI RAVNO TOLIKO, DA SE NEMOGOČE ZDI MOGOČE. ŠE POSEBEJ, ČE ŽELIŠ TA ROADTRIP NAREDITI V ENEM KOSU IN SE VRNITI DO SOBOTE, KO IMAM PRI DRUŽINI, KJER PREBIVAM, POUK Z NJIHOVIMI TREMI OTROKI.« TAKO MI PO ELEKTRONSKI POŠTI PIŠE SOŠOLKA IZ SREDNJE ŠOLE, KI JE NA FACEBOOKU NAŠLA ZAPIS, DA SLOVENSKA DRUŽINA V ZDA SICER IŠČE ŠTUDENTKO ZA POUČEVANJE SLOVENŠČINE NJIHOVIH OTROK IN SE NI USTRAŠILA BESEDE »ŠTUDENTKA«. MLADA UPOKOJENKA, DOLGOLETNA UČITELJICA, SE JE ODZVALA NA NJIHOV OGLAS, VESELI IZKUŠENE PEDAGOGINJE SO JO SPREJELI IN ZDAJ JE V ARIZONI, DEŽELI »KAVBOJCEV IN INDIJANCEV«, NA PRAVEM DIVJEM ZAHODU, V PUŠČAVI Z OGROMNIMI KAKTUSI. KO JE PROSTA, NAJAME AVTO IN Z NOVIMI KILOMETRI ODKRIVA NOVE SVETOVE.

GRAND CANYON

A ZAČELO SE JE V SEŽANI ...

Sežančanka je od malih nog in še zdaj sveže upokojena misli, da je vse življenje pred njo, zato se loteva podvigov, ki jih v mladosti ni izživela. Njena velika radovednost se zelo rada poveže s pogumom, potem pa v iskanju novih priložnosti zлага puzzle vseh možnih rešitev v celoto. Kot otrok je sanjala, da bo učiteljica in je to tudi postala. Rada je bila učiteljica in vedno je bila velika zagovornica otrok, vselej na njihovi strani. Spoštuje otrokovo dostojanstvo, osebnost, še posebej, če je otrok težaven. Po zaključeni pedagoški fakul-

teti je dokončala še magistrski študij psihosocialne pomoči in se strokovno izpopolnjevala za zakonsko in družinsko terapijo pri dr. Gostečniku, saj jo je vedno zanimalo, kako deluje človeška psiha: »Najbolj so me nagovorila odkritja, kako delujejo možgani na čustveni ravni in kako pomembno vlogo imajo odrasli pri uravnavanju

emocij otroka, zato sem ustanovila svoj zavod Mavrica - center za pomoč otrokom in staršem. Organiziram predavanja za starše, tudi preko spleta. Precej tehničen tip sem in vedno me zanima, kako nekaj deluje, tudi naši možgani. Sedaj, ko razumem, vem, da bi v preteklosti marsikdaj, predvsem v odnosih, ravnala drugače.« Bojana ima dva sinova in štiri vnuke, z njimi je sproščena in nagajiva nona, ki je mislila, da bo takrat, ko se upokoji, čuvala vnuke, ki jih ima neizmerno rada. Življenje pa ubere drugačne poti, otroci imajo svoje življenje in zdaj končno razume tisti Mlakarjev verz, da »človek obrača, bog pa obrne«. Dolgo je učila v šoli, potem jo je radovednost odnesla v podjetniške vode. V Sežani je bila samostojna podjetnica s svojim foto ateljejem, ko pa je po ločitvi ostala skoraj sama z dvema majhnima otrokoma, se je vrnila v 'varno' službo. 13 let je poučevala na OŠ Dragotina Ketteja v Ilirski Bistrici in na to šolo jo vežejo lepi spomini: »Tik pred upokojitvijo sem sprejela izziv in se vrnila v 'svojo' nekdano šolo, kjer sem začela učiteljsko pot, v Sežano. Tu sem bila najprej pomočnica ravnateljice, nato pa v. d. ravnateljice v najtežjih časih covida. Takšna sem, zahtevna do sebe in drugih, moja najljubša pesem je Pavčkova Ko hodiš, pojdi zmeraj do konca.«

BOJANA – BOJ IN ANA

Bojana zase pravi, da je ljubiteljica mačk z značajem psa, imela pa je tudi dve mački z imenom Boj in Ana. Boj je njen pogum, izziv pa njen rešitelj. Ana je tisti zvesti pes, želja po umirjenem življenju v družini, solza, ki steče, ko je hudo. Boj pa jo žene v nove zgodbe: »Moje življenje se je razvijalo bolj kot Boj in manj kot Ana, včasih se mi celo zdi, da samo z Ano ne bi preživela, ker je bilo preizkušenj veliko. Življenje mi je ponudilo veliko limon in vedno sem znala narediti limonado.« Bojana kar zaviha rokave in gre. V Firencah je nekoč pretekla pravi maraton, vseh 42 kilometrov. Tek jo pomirja, naučil jo je prisotnosti v trenutku 'tukaj

AVSTRALIJA

in zdaj', je dober trening za telo in um. Kot je to pisanje o njej, ki se je spremenilo v elektronsko dopisovanje med nama v drugačnih časovnih pasovih, postalo nekakšna dušna inventura na poti od Grand Canyon do Las Vegasa, Los Angelesa, Yoshua nacionalnega parka z drevesi življenja in na poti čez čarobno kalifornijsko puščavo. Pa čeprav je kot deklica sanjala, da bo 'samo' mama s srečno in ljubečo družino in dobra učiteljica otrokom v šoli. Njen uporniški duh, podedovan po očetu partizanu, jo je pripeljal tudi v Partizanski pevski zbor Pinko Tomažič: »Takrat, ko zadoni Vstajenje Primorske in z odra gledaš občinstvo, ki poje z

nami, se mi naježijo prav vse dlake. To so moje vrednote.«

POTOVANJA

Rada odkriva svet. Nekoč je bila sopotnica na motorju, ki je prevozil skoraj vso Evropo od najbolj zahodne točke do najbolj severne - Nordkapa. Njen prvi samostojni popotniški izživ je bil Camino de Santiago, takrat še ni bila upokojena in

NATAŠA BENČIČ
RADIO KOPER

je zato prehodila le del znamenite poti: »V celoti se bo zgodila, ko pride izziv spet k meni na obisk.« Nedavno je bila v Avstraliji, kamor je šla po sledih svojih korenin. Obiskala je edino še živočeto teto, izvedela veliko o svojih prednikih, ker pa je že bila tam 'down under', je šla še malo naokrog: »Potovanje sem načrtovala in izpeljala povsem sama, solo potovanje je z uporabo računalniških aplikacij lažje izvedljivo in dejavno jih uporabljam. Obiskala sem Tasmanijo ter celotni del zahodne Avstralije, seveda Uluru, magično goro, kjer smo v divjini spali v spalni vreči pod zvezdami in so okrog nas tulili dingi. Spala sem v hostlih, skupaj z mladino z vsega sveta in res sem bila ponosna, ko so mi rekli, da bi bili na stara leta radi Bojana.« Ko se je vrnila iz Avstralije, je resno načrtovala, da se bo umirila. Uredila je hišo, v kateri je odraščala in jo podedovala od staršev, pobarvala je polkna, želela je biti 'ta prava upokojenka' in nona ... Brskanje po družabnih omrežjih je lahko zapravljanje časa, prinese pa tudi nove priložnosti, in tako je zdaj v Arizoni, v ZDA, kjer pri družini s slovenskimi koreninami otroke uči slovenščino. Svojo hiško je za tri mesece zaprla. Ko pomisli, koliko je stara, se spomni prvošolke, ki jo je nekoč vprašala, če je stara ali mlada. Bojana ji je odgovorila z vprašanjem: »Kaj pa ti misliš? Sem stara ali mlada?« Učenka ji je odgovorila: »Zgledaš mlada, ampak imaš te črtice na obrazu.« Te črtice, pravi Bojana, jo tu in tam spomnijo, da postaja modra. Tudi o tem je razmišljala, ko se je vozila po znameniti ameriški cesti Route 66 in neizmer- no uživala.

ROUTE 66

Demokrati z vizijo “Uspešna Slovenija” napovedujejo zmago na prihodnjih volitvah

Medtem ko je politično vrenje pred spomladanskimi volitvami vse bolj pestro, je stranka Demokrati v Portorožu predstavila program *Uspešna Slovenija 2034*.

Z okrepljeno ekipo priznanih strokovnjakov in številnimi znanimi imeni iz politike in gospodarstva Demokrati sporočajo, da je napočil čas za politiko, ki bo Slovenijo potegnila stran od ideoloških delitev in hromeče družbeno - gospodarske stagnacije naprej v boljšo prihodnost.

DEMOKRATI ANŽETA LOGARJA VSE ŠTEVILNEJŠI IN VSE MOČNEJŠI

V ključnem trenutku pred prihajajočim volilnim letom se močno krepi nova politična perspektiva, ki obljublja konec starih ideoloških delitev na levo in desno, črno, belo, na naše in vaše. Slovenija, kot pravi predsednik Demokratov dr. Anže Logar, bo na tokratnih volitvah dejansko imela izbiro, da dobi politiko, ki je zavezana odgovornosti do državljanov in čim boljšemu razvoju naše lepe države. »V tem smislu so tokratne volitve prelomne,« poudarja dr. Logar.

obračunavanja, medsebojnih spopadov in napadov ter poloma politične kulture.

»Jaz sam vem, kako se vi počutite ob tovrstni politični razpravi!« je na kongresu pred 300 delegati svoje razočaranje nad obstoječo politiko strnil predsednik Demokratov dr. Anže Logar.

Demokrati za razliko od ostalih poudarjajo, da politika nima kaj nastopati kot odvetnik samega sebe, temveč opominjajo, da je politika tista, »ki je v službi državljanov. Demokrati vidimo politiko kot tisto, ki si postavi merljive cilje in prevzema odgovornost za svoja ravnanja. Samo iz tega raste zaupanje in samo iz zaupanja lahko zraste uspešna Slovenija. Država je navsezadnje tu za državljanke, ne obratno,« pojasnjuje predsednik Logar.

Demokrati tudi pravijo, da želijo biti prisotni tam, kjer ljudje vsak dan živijo svojo realnost. Ljudje sicer dobro vedo, kaj pomeni, ko država nekaj omenja v govorih, potem pa se vlada-joča politika večinoma ukvarja sama s sabo, posli pa se skle-pajo pod mizo, dokler ne pride čas za nove volitve in nove obljube, ki kar desetletja ostajajo neizpolnjene.

KONEC STOPICANJA NA MESTU

»Zdi se, kot da slovenska politika zna samo še vleči v eno in drugo smer, mi pa stopicamo na mestu,« je bil na kongresu jasen dr. Logar. Njegov odgovor na nezaupanje v politiko je Kompas uspešnosti, nov

mehanizem, ki naj v slovensko politiko prinese takšno odgovornost, kot jo poznajo v skandinavskih državah.

Tako so Demokrati s Kompasom uspešnosti zasnovali sistem javnih in merljivih kazalnikov, s katerimi bodo državl-jani lahko kadarkoli preverili, ali vlada dejansko izboljšuje življenje ljudi ali dela predvsem sama zase. »To bo konec političnih floskul,« je na kongresu Kompas uspešnosti komentirala nekdanja direktorica GZS Sonja Šmuc.

»To bo glavno zagotovilo, da bodo ljudje lahko videli, kaj počne vlada, in da bodo od vlade lahko tudi terjali odgovornost,« pa sistem nadzora dela vlade, ki so ga Demokrati razvili skupaj z ekipo odličnih strokovnjakov, opisuje Logar. Za ljudi bi Kompas uspešnosti prinesel možnost jasnega pregleda, ali država res zmanjšuje davčni primež, podpira nova delovna mesta, za lokalne oblasti pa, ali res pospešuje projekte v regiji ali pa razvoj spet obstane nekje na polovici poti.

KONKRETNE REŠITVE GOSPODARSTVA

Demokrati s programom *Uspešna Slovenija 2034*, ki so ga v dveh urah podrobno predstavili na kongresu, napovedujejo ukrepe, ki bi lahko bistveno olajšali življenje na Obali, kjer je podjetnost pogosto ključna za preživetje.

NIŽJI DAVKI IN VIŠJE PLAČE

Napovedujejo zmanjšanje najvišjih davčnih stopenj s 50 na 40 odstotkov ter razbremenitev podjetij, kmetov in delavcev. Cilj, pravijo, je preprosto, da ljudem po plačilu vseh obveznosti ostane več ustvarjenega.

Država kot partner, ne birokrat Ekonomist Igor Masten je v svoji predstavitvi opozoril, da

država ne sme biti samopašna in si ne sme vzeti več, kot nujno potrebuje. Prehod v tako imenovano partnersko gospodarstvo pomeni manj papirologije za podjetnike, obrtnike in kmete, s tem pa več časa za razvoj in nova delovna mesta.

VEČ POSLUHA ZA PODJETNIKE IN BOLJŠE DAVČNO OKOLJE

Demokrati poudarjajo, da podjetniki in samostojni ustvarjalci ne potrebujejo vedno novih eksperimentov, ampak stabilna in pregledna pravila. Zavzemajo se za bolj predvidljivo davčno okolje, manj nenadnih sprememb ter več dialoga z lokalnim gospodarstvom, da odločitve v Ljubljani ne bodo temeljile le na osnovi tabel v pisarnah.

VARNOST IN PRAVNA DRŽAVA

Na področju pravne države pravnik Matej Avbelj napoveduje ustanovitev specializirane enote **SKOK za učinkovit pregon korupcije**, s čimer bi zagotovili, da boj proti zlorabam javnega denarja, ki ga sedaj odkriva KPK, ne bo več "brezzobi tiger", ampak bo dejansko prinesel tudi »pregon in kaznovanje zlorab,« saj so ljudje še posebej občutljivi na to, ali se javni denar vrača v okolje ali izginja drugam.

DEMOKRATI NAPOVEDUJEJO TUDI PAMETNO SLOVENIJO Z DIGITALIZACIJO PO MERI ČLOVEKA

Digitalizacija po mnenju Demokratov ne sme biti le tehnološki projekt, ampak način, kako ljudem vrniti čas. Podjetnik Tomaž Erjavec je tako pojasnil, da bodo zagotovili, da bodo rutinska opravila prevzemale sodobne tehnologije in umetna inteligenca, uradniki pa se bodo lahko posvetili ljudem in reševanju njihovih težav z več sočutja in hitrejšim odločanjem.

To naj bi v praksi pomenilo manj voženj na urade, manj papirjev in manj "pridite jutri" ter več storitev, ki jih je mogoče urediti od doma.

NAJBOLJŠA EKIPA ZA PRIHODNOST SLOVENIJE

Predsednik Demokratov dr. Anže Logar je ob koncu portoroškega kongresa izpostavil, da je stranka v enem letu zgradila močno ekipo, ki deluje, kot je dejal »z energijo, integriteto in dolgoročno vizijo« in izrazil prepričanje, da: »je to najboljša ekipa, ki lahko Slovenijo premakne v pravo smer.«

V otroškem koticu so med kongresom medtem najmlajši »demokrati« stranko narisali in opisali kot »mogočno in drugačno«.

Videti je bila kot zaobljuba, da politika lahko deluje tudi drugače. Demokrati pa so kreacijo, ki je nastala izpod otroških rok, vzeli kot klic k odgovornosti za prihodnje generacije.

Andreja Čmaj Fakin

Kako so mladoletniki na skuterjih zaznamovali poletje v Istri

To poletje si bomo v slovenski Istri zapomnili tudi po razpravah o skuterjih, s katerimi se vozijo predvsem mladostniki. Zanimalo nas je, kaj se je na podlagi pritožb dejansko spremenilo, kateri novi ukrepi so bili uvedeni, kako bo poskrbljeno za mlade, ki pravila spoštujejo, ter ali potrebujemo izobraževanje tudi za vožnjo električnih skirojev.

Za prebivalce slovenske Istre je vožnja na dveh kolesih najpreprostejši način premikanja, pa naj gre za motorje, skuterje ali električne skiroje, ki so postali zelo popularni v 21. stoletju. Letos smo se srečali s številnimi pritožbami Koprčanov, prebivalcev največje občine slovenske Istre. Na Pristaniški ulici, ki vodi do kopske marine in ponuja sprehod ob morju, so prebivalci opozorili na nevarno in nezakonito vožnjo, predvsem mladostnikov. Na uredništvu ObalePlus smo poleti prejeli tudi videoposnetke, na katerih so jasno vidni najpogostejši prekrški. Mladostniki vozijo brez čelad, z neprimerno hitrostjo in ogrožajo sprehajalce, tudi otroke in starejše. Ko so se na družbenih omrežjih pojavili še posnetki, v katerih mladi izzivajo policijo, je vzkripelo, zato je policija uvedla dodatne ukrepe. Okrepili so nadzor v mestnem jedru, pešcono v Kopru (Verdijeva ulica in Titov trg) zdaj nadzorujejo kamere, župan pa je ministrstvu predlagal celo spremembo zakonodaje.

MINISTRSTVO PODPRLO ŽUPANOV PREDLOG

Po številnih pritožbah je sledil županov odziv, in sicer s predlogom za spremembo zakonodaje. Trenutni zakon namreč omogoča, da se otroci, starejši od 12, vključujejo v promet s skuterji, katerih hitrost dosega največ 25 km/h. Zaradi te določbe prihaja do izkoriščanja zakonodaje in predelav skuterjev, ki nato pogosto dosega hitrosti tudi do 80 km/h. Župan Mestne občine Koper Aleš Bržan je zato ministrstvu predlagal spremembo zakona, s katero bi starostno mejo dvignili z 12 na 16 let. Predlog je na ministrstvu naletel na podporo. Ministrstvo za infrastrukturo je pripravilo predlog novele Zakona o voznikih, ki predvideva dvig starostne meje na 15 let in s tem upoštevanje varnostnih ukrepov. Kot so sporočili z občine, so s pripravljenim predlogom zadovoljni.

Na vprašanje, ali bi dvig starostne meje lahko neupravičeno prizadel tudi mladostnike, ki spoštujejo prometna pravila, na občini odgovarjajo, da otroci zaradi spremembe ne bodo v ničemer prikrajšani. Poudarjajo, da imajo šolarji in dijaki za pot v šolo ter druge dejavnosti na voljo dobro razvito mrežo mestnih avtobusnih linij. Poleg tega je občina letos združila primestne avtobusne povezave s šolskimi prevozi, kar je po njihovih besedah izboljšalo dostopnost in povezljivost med podeželjem in mestom.

KAKO JE Z ELEKTRIČNIMI SKIROJI?

Poleg mopedov pešce pogosto preseneti tudi nevarna vožnja z električnimi skiroji, ki so od leta 2021 opredeljeni kot lahka motorna vozila in zanje veljajo posebna prometna pravila. Najvišja dovoljena hitrost je 25 km/h, na mešanih površinah za

MILICA
GOLIJANIN

pešce in kolesarje pa se mora voznik prilagoditi hitrosti pešcev. Starostne omejitve so naslednje: do 12 let vožnja ni dovoljena, od 12 do 14 let le z opravljenim kolesarskim izpitom in kolesarsko izkaznico, obvezna pa je čelada. Uporaba slušalk ali naprav, ki zmanjšujejo zaznavanje okolice, je prepovedana. Na **Osnovni šoli Koper** so nam potrdili, da skupaj z občino pripravljajo program izobraževanja mladih o varni uporabi električnih skirojev, kar bo pomemben korak za zgodnje učenje prometne varnosti že v osnovni šoli. Občinski redarji so se letos poleti pogosto ukvarjali z nadzorom električnih skirojev. V ta namen so uvedli izvajanje nadzora z redarjem obhodnikom, ki ga izvaja izključno peš. Redarji pa nimajo pravice ustavljati voznikov dvokolesnikov, saj je to pristojnost policije. Spremembe zakonodaje in preventivni ukrepi občine in šol bodo mladostnikom pomagali varneje uporabljati skuterje in električne skiroje. Če bodo mladi opremljeni z znanjem in jasnimi pravili, bo vožnja na skuterjih in električnih skirojih manj tvegana, hkrati pa bo tudi življenje v mestih bolj varno in prijetno, a mladi bodo vedno našli način, s katerim preizkušajo meje in počnejo prepovedane stvari, zato sta vzgoja in pogovor še toliko pomembnejša.

Makro5

Z vami gradimo že več kot 30 let.

**MODRA
LINIJA HOLDING**

OBALA
časopis in portal
za slovesko Istro **plus**

Imate dejavnost? Si želite novih strank, več kupcev vaših izdelkov ali več naročnikov vaših storitev? Tukaj je pravi prostor za vas! Vaš oglas bo vsak mesec dosegel **27.200** gospodinjstev v slovenski Istri! Pišite nam na marketing@obalaplus.si in predstavili vam bomo prednosti oglaševanja v časopisu in na spletnem portalu www.obalaplus.si

PODPORNA TOČKA EUSAIR IZOLA

desetletje dosežkov in pogled naprej

Slovenija je v zadnjih desetih letih postala zgled povezovanja regij in iskanja trajnostnih rešitev v okviru **Strategije EU za Jadransko-jonsko regijo (EUSAIR)**. Ključna platforma za to je **Teden sredozemske obale in makroregionalnih strategij**, ki je v Izoli vsakega septembra zadnjih 10 let povezal več kot 3.000 udeležencev iz 20 držav ter spodbudil nastanek številnih projektov. Med najvidnejšimi dosežki so **paradni projekti EUSAIR**, kot so **3MPS** (monitoring morskih vrst), **ASOSCOPI** (odziv ob nesrečah na morju), **ICZM & MSP** (trajnostno upravljanje obalnih območij) in **PETHAB ECO** (sobivanje z velikimi zvermi). Iz teh pobud so nastali konkretni EU projekti, med njimi **Sistem za odzivanje na okoljska tveganja in nesreče v Severnem Jadranu** in **Mehanizem za zaščito občutljivih jadranskih območij**, ki ju sofinancira program **Interreg IPA ADRION 2021–2027**, prav tako isti program sofinancira

delovanje podporne točke EUSAIR v Izoli. Slovenija je s tem utrdila vlogo inovativnega akterja pri oblikovanju zelenih koridorjev, digitalizaciji kulturne dediščine in pripravi scenarijev za doseg ciljev Agende EU za biotsko raznovrstnost 2030.

PODJETNIŠTVO MOTOR RAZVOJA TUDI V EUSAIR

EUSAIR ne gradi le na okoljskih in infrastrukturnih projektih, temveč tudi na **spodbujanju podjetništva**, ki je prepoznavno kot horizontalna prioriteta strategije. V tem duhu je Občina Izola v sodelovanju z JZP Izola letos drugič izvedla natečaj **Eno morje idej 2025**, ki je presegel vsa pričakovanja. Namesto predvidenih deset prijav je prispelo kar **28 inovativnih idej**, kar je **osem več kot lani**. »To je dokaz, da se podjetniški duh krepi in da mladi ter podjetniki vidijo priložnost v trajnostnih rešitvah,« je poudaril direktor JZP Izola Iztok

Škerlič. Natečaj je podprlo več partnerjev, med njimi **Dinit d.o.o.** kot zlati partner in **Bora d.o.o.** kot srebrni, skupaj z drugimi podjetji, ki so prispevala v nagradni sklad v vrednosti 5.500 evrov.

IZOLA GLEDA NAPREJ

Podjetniški izbor ni le tekmovanje, temveč del širše razvojne vizije. Kot je ob zaključku prijav napovedal župan **Milan Bogatič**, bo Občina Izola v proračun za leto 2026 umestila investicijo za ureditev **»coworking«** prostora na Ljubljanski ulici 17. Ta bo postal stičišče novih podjetniških in razvojnih projektov ter prostor za mreženje in inovacije, ki bodo krepile lokalni in mednarodni podjetniški utrip.

VEČ O NATEČAJU NA:
www.inkubator-morje.si

AVDITORIJ PORTOROŽ - PORTOROSE
MORJE DOŽIVETIJ / UN MARE DI EMOZIONI

5.12. ob/alle 19.30
Koncert / Concerto

Teo Colori Trio

T

8.12. ob/alle 18.00
Odprtje razstave / Apertura della mostra

Foto klub Portorož:
Čustva/Emozioni

foto: Katinka Potočnik Kveder

A

9.12. ob/alle 19.30
Gledališka predstava / Spettacolo teatrale

ZELIG

Večer italijanske komedije
Serata della commedia Italiana

Beppe Braidà
Simone Barbato
Stefano Chiodaroli
Giancarlo Kalabrugovic

A

16.12. ob/alle 17.30
Abonmajček Maxi in izven / Abbonamento Maxi e fuori abbonamento
Mini teater Ljubljana / Mini teatro di Lubiana

Maja Lunde

Snežena sestra
La sorella di neve

Dedek Mraz
Nonno Gelo

A

27.12. ob/alle 19.30

Novoletni gala koncert Simfonični orkester RTV Slovenija

AURUM

Orchestra Sinfonica della RTV Slovenia

Concerto di gala di Capodanno

Dirigent / Direttore d'orchestra Davorin Mori

RTV SLO 70 SIMFONICNI ORKESTER

A

31.12. ob/alle 19.30
Silvestrska gledališka predstava
Spettacolo teatrale di San Silvestro

Perica Jerković

A

INTERSPAR

KOPER

PRENOVLJEN

IN ŠE BOLJŠI ZA VAS

NOV ODDELEK
HITROTEKE
ZA SVEŽO MALICO,
KOSILO
ALI VEČERJO

VSE NA ENEM
MESTU
ZA PRAZNIČNE
NAKUPE ...

... OD DARIL DO
KULINARIČNIH
SPECIALITET

OBIŠČITE NAS
IN SE PREPRIČAJTE SAMI *Vabljeni!*

SPAR SLOVENIJA d.o.o., Ljubljana, Letališka 26 www.spar.si

Fantazima

6. 12.

Koncert/Concerto

ELVIS JACKSON
FREE THE MOUSE

 TAVERNA 20.00

PRIŽIG PRAZNIČNIH LUČK
ACCENSIONE DELLE
LUMINARIE

 TITOV TRG
PIAZZA TITO

 17.00

 KOPER
CAPODISTRIA

 MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTÀ DI CAPODISTRIA

Primate se za gumb – govori dimnikar Tomaž!

Pomanjkanje obalnih dimnikarjev postaja vse večji izziv, kar še posebej poudarja pomen izkušenih mojstrov, kot je dimnikar Tomaž. Že več kot desetletje se vsak dan vzpenja na strehe, vstopa v kurilnice in med ljudi, ki jih dobro pozna in razume. Njegove izkušnje, zbrane skozi tisoče pregledov in nešteto anekdot, razkrivajo, da je ta poklic veliko več kot le čiščenje saj. Dimnikar je tehnik, mediator, psiholog in pogosto tudi tisti, ki prvi opazi težave, ki jih drugi spregledajo, zato se primate za gumb, govori dimnikar Tomaž!

Kaj pomeni »biti dimnikar«?

»Dimnikar mora najprej vstati z veseljem, sicer ta poklic nima nobenega smisla. Ljudje me pogosto presenečajo. Domišljija res nima meja, še posebej kadar sami čistijo dimnik, pogosto kaj obtiči v njem. V tem poklicu si hkrati tehnik, psiholog, mediator in nekdo, ki mora imeti veliko potrpljenja. Stvari si ne smeš jemati k srcu, moraš jih spustiti skozi eno uho noter in drugo ven. Po vseh teh letih svoje stranke dobro poznam, vem, kdo rad v miru spi je jutranjo kavo in koga lahko zbudim že ob sedmih.«

Vaša poklicna pot je zanimiva. Kako ste pristali v dimnikarstvu?

»Začel sem v Drogi, v skladišču solin. Delo je bilo monotono, vsak dan isto, »štempljanje« kartic, nič svobode. Ko sem videl oglas za dimnikarja, sem ženi omenil, da bi poskusil, in je samo začudeno rekla: »Kje si pa videl dimnikarja na Obali?« Oddal sem prošnjo, sprejeli so me in celo plačali prekvalifikacijo. Ker imam že opravljeno kovinarsko šolo, sem se učil le dimnikarstva, gradbeništva in kemije, po diplomi pa sem postal vajenec in počasi prevzemal teren.«

Kateri pogoji so potrebni za ta poklic?

»Nekoč je bila v Mariboru poklicna šola, danes pa obstaja tečaj prekvalifikacije v Kranju. Ko se nabere dovolj kandidatov, izvedejo program. Tečaj poteka ob delu, na koncu pa dobiš uradno diplomo.«

Je dimnikarjev res tako malo?

»Res je. Za celotno slovensko Istro smo le štirje dimnikarji. Jaz pokrivam območje od Padne do Strunjana, Stiv pokriva Izolo, del Kopra in Ankaran. Preostala dva pokrivata mestno občino Koper in drugi del Ankarana. Teren je ogromen, razpis za nove sodelavce pa je odprt že dolgo, a prijav ni. Radi bi pritegnili mlade, poklic je tudi deficitaren in država nudi celo štipendije. Poleg tega imamo tudi dodano dobo štiri mesece na leto in ne nazadnje, razgledi s streh so res neprecenljivi!«

Kako je urejeno dimnikarstvo pri nas?

»Delamo po nemškem modelu. Vsaka kurilna naprava na trdo, tekoče ali plinasto gorivo mora imeti letni pregled. Naprave morajo biti registrirane v sistemu »Evidim«, ki ga vodi ministrstvo. Strankam v naši ekipi pošiljamo obvestila, ko je čas za pregled. Poleti delamo drva, ker mažejo dimnik, pozimi olje in plin, ker se pregledi izvajajo v kurilnicah. Po nekem nenapisanem pravilu 15. novembra zaključimo z drvni. Zanimivo pa je, da kurjenje na drva ponovno narašča. Tudi lastniki toplotnih črpalk dodajajo peči zaradi stroškov in zgodbe z omrežninami.«

Kako intenzivno kurijo Primorci?

»Samo v starem Piranu je 30–40 hiš, ki še vedno kurijo na drva. Skupno imam okoli 2000 strank, dodatnih 500–600 pa se še izogiba registraciji. Inšpekcije potekajo, pomembno je, da ljudje skrbijo za svoje naprave.«

Kako pravilno vzdržujemo dimnik?

»Pri drveh je pomembno, da ognja ne dušimo. Pri plinu in olju pa je najpomembnejši redni servis gorilca. Drva morajo dobro izgorevati. Če se na oknu nabere črn madež, je to znak, da se drva »kuhajo«. Pomembna sta kakovost lesa in dobro prezračevanje prostora.«

Kako poteka dimnikarski pregled?

»Najprej stranko vprašam, kako je preživela zimo. Pogledam pepel in v njem se najde marsikaj, od žebeljev do vijakov. Vedno se pošalim, da žebli v gozdu ne rastejo. Nato pregledam dimnik s strehe, ga očistim, odstranim saje, snamem dimovod in

očistim peč. Če poznam stranko, traja približno 40 minut.«

Kaj, če сосед kuri neprimerne stvari?

»Med letnim pregledom hitro opazimo, ali kdo kuri, česar ne bi smel. Dovoljen material se pozna po dimu in oblogah. Neprimerne stvari pustijo takojšen pečat. Sicer pa dimnikarji nismo prave osebe za prijavo tovrstnih kršitev, za to je inšpekcija.«

Kaj svetujete lastnikom kurilnih naprav?

»Namestite detektor ogljikovega monoksida. Prostor naj ima dovolj kisika, saj ga nape in plastična okna hitro porabijo, zato je pomembno, da prezračujemo prostore.

Pri burji, ki povzroči 90 % dimniških požarov, zaprite loputico. Žerjavica se rada ujame v katran. Kurite samo primeren les, napačna drva lahko zamažejo dimnik v tednu dni.

Sršeni, čebele in sove so pogosti obiskovalci dimnikov. Če aprila ali maja zaslišite brenčanje, hitro zakurite, ker jih to odžene, preden se naselijo.«

Najbolj nenavadna izkušnja?

»Včasih imam občutek, da bi moral napisati knjigo. Dimniki so polni presenečenj, od ptic do žuželk, ki se odločijo, da bodo ravno tam doma, prav tako pa stranke, s katerimi delam.«

So ljudje še vraževerni?

»Otrokom vedno povem, da čistim dimnik, da bo Dedek Mraz lažje prišel noter. Starejši se še vedno pričejo za gumb, kar je lepo videti. Nemci imajo drugačno navado, potrepljajo te po rami. Enkrat se mi je to zgodilo kar na parkirišču v Portorožu, sicer pa imamo dimnikarji gumb prišit na uniformo, saj veste, za srečo!«

Živa Papež

Praznično dogajanje v slovenski Istri

V slovenski Istri se tudi letos obeta pisano božično-novoletno dogajanje, ki bo mestne ulice, trge in druga prizorišča napolnilo z glasbo, lučkami, drsališči in praznično toplino. Občine Piran, Izola, Koper in Ankaran pripravljajo raznolike programe, ki bodo obiskovalce popeljali skozi decembrsko praznično vzdušje, od koncertov in sejmov do otroških predstav, adventnih dogodkov in nepozabnih silvestrovanj. Vsaka občina bo praznični čas obarvala po svoje, skupaj pa bodo ustvarile živahno in povezujočo praznično zgodbo, ki bo zagotovo tudi letos privabila številne obiskovalce.

OBČINA PIRAN – MORJE ZIMSKIH DOŽIVETIJ

Občina Piran vabi na čarobno decembrsko popotovanje ob morju v sodelovanju z Avditorijem Portorož, Turističnim združenjem Portorož in JP Okolje Piran. Pripravili so bogat praznični program »Morje zimskih doživetij 2025«, ki bo med 27. novembrom in 4. januarjem povezal Piran, Portorož, Lucijo in okoliško podeželje. V nekoliko več kot mesecu dni bo obiskovalce čakalo več kot 130 dogodkov – od koncertov, sejmov in gledaliških predstav do ustvarjalnih delavnic, tematskih programov krajevnih skupnosti, drsališč in številnih družabnih zimskih doživetij ob morju. V **soboto, 29. novembra**, bo Trg prekomorskih brigad oživel s prazničnim sej-

mom, **prižig prazničnih luči** pa bo **ob 16. uri** pospremila priljubljena skupina **Čuki**. Ulični umetniki Cizamo bodo obiskovalce v živahni povorki popeljali do Magazina Grando, kjer bo ob 18.30 odprtje največjega pokritega drsališča ob morju spremljal nastop umetnostnih drsalk, sledilo pa bo brezplačno drsanje. V prvih dneh decembra se bo dogajanje razširilo po občini: 4. decembra bo v Sečovljah pravljica predstava Prav posebno darilo, dan pozneje pa se glasbeni in sejemski program seli v Portorož s koncertom pevskega zbora Brnistra. Istega večera bo v Gledališču Tartini nastopil **Teo Collori**, v Luciji pa bo potekalo tradicionalno koledovanje osnovnošolcev. V soboto, 6. decembra, bo v Magazinu Grando delavnica izdelovanja novoletnih venčkov in ikeban ter čarovniška predstava Čarodej Mare. Popoldne bo Portorož

obiskal Miklavž, dogajanje pa bodo dopolnile otroške predstave, praznični cirkus in družinski programi tudi 7. decembra. Sredi decembra bodo za praznično vzdušje poskrbeli koncerti, predstavitev društev in tradicionalni dogodki krajevnih skupnosti. Med poudarki izstopajo Praznik sv. Lucije v Luciji, predstavitev lokalnih društev v Magazinu Grando, **Veliki praznični koncert Pihalnega orkestra Piran & Anike Horvat**, 13. decembra, ter otvoritev praznične tržnice na Tartinijevem trgu 19. decembra, ki jo bodo obogatili nastopi Pihalnega orkestra Piran, mažoretk Lucija in Martina Arbija.

Razgiban program se bo nadaljeval z večernimi koncerti v Piranu in Portorožu. Nastopili bodo Funk Affair, Vagabunda, Benjamin Shock, Arnika, Marsell & Miriam ter številni drugi. V Avditoriju Portorož bodo na sporedu večer italijanske komedije Zelig, otroška predstava Snežena sestra z obiskom Dedka Mraza, novoletni gala koncert Aurum s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija in solisti ter silvestrska gledališka predstava komika Perice Jerkovića.

Božični utrip bo 26. decembra že dvanajsto leto zapored popestril **Festival penin** v hotelu Kempinski Palace Portorož, kjer bodo obiskovalci okušali penine in šampanje iz Slovenije, Hrvaške, Italije, Španije in Francije, dogajanje pa bodo dopolnili glasbeni vložki in vrhunska kulinarika. Silvestrski večer bo na Tartinijevem trgu poskrbel za eno osrednjih praznovanj: ob 21. uri bo nastopila skupina Tequila Band, vrhunec noči pa bo zagotovo nastop priljubljenega **Petra Graša**, ki bo skupaj z obiskovalci pričakal leto 2026.

Novo leto se bo v občini Piran začelo prav tako praznično: 1. januarja bo na Trgu prekomorskih brigad znova odprt božično-novoletni sejem, ob 16.30 bo nastopila skupina **Kingston**, ob 18. uri pa bo nebo nad trgom razsvetlil **tradicionalni novoletni ognjemet**. Zvečer se bo praznovanje preselilo na Tartinijev trg, kjer bosta ob 20. uri nastopila **Marsell & Miriam**.

Iz Turističnega združenja Portorož in Ob-

čine Piran so sporočili, da so cene najema stojnic za ponudnike darilnih izdelkov in gostinske ponudbe na letošnjem »Morju zimskih doživetij« ovrednotene na 250 evrov za stojnico z darilnim programom, 500 evrov pa za stojnico z gostinsko ponudbo. Organizatorji poudarjajo, da želijo s takšno razporeditvijo omogočiti raznoliko ponudbo ter zagotoviti urejeno in privlačno podobo prireditvenega prostora.

DRSALIŠČE V MAGAZINU GRANDO

V Magazinu Grando bo največje pokrito drsališče, veliko 600 kvadratnih metrov, ki bo odprto vsak dan. V obdobju med 29. 11. in 24. 12. bo odprto čez teden od 15.00 do 20.00, med vikendom pa od 10.00 do 21.00. V obdobju med 25. 12. in 4. 1. pa vsak dan od 10.00 do 21.00. Za 1 uro drsanja (z izposojno drsalk ali brez) boste na osebo odšteli 5 evrov, za izposojno čelado evro, za izposojno pripomočka za drsanje (pingvin, pes) pa 3 evre. Abonmajska cena za obdobje med 30. 11. in 4. 1. je 100 evrov, tedenska vstopnica (7 dni) pa 22 evrov.

PRAZNIČNE TRŽNICE NA TARTINIJEVEM TRGU

Na Tartinijevem trgu v Piranu pripravljajo praznične tržnice, saj je bil lanski odziv spodbuden, pravijo na občini. Ravno zato so se odločili, da tudi letos popestrijo dogajanje na trgu. V obdobju med 19. 12. in 30. 12. bodo Tartinijev trg od 12.00 do 20.30 krasile praznične stojnice. Med 31. 12. in 1. 1. bo nekoliko daljši urnik, od 12.00 do 1.30, nato bodo stojnice prve dneve

novega leta, od 2. 1. pa vse do zaključka programa, 4. 1., obiskovalcem na voljo od 12.00 do 20.30.

BOŽIČNO NOVOLETNI SEJEM – VSE SLADKOSTI ŽIVLJENJA NA TRGU PREKOMORSKIH BRIGAD

Na Trgu prekomorskih brigad bo letos glavno dogajanje. Pripravljajo pester program in sejem, ki bo v obdobju med 29. 11. in 14. 12. ob koncih tedna (petek-nedelja) odprt od 15.00 do 21.00. Med 19. 12. in 4. 1. pa vsak dan, od 15.00 do 21.00. Izjemi sta 24. 12. in 31. 12., ko bo sejem odprt od 15.00 do 18.00.

OBČINA IZOLA – LEDENI OTOK

V Izoli priprave na praznični december že tradicionalno zaživijo v sklopu projekta Ledeni otok, ki ga Občina Izola organizira skupaj s Centrom za kulturo, šport in prireditve Izola, Turističnim združenjem Izola in podjetjem Skupina Tojeto d. o. o.

Letos bodo v sklopu projekta Ledeni otok pripravili drsališče in božično-novoletni sejem v organizaciji podjetja Skupina Tojeto d. o. o. Iz podjetja so sporočili, da je cena najema stojnice z gostinsko ponudbo ob drsališču 2.500 evrov + DDV, medtem ko cena za stojnico na božično-novoletnem sejmu na Lonki 250 + DDV. Gostinska ponudba bo na letošnji izvedbi Ledenega otoka na treh stojnicah v parku Pietro Coppo, na Lonki pa bo potekal božično-novoletni

JAN
ŠPEH

sejem v obdobju med 19. 12. in 28. 12. Posebnost letošnjega Ledenega otoka je povečana površina drsališča.

Prižig lučk bo v Izoli v **petek, 5. decembra**, ob 17. uri. Na glasbenem odru parka Pietro Coppo bo nastopila mlada glasbena skupina **LPS**, ki je Slovenijo zastopala na Evroviziji 2022 s pesmijo Disko. Poleg njih bo na tamkajšnjem odru ves mesec nastopalo kar nekaj priljubljenih slovenskih izvajalcev in skupin, med njimi **Gedore** in **Omar Naber**. Program bodo dopolnili posebni dogodki, med katerimi izstopa tradicionalni prihod božičkov na tomosih. Najmlajši bodo decembrske dni preživljali ob pravljičnih predstavah, kot sta »Mirko in čarobne lučke« in »Praznična detektivka«, ter ob težko pričakovanem obisku Božička. Na Lonki bodo za otroke 30. decembra nastopili **Čuki** z Dedkom Mrazom. V novo leto pa bo Izola vstopila s skupinama **Neme jugat** in **Rock Partyzani**. Praznovanje novega leta se bo nadaljevalo z glasbenimi nastopi v parku Pietro Coppo. Ognjemet v Izoli pa ni predviden, so sporočili z občine.

DRSALIŠČE IN GOSTINSKA PONUDBA V PARKU PIETRO COPPO

Drsališče bo v parku Pietro Coppo odprto med tednom, od ponedeljka do četrтка od 14.00 do 21.00. Ob petkih od 14.00 do 22.00 in ob sobotah in praznikih od 10.00 do 22.00. Nedeljski urnik pa bo od 10.00 do 21.00. Izjema bo seveda silvestrski večer, ko bo drsališče obratovalo od 10.00 do 22.00. Gostinska ponudba v parku bo obratovala po urniku drsališča.

BOŽIČNO-NOVOLETNI SEJEM NA LONKI

Sejem bo odprt za obiskovalce najverjetneje ob popoldanskih in večernih urah.

OBČINA KOPER – FANTAZIMA

Praznično dogajanje v Kopru bo tudi letos zaživel pod okriljem Občine Koper in Zavoda za mladino, turizem in kulturo Koper, ki skupaj pripravljata edinstveno zimsko zgodbo Fantazima, ki bo potekala od 6. decembra do 4. januarja. Osrednja nit prireditve ostaja čarobna pripoved o radovedni deklici in njenem pismu Božičku, ki obiskovalce vabi, da si v decembrskem vrvežu podarijo najdragocenejše – čas, toplino in nepozabna doživetja.

Koper **bo zasijal v soboto, 6. decembra**, ob 17. uri na Titovem trgu, kjer bodo uradno otvorili Fantazimo. Dogodek bo pospremlilo posebno doživetje, s katerim bo Koper zasijal v vsej svoji čarobnosti. Obiskal jih bo tudi Miklavž. Ukmarjev trg bo postal srce zimskih radosti z drsališčem ob morju in povsem prenovljenim zabaviščnim parkom, medtem ko bo Carpacciov trg zaživel kot romantična Zimska vasica z gostinsko ponudbo in lesenimi hiškami. V Taverni se bodo zvrstili koncerti, med najbolj odmevnimi bodo nastopi skupine **Elvis Jackson**, **Anike Horvat**, **Guštija**, skupine **Cover Lover** in spektakularno silvestrovanje s skupino **Šank Rock**.

Kaj bo na letošnji Fantazimi posebnega? Posebno čarobnost bo mestu dodala tudi svetlobna projekcija na Pretorski palači, ki se letos vrača v novi podobi, z večernimi projekcijami prazničnih motivov. Za otroke bo na voljo prenovljena Božičkova pošta v Pretorski palači, kamor bo vodil pravljčni gozd, poleg tega jih čakajo tudi obiski vseh treh dobrih mož ter otroško silvestrovanje z Romano Kranjčan in Dedkom Mrazom. Obiskovalci bodo lahko odkrivali skrivnosti Kopra tudi na adventnih sprehodih po centru Kopra, program pa dopolnjujejo brezplačni gledališki predstavi v Gledališču Koper, 13. in 27. decembra, ter bogata kulinarčna ponudba in presenečenja na trgih.

Iz Zavoda za mladino, kulturo in turizem Koper so nam odgovorili, da so zadovoljni z odzivom na javni razpis za ponudnike hrane in pijače. Na letošnji Fantazimi bo ponudba razpršena na treh prizoriščih, kjer so opredeljene tako cene najema kot obratovalni časi posameznih stojnic in hišk. Na Ukmarjevem trgu bodo ponudniki lahko najeli eno izmed dveh površin veli-

kosti do 30 kvadratnih metrov, namenjenih postavitvi lastnih samostojnih konstrukcij za ponudbo hrane in pijače. Najem znaša 3.000 evrov, dodatnih 100 evrov pa je predvidenih za dekoracijo, obratovalni čas pa bo od ponedeljka do petka med 15. in 22. uro ter ob sobotah, nedeljah, praznikih in počitnicah med 10. in 22. uro. Podobni pogoji veljajo tudi za trg pri nekdanji Upravi za pomorstvo, kjer bodo na voljo štiri površine do 30 kvadratnih metrov. Cena najema ostaja enaka – 3.000 evrov in 100 evrov za dekoracijo. Stojnice bodo tam odprte med tednom od 12. do 20. ure ter ob koncih tedna, praznikih in počitnicah od 10. do 20. ure. Najbolj razgibana ponudba bo na Carpacciovem trgu, kjer bo postavljenih osem lesenih hišk. Pet jih bo namenjenih točenju pijače, tri pa pripravili toplih jedi. Najem hiške za pijačo znaša 4.500 evrov, za pripravo toplih jedi pa 3.500 evrov, pri obeh pa je dodatnih 200 evrov namenjenih dekoraciji. Hiške bodo obratovale od ponedeljka do četrтка med 15. in 22. uro, ob petkih in sobotah do polnoči, ob nedeljah do 22. ure, med prazniki in počitnicami prav tako do polnoči, na silvestrski večer pa vse do 2. ure zjutraj.

Koprski Fantazima, tako kot že zadnjih nekaj let, tudi letos ne bo ponudila ognjemetov. Z Občine Koper pojasnjujejo, da so se tej praksi odpovedali že leta 2018, saj se zavedajo škodljivih učinkov pirotehnik na okolje ter zdravje ljudi in živali. Kot pravijo, tudi biorazgradljivi ognjemeti povzročajo pokanje, ki lahko živali močno prestraši ali jih celo odžene od doma, zato jih občina ne

vidi kot ustrezno alternativo. Odločitev o opustitvi ognjemetov so skozi leta podprli tudi številni občani, ki si takšne oblike praznovanja ne želijo več, so še dodali.

OBČINA ANKARAN - DECEMBER V ANKARANU

Občina Ankaran tudi letos ostaja zvesta svojemu konceptu decembrskega dogajanja, ki ga v celoti seli pod prireditveni šotor December v Ankaranu. Kot so sporočili z občine, v decembru ne bodo postavljali posebnih stojnic ali hišk z božično-novoletno ponudbo, saj celoten program, od kulturnih prireditev do družabnih večerov, poteka znotraj šotora, kar zagotavlja prijetno, enotno in vremenu prijazno praznično vzdušje.

Na občini so poudarili, da je bil razpis za izvajalca gostinske ponudbe uspešno zaključen, saj so prejeli več prijav in izbrali najugodnejšega ponudnika, ki bo ves festival skrbel za gostinsko ponudbo. Festival December v Ankaranu se bo **začel 4. decembra** s prižigom praznične okrasitve, potekal pa vse do 4. januarja, obiskovalce bo znova razveseljevalo tudi tradicionalno brezplačno drsališče. Vrhunec prazničnega dogajanja bo silvestrski večer, ko bodo Ankarančani in obiskovalci v novo leto vstopili ob glasbi skupine **Roxy**.

**Novi vlaki,
nepozabni razgledi.**

Slovenske železnice

SKORAJ BREZPLAČNA DARILA IZ SRCA

Ko roke pripovedujejo zgodbo

Ko se približujejo prazniki, pogosto razmišljamo o darilih. O tem, kaj bi podarili tistim, ki jih imamo radi, kako bi jim pokazali, da jih nosimo v mislih. Prav v tem času je treba poudariti, da ni največ vredno tisto, kar najdemo v trgovini zavito v bleščeč papir, ampak največ šteje tisto, kar oblikujejo naše roke. Tisto, kar nosi del nas. Vera Mrak iz Isole nam je zaupala, da je, kar sami izdelamo praktično brezplačno, nadvse privlačno in uporabno darilo, v katero damo svoje srce.

Vera že več kot 40 let ustvarja ročna dela. »Zadnjih dvajset let me spremlja sivka. Postala je moj simbol nežnosti, miru in domačnosti. Iz nje nastajajo dišeče vrečke, punčke, voščilnice, okraske, kozmetika in drobni predmeti, ki ne potrebujejo razkošja. Dovolj je ljubezen v dlaneh in spoštovanje do tradicije, zato vedno pravim: darilo iz srca ni veliko, a veliko pove,« pravi Vera in doda, da so ročno izdelana darila najboljša.

»Ko nekaj naredimo sami, s tem ne podarimo samo predmeta, ampak podarimo svoj čas, svoj mir in potrpežljivost, del sebe, svojo zgodbo. Včasih je dovolj že dišeča vrečka sivke, nežno napolnjena in zavezana z bleščečim trakom, včasih pa drobna sivkina punčka, ki zaživi kot simbol topline doma. Nekateri teh daril ne ocenjujejo po vrednosti, pač pa po občutku, ki ga nosijo, in ta ostane,« je povedala Vera in razkrila, kako lahko čisto vsak sam doma izdelata takšna darilca. To so darila, ki nastanejo hitro, brez velikih stroškov in brez zapletenih pripomočkov. Večinoma potrebujemo le čas, voljo in mirno srce.

DIŠEČE VREČKE IZ SIVKE

Vzemite košček blaga (ostanki so popolni), s šivanko ali šivalnim strojem sešijte majhno vrečko in jo napolnite s suho sivko. Zavezana s trakom ali vrvico in okrašena z gumbkom postane osebna, čisto vaša.

SIVKINA PUNČKA

Iz snopka posušene sivke s preprostim prevezovanjem in nežnim oblikovanjem nastane punčka, ki nosi pridih starih

časov, ko so mame in babice za srečo poklanjale drobne zaščitnice doma.

VOŠČILNICE S CVETOV

Prešani cvetovi sivke, rožmarina ali smilja, prilepljeni na preprost papir naredijo voščilnico posebno: preprosto, naravno in elegantno.

PREKRASNA MAJHNA DARILA, KI DIŠIJO PO DOMU

Ko govorimo o ročno izdelanih darilih, mislimo tudi na preproste stvari iz naše kuhinje in vrta. Ni nam treba imeti posebnih pripomočkov ali dragih materialov. Dovolj je tisto, kar že imamo doma. Sami lahko pripravimo preprosto in čudovito zeliščno sol. V vsakem domu se najde sol in skoraj vsak ima vsaj nekaj posušenih zelišč, pa naj bodo to rožmarin, origano, timijan ali bazilika. Vse skupaj drobno zmeljemo, premešamo in dobimo dišečo mediteransko mešanico, ki jo lahko uporabimo pri ribah, solatah, na pečenem krompirju ali preprosto dodamo k peki kruha. Ko je zeliščna sol pripravljena, jo lahko zapakiramo v majhen steklen kozarček, v vrečko iz jute, dodamo pentljo, majhen listič s posvetilom, mogoče droben cvet suhe sivke ... in nastane darilo, ki je uporabno, lepo in domače. Tisto, ki ogreje kuhinjo in srce.

VENČKI IZ ZELIŠČ ALI NARAVNIH MATERIALOV

Druga lepa ideja je venček. Iz rožmarina, lovorja ali vejic, ki jih imamo na vrtu ali v bližnjem drevoredu, spletemo majhen krog. Dodamo posušen sivkin cvet, košček vrvce ali trak, morda majhen zvonček ali zvezdico iz papirja. Venček lahko obesimo na vrata, na kuhinjsko kljuko, na steklenico vina ali kar na vejico smrečice na mizi, in ko se v hiši pojavi njegov vonj,

ZNANJE JE TREBA DELITI

Verine rokodelske izkušnje so potrdili tudi na Obrtni zbornici Slovenije, kjer je prejela naziv priznane rokodelke. Zanj ta naziv ni samo priznanje, je tudi odgovornost. Pravi, da znanje ne sme ostati zaprto v predalih, zato ga z veseljem predaja naprej svojemu vnuku, ki ji z veseljem pomaga pri delu, in vidi, da ga veseli ustvarjanje. Vera znanje deli zlasti mladim, ki si želijo ustvarjati, iskati, vonjati, občutiti. Na delavnicah vedno reče: »Ustvarjanje je tiha pesem, ki jo poješ s prsti.« In veliko src jo zna slišati. Rada izdeluje darila za dušo, ne za vitrine. Ko podarimo nekaj, kar smo naredili sami, podarimo več kot predmet.

Vsako ročno izdelano darilo nosi sporočilo:

»Vzela sem si čas zate. Razmišljala sem o tebi. Del te zgodbe zdaj nosiš v rokah ti.« Bralcem pa želi, naj bodo prazniki nežni, naj dišijo po domu, naj bo vsak šopek, vsaka pentlja, vsak cvet sivke droben opomnik, da je lepota v preprostosti.

prinese mir in domačnost.

Venček lahko izdelamo tudi iz posušenih pomaranč in bo v zimskem času v vašem domu dišalo po agrumih. Rezine pomaranče lahko posušimo na radiatorju ali v pečici pri nizki temperaturi. Zavežemo jih na vrvico ali jih kombiniramo z vejicami, zelišči ali cimetovimi palčkami čisto preprosto, naravno, domače in čudovito praznično. Tudi šopek svežih zelišč, rožmarina, lovorja in žajblja je simpatično darilce oziroma dekoracija za steklenico.

To so jesenski »must-have« modni kosi

Katere barve in modni kosi ne smejo to jesen manjkati v vaši garderobi.

udobja in naravnosti.

Ena od najbolj zanimivih barvnih iger letošnje jeseni je spoj bordo in sive. Siva, namesto običajne črne poskrbi za eleganco, bordo pa jesenskim outfitom doda karakter. Sivo-bordo kombinacija prinaša pravo ravnovesje, je odprta za eksperimentiranje, a hkrati primerna za vsakdanji modni slog.

UMETNO USNJE

Umetno usnje je v sezoni jesen/zima 2025/26 v ospredju kot modna izbira, ki združuje estetiko, trajnost in dostopnost. Ne glede na to, ali gre za hlače, krila ali jakne, se »Faux leather« odlično kombinira z mehkejšimi materiali, kot sta volna in kašmir, ter z živahnimi barvnimi poudarki, ki razbijejo klasično črnino. Primeren je tako za elegantne večerne videze kot za sproščene dnevne kombinacije s supergami in puloverji. Ključ do uspešnega stylinga je v uravnoteženju tekstur in silhuet, kar umetnemu usnju omogoča, da ostane v središču pozornosti, ne glede na prilož-

nost. Če še nimate najljubšega para hlač iz umetnega usnja, izberite take, ki jih boste lahko kombinirale z oversized puloverjem ali s hoodijem s kapuco in supergami za sproščen, a trendovski videz. Če ste se naveličale klasične črne, posežite po kosu iz umetnega usnja v bordo, rjavi, karamelni ali olivnato zeleni barvi.

VELIKA VRNITEV ŠKORNJEV S PETO

Dejstvo je, da so škornji s peto v tej sezoni nepogrešljiv kos. Oblikovalci stavijo na koničaste konice, retro navdih in drzne silhuete, ki podaljšajo noge in nadgradijo vsak outfit. Odlično se kombinirajo z dolgi plašči, pleteninami in slojevitimi outfiti. Kar se materialov tiče, prevladujejo usnje, lakasto usnje in semiš, med barvami pa sta poleg črne, temno rjave in karamelne v ospredju tudi temno zelena in bordo.

ANDREJA
ČMAJ FAKIN

ŽE IMATE »SLIP DRESS«?

»Slip dress« oziroma nežna, običajno svilnata, viskozna ali sate-nasta obleka z naramnicami in čipkastimi robovi, ki spominja na kombinežo, je v tej sezoni definitivno v središču pozornosti in to nikakor samo kot spodnje perilo. Nosite jo lahko na več načinov, bodisi za dnevne bodisi večerne priložnosti. Za dnevni videz jo kombinirajte s pletenim puloverjem ali puli majico, pa tudi z jeansom, za večerne izhode pa jo nosite samostojno z elegantnimi salonarji ali škornji s peto. Plastite jo z blazerjem, usnjeno jakno ali dolgim plaščem.

Ne pozabite, da premišljena izbira oblačil omogoča ustvarjanje stilsko dovršenih in vsestranskih kombinacij, ki ostajajo trendi skozi celotno sezono.

www.pinija.si

PREVERJAMO URBANE MITE

1. december – svetovni dan boja proti aidsu

AIDS (SINDROM PRIDOBLJENE IMUNSKÉ POMANJKLJIVOSTI) JE ENA NAJBOLJ STIGMATIZIRANIH BOLEZNI NAŠEGA ČASA. ZARADI NAPAČNIH INFORMACIJ SE MNOGI BOJIJO STIKOV Z OBOLELIMI ALI SE NAPAČNO ZAŠČITIJO. IN KER SMO TIK PRED 1. DECEMBROM, KO V SLOVENIJI IN PO SVETU OBELEŽUJEMO DAN BOJA PROTI AIDSU IN OPOZARJAMO NA POMEN IZOBRAŽEVANJA, PREVENTIVE IN SOLIDARNOSTI Z LJUDMI, KI ŽIVIJO Z VIRUSOM HIV, PREVERIMO NEKAJ NAJPOGOSTEJŠIH MITOV IN RAZBIJMO PREDSDOKE.

HIV (v angleščini human immunodeficiency virus – HIV) je virus človeške imunske pomanjkljivosti. HIV preko delovanja na bele krvničke, limfocite T pomaga, oslabi imunski sistem. Imunski sistem je pomemben za ohranjanje odpornosti proti nalezljivim boleznim in nekaterim rakavim obolenjem. Aids (v angleščini acquired immune deficiency syndrome) je bolezen, ki se razvije ob napredovani okužbi s HIV. (Vir: NIJZ)

HIV/aids se prenaša preko dotika ali objemov. Ne drži. Virus se ne širi preko običajnega fizičnega stika, kot so objemi, rokovanje, in tudi ne preko slin, znoja ali solz. Do okužbe lahko pride, če smo v stiku z okuženo krvjo (predvsem pri souporabi okuženih igel za injiciranje prepovedanih drog),

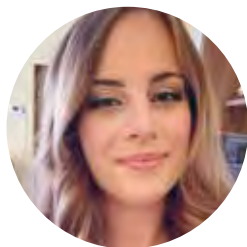
pri spolnih odnosih z okuženo osebo, ki ni ustrezno zdravljena. Običajni socialni stiki so popolnoma varni. **Samo določene skupine ljudi lahko zbolijo za aidsom.** Ne drži. HIV ne diskriminira. Z virusom se lahko okuži vsakdo, ne glede na spol, starost, spolno usmerjenost ali socialni status. Predsodki, da je to samo bolezen homoseksualcev in uporabnikov prepovedanih drog, so napačni in škodljivi. **Za aids obstaja zdravilo.** Ne drži. Okužba s HIV trenutno še ni ozdravljiva, vendar lahko z zgodnjim odkrivanjem in sodobnim zdravljenjem učinkovito preprečimo njen razvoj v resnejša obolenja. Pravočasno in dosledno doživljenjsko jemanje predpisanih zdravil omogoča kakovostno življenje ter skoraj enako pričakovano življenjsko dobo kot pri neokuženih. Poleg tega oseba, ki je uspešno zdravljena in ima neznavno virusno breme, virusa ne more prenašati naprej. **Nosečnice s HIV-om bodo zagotovo okužile otroka.** Ne drži. Vse nosečnice so testirane na okužbo z virusom HIV. Z ustreznim zdravljenjem med nosečnostjo

in ob porodu ter s posebnimi postopki pri dojenju je možnost prenosa na otroka zelo nizka – manj kot 0,5 %. Zdravstvena oskrba lahko zaščiti tako mater kot otroka.

Testiranje na HIV je varno in neboleče. Drži. Testiranje je hitro, varno in zanesljivo, predvsem pa ponekod tudi brezplačno in anonimno. Hitri testi dajejo rezultat v nekaj minutah, običajni laboratorijski testi pa so standardni del zdravstvene preventive. Redno testiranje je najboljši način, da ostanemo zdravi in zaščiteni. 1. december je v Sloveniji in tudi po svetu dan boja proti aidsu, ki nas opominja na pomen ozaveščanja, izobraževanja in solidarnosti. Z razumevanjem resnice in razbijanjem mitov lahko zmanjšamo predsodke in pomagamo ljudem, ki živijo z virusom HIV, živeti polno življenje. Po podatkih NIJZ okužba z virusom HIV v Sloveniji ni pogosta. V najnovejši raziskavi z naslovom Okužba HIV v Sloveniji (Podatki o prijavljenih primerih do vključno 2. novembra 2025) je zapisano: »V letu 2025, do vključno 2. novembra, je bila pri 27 osebah postavljena diagnoza okužbe s HIV (1,3/100.000 prebivalcev), kar je 15 primerov manj kot v celem letu 2024. V obdobju zadnjih desetih let (2015–2024) in do vključno 2. novembra 2025 je bilo v Sloveniji prijavljenih skupno 412 primerov novih diagnoz okužbe s HIV, pri katerih je bila diagnoza prvič postavljena v Sloveniji. Letno število primerov, prikazano glede na leto postavitve diagnoze, se je gibalo od najvišjega števila 56 primerov (2,7/100.000 prebivalcev) v letu 2016, do najnižjega števila 27 primerov (1,3/100.000 prebivalcev) v letu 2020.«

Pri malo več kot polovici okuženih se v prvih tednih po okužbi pojavi t. i. akutni retrovirusni sindrom s povišano temperaturo, povečanimi bezgavkami, bolečinami v mišicah, glavobolom, drisko, bolečinami v žrelu, pri nekaterih z rdečkastimi izpuščaji in plitvimi razjedami na koži v ustih ali zadnjiku. V 2 do 4 tednih ti simptomi običajno izzvenijo. Sledi večletno obdobje brez večjih težav. Pozni znaki bolezni pa so: močno nočno znojenje, vztrajna in ponavljajoča se vročina, kronična driska, bele pike v ustih, na jeziku in ustni votlini, kronična utrujenost, hujšanje, izpuščaji na koži, krvavenje iz ust, nosu ali anusa, vneta žrela, kognitivne motnje, izguba nadzora nad mišicami in refleksi.

MANCA HRIBOVŠEK

Vrt v decembru

Prišli smo do najbolj čarobnega meseca v letu, ki pa bo za delo na vrtu bolj umirjen. Dnevi so kratki, hladni, noči dolge. November nam je še postregel z dokaj visokimi temperaturami in vlago, zato smo lahko nabirali še dosti zelenjave.

Če ni nekega pretiranega mraza, lahko v decembru na našem zelenjavnem vrtu vedno najdemo še nekaj zelenjave, ki nam lahko popestri jedilnik. Tako lahko nabiramo brstični ohrovt, motovilec, špinačo, radič in solato endivijo. Vegetacija zelenjave lahko podaljšamo tako, da gredice prekrijemo z zimsko kopreno. Tako lahko imamo na naših krožnikih tudi v pozni zimi zanimiv izbor zelenjave, ki ni značilna za ta čas. Gredice, na katerih so še ostanki sadik iz poletne vzgoje, počistimo, in če je možno, jih lahko tudi prekopljemo.

Zeliščni vrt v decembru je v mirovanju. Rastline so naredile, kar so nameravale, večina jih je v stadiju počivanja. Počistimo suho listje, odmrle dele rastlin, poškodovane dele tudi odstranimo, saj je tam zelo dobra baza za razvoj bolezni in prezimovanje škodljivcev. Zelišča v lon-

cih, ki so bolj občutljiva na mraz, ustrezno zaščitimo ali pa jih prenesemo v ustrezen prostor za zimovanje. V decembru si lahko naredimo manjši zeliščni vrt tudi na okenskih policah. Baziliko, timijan, majaron lahko posadimo v skleda in si jih postavimo tja. Življenjska doba takega nasadka je kratka, imamo pa sveže začimbe za uporabo.

V **sadnem vrtu** naredimo obhod, in če je možno, odstranimo poškodovane dele drevja ter odpadlo listje, da ne postane leglo škodljivcev in bolezni. V nasadih pregledamo tudi kole in žično konstrukcijo. V vinogradih začnemo z obrezovanjem. Ob tem hkrati pregledamo žico, kole, napenjalce.

V decembru lahko v **okrasnem vrtu** opravimo z obrezovanjem večine listopadnih grmovnic. Odstranimo vse odpadlo listje, polomljene veje, naredimo čiste reze tam, kjer so bile veje zlomljene, in namažemo s cepilno smolo. V decembru lahko še vedno sadimo vrtnice pa tulipane, narcise, hijacinte, da bomo spomladi imeli lep cvetoč vrt že zelo zgodaj. Paziti moramo tudi na temperature; prenizke nam

lahko poškodujejo namakalni sistem, če ga nismo izpraznili – prezračili. Paziti moramo na zimsko sušo; nanjo so občutljive rastline v loncih in koritih, zato jih je potrebno tudi v zimskem času zalivati. December je tudi čas, ko lahko razmišljamo o zasaditvah v novi spomladanski sezoni.

Okrasna trata je v decembru v stanju mirovanja, tudi tu poskrbimo za namakalni sistem, tako da ga izpraznimo in da sproti odstranjujemo liste, ki jih prinese veter. Ob robu trate ali pa na kako drugo mesto na vrtu postavimo ptičje krmilnice in s tem pomagamo pticam lažje preživeti zimo.

SAŠO MEJAK

ELEKTROCENTER

Salon svetil in največja ponudba elektromateriala
Vanganeljska c. 6, Koper • www.elektro-center.si
Tel.: 05/ 612 1500 • GSM: 041 283 385

Vabljeni v specializirano trgovino z elektrotehničnim materialom • Z načinom samopostrežbe za vaš hitrejši nakup

Lucija, Liminjanska c. 96, 6320 Portorož
Gsm: +386 41 618 541, Tel.: +386 5 677 87 77, + 386 5 674 62 30
E-pošta: kamp.fiesa@gmail.com

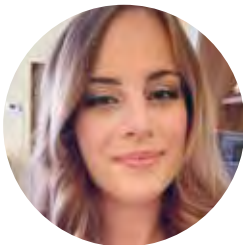

GEODETSKE STORITVE d.o.o. PORTOROŽ

VBS d.o.o. Portorož
Obala 125, 6320 Portorož
tel.: 05/677-85-80
GSM: 031/637-176
e-mail: bogdan@vbs.si

Recept za praznične medenjake

MANCA HRIBOVŠEK

Smo tik pred prvo adventno nedeljo, pred prižigom prazničnih lučk po mestih, pred postavitvijo letošnje novoletne jelke, pred norim decembrom, ki s seboj prinaša veliko veselja, hkrati pa tudi (priznajmo si) brezglavega nakupovanja in paničnega črtanja obveznosti z naše to-do liste. V tem vrvežu pa ostaja nekaj, kar nas vedno znova prizemlji – praznična peka. To je trenutek, ko se tempo za hip umiri, ko odpremo kuharske zvezke, poiščemo preizkušene recepte ali preizkusimo kaj novega, in ko kuhinja postane prostor ustvarjanja, ne obveznosti. Vonj po maslu, medu, cimetu ali vanilji iz hiše ustvari dom in nam v spomine priključuje trenutke našega otroštva, ko so none in mame skrbele za to, da so bili prazniki res čarobni.

Praznična peka ni le priprava sladkih dobrot, temveč tudi način, da si vzamemo čas zase in za svoje najbližje. Skupaj izrezujemo piškote, čakamo, da se spečejo, jih okrasimo in ob tem mimogrede ustvarjamo tradicijo, ki se ponavlja iz leta v leto. Zato je prav zdaj, tik pred začetkom decembrske norije, idealen trenutek, da si vzamemo nekaj miru in zamesimo prve praznične okuse. Tokrat je pred vami recept za okusne, sladke in sončne praznične medenjake.

Sestavine (za približno 30 medenjakov):

- 400 g moke
- 150 g sladkorja
- 120 g medu
- 80 g masla
- 1 jajce
- 1 žlička sode bikarbone
- 2 žlički mletega cimeta
- 1 žlička mletega ingverja (lahko tudi manj)
- ½ žličke mletega klinčka
- naribana lupinica 1 limone
- ščep soli

Za premaz:

- 1 jajce ali mešanica jajce + malo mleka

POSTOPEK

Za pripravo medenjakov najprej v manjši posodi na nizki temperaturi stopimo maslo in mu dodamo med. Mešanico le rahlo segrejemo, toliko da se sestavini lepo povežeta, nato pa jo odstavimo in pustimo, da se nekoliko ohladi. Medtem v večji skledi zmešamo moko, sladkor, ščep soli, sodo bikarbono ter začimbe, kot so cimet,

ingver in klinčki (po želji dodamo tudi naribano limono-lupinico). Ko so suhe sestavine pripravljene, jim prilijemo medeno-masleno zmes in dodamo jajce. Testo dobro preghnetemo, da postane enotno in mehko. Če je preghosto, mu dodamo žlico medu, če je premehko, pa dodamo malo moke. Pripravljeno testo zavijemo v folijo in ga pustimo počivati najmanj eno uro, še bolje pa čez noč, saj tako postane bolj prožno, okusi pa se lepo

prepojijo. Spočito testo razvaljamo na približno pol centimetra debeline in iz njega izrežemo poljubne oblike. Piškote položimo na pekač, obložen s papirjem za peko, jih premažemo z razžvrkljanim jajcem ter pečemo pri 180°C približno 8 do 10 minut, da rahlo porjavijo. Ko jih vzamemo iz pečice, so še nekoliko mehki, zato jih najprej ohladimo, po želji okrasimo in nato shranimo v dobro zaprti posodi. Če želimo, da ostanejo dlje časa mehki, v posodico dodamo košček jabolka. Želim vam lep, prijeten in miren december. Aja, fotografije vaših medenjakov pričakujem na manca.hribovsek@obalaplus.si.

ITALIJANSKI OPERNI SKLADATELJ - MARIO (1799-1868)	AMERIŠKI KEMIČ ONSAGER	13 ČRKA ABECEDE MAŽILO ZA OBRAZ		SESTAVIL Boris Križanek	GREGOR MAČEK	NORDIJSKA BOGINJA MORJA, ŽENA AGIRA	PRVA ČRKA IMENA PEVKE SVAJGER OKUSNA RIBA		VRHUNSKI ŠPORTNIK, PRVAK	GLAVNI ŠTEVNIK	KEM. ZNAK ZA BOR VIDEO-REKORDER (ŽARG.)		ANGLEŠKA IGRALKA WINSLET	MESTO V ŠPANJI	LOSION ZA OSVEŽITEV KOŽE
SINJSKA VITEŠKA IGRA V DALMACIJI				GRŠKI NAROD					ODVETNIK, PRAVNI ZASTOPNIK						
RDEČKAST KALCEDON, MINERAL				NAJMLAJŠI ODDELEK JURE (GEOL.) PERGAMSKI KRALJ					GLASBILO (ZAST.) PRVI NEMŠKI TEDNIK						
PREDENJE (KNJIŽ.)					NEMŠKA POP PEVKA SLOVENSKA PEVKA ERBUS				DEL GRŠKEGA TEMPLJA ALPSKE REŠEVALNE SANI						
LJUDSTVO NA JUGO-ZAHODU NOVE GVINEJE, LOVCI NA ČLOVEŠKE GLAVE	DOBER DOSEŽEK, REZULTAT TRUDA	OTOČJE V BALTIKU ELEKTRONSKI ELEMENT				TIP AVTOMOBILA LADA ZASLUŽEK ENEGA DNE	ENOOKI VELIKAN V GRŠKI MITOLOGIJI, TUDI CIKLOP			PRIPADNIKI ESEROV NIZOZEMSKI SLIKAR PIETER VAN			ALEŠ KLINAR TABLA Z KRAJŠIM BESEDILOM		
OKONČINA		SLOVENSKI ODBOJČAR PAJENK NEM. BOTANIK HANS					ANGLEŠKA GLASBENA SKUPINA ESTONSKI OTOK			OLGA NAPOTNIK GLAVNI ŠTEVNIK				REKA V ITALIJI	DVANAJSTI MESEC V BABILONSKEM KOLEDARJU
PRIPADNIK SIKHOV				ANKER, KOTVA POMLAD (STAR.)					ŠPANJA (POG.) POSNETEK V MAVCU						
OBČUTEK MORALNE VREDNOSTI, ČAST					PERJE PRI REPI KDOR ODVZAME LASTNINO				ZDRAVNIK ZA ORTOPEDIJO ZELIŠČE						
NIZOZEMSKO MESTO			MOGOČEN, STAR GOZD GORA V BOLGARIJI							ZAPREKA, PREPREKA SLOVENSKI ATLET DARKO					
PRISTANIŠČE NA KITAJSKEM						PRIPRAVA ZA OMETANJE, POMETANJE PRIROČESNA LEČA				REKA V NEMČIJI MITOLOŠKI LETALEC, IKAR					
DEL ČLOVEŠKEGA TELESA	KOLUMBIJSKI PESNIK RAFAEL FALOT, NESRAMNJEŽ						SLOVENSKI NOVINAR MIRAN SOLI SEČNE KISLINE						GNOJNA ALI VODENA BULA (MED.)	NAJVIŠJI VZOR, SMOTER	LADJSKI ALI LETALSKI TOVOR
GREGOR FUČKA		SLOVENSKI SMUČAR RENE BABICA							APETIT, SLAST KAVBOJSKA VRV Z ZANKO			KISELKAST OKUS VINA SLOVENSKI PISATELJ JANI			
INDUSTRIJSKA RASTLINA			NAČIN VEZENJA KUBANSKI POLITIK RAUL				PREŠERNOVA JUNAKINJA ZADNJA STRAN SEKIRE								
SOZVOČJE TONOV, SOZVOK				VOJVODINSKI PESNIK ISTVAN NINA KOMPARIČ						VRSTA KABLA KSENUJA IRMAN					
ŽLAHTNA KAPLIJICA				TISKARSKO OPRAVILO						MADŽARSKI SKLADATELJ GYÖRGY					
OTOK V OTOČJU TUAMOTU, ATOL				ŽENSKO OBLAČILO						PRIPRAVA ZA ISKANJE					

DAGO: est. otok AVISO: nem. tednik ADITON: grški tempelj ASMATI: lovci na glave HAIKOU: kit. pristanišče POMBO: kolumb. pesnik SARD: rdečkast mineral

morje
zimskih
doživetij
un mare di
emozioni
invernali

Portorož · Piran
Portorose · Pirano

29. 11. 2025–4. 1. 2026

Več informacij/
Più informazioni

29.11.2025–4.1.2026

Magazin Grando Portorož/Portorose

DRSALIŠČE/

PISTA DI GHIACCIO

Piran/ Pirano, Portorož/ Portorose, Lucija/Lucia

PRAZNIČNI SEJMI/

MERCATINI DI NATALE

29.11.2025 · 16.00

Portorož/Portorose

PRIŽIG PRAZNIČNIH LUČI/

ACCENSIONE DELLE LUMINARIE,

KONCERT/CONCERTO: ČUKI

26.12.2025 · 16.00

Kempinski Palace Portorož/Portorose

FESTIVAL PENIN/

FESTIVAL DEGLI SPUMANTI

27.12.2025 · 19.30

Avditorij Portorož – Portorose

NOVOLETNI GALA KONCERT/

CONCERTO DI GALA DI CAPODANNO:

AURUM

Simfonični orkester RTV Slovenija/

Orchestra sinfonica della RTV Slovenia

31.12.2025 · 21.00

Tartinijev trg Piran/Piazza Tartini Pirano

SILVESTROVANJE NA TRGU/

CAPODANNO IN PIAZZA,

TEQUILA BAND & PETAR GRAŠO

1.1.2026 · 16.30

Portorož/Portorose

NOVOLETNO POPOLDNE Z

OGNJEMETOM/ POMERIGGIO

DI CAPODANNO CON FUOCHI

D'ARTIFICIO: KINGSTON

